VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 — Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 70 — Vol. XXXVIII vuosikerta — Sudbury, Ontario — Tiistaina, kesäk. 14 p. — Tuesday June 14, 1955

Idän-Lännen tavaranvaihto kohonnut ennätyslukuihin

Suomi ensimmäisellä tilalla, Englanti toisella ja Länsi-Saksa kolmantena

Europan taloudellisen yhteistyökomissionin (ECE) raporttien mukaan Idän ja Lännen välinen kauppavaihto on saavuttanut ennätysluvut — huolimatta Yhdysvaltain diskriminatoorisesta kauppapolitiikasta koko maailmankaupan vapauttamista kohtaan. Viralliset numerot ovat käytettävissä ECE:n raporttien mukaan vuoden vaihteesta, mutta kuluvan vuoden alkupuoli osoittaa, että tavaranvaihto on yhä laajentunut.

Virallinen raportti kuluvalta vuodelta ilmestyy vasta ensimmäisen vuosipuoliskon päätyttyä. Erityistä huomiota kiinnittää se seikka, että Suomi on ensimmäisellä tilalla Idän markkinoilla, Englanti toisena ja Länsi-Saksa kolmantena. Noin viidesosa Lännen viennistä Idän markkinoille tuli Suomen osalle.

Sekä määrällisesti että raha-arvoltaan Idän ja Lännen välinen tavaranvaihto on saavuttanut ennätysmäiset luvut. Vaihdon kehitys viime vuosina on ollut seuraava:

Vuosi	Idän vienti länsimarkkinoille milj. doll. cif	Idän ostot Lännestä milj. doll. fob	Vaihto yht.
1950	803	644	1,447
1951	1,021	747	1.759
1952	990	739	1,729
1953	908	789	1,697
1954	1,034	974	2,008

Tavaranvaihdon huippuarvo viime vuonna oli siis 2,008 miljoonaa dollaria eli Suomen markoissa mitattuna virallisen kurssin mukaan 463,8 miljardia markkaa. Idän otot nousivat lännestä vuoden 1953 tasosta viime vuonna 23 prosenttia ja vastaavasti tuonti noin 14 prosenttia. Kuluvana vuonna vaihto on edelleen kasvanut, vaikka ei virallisia numeroita ole vielä käytettävissäkään.

Sosialistisista maista Neuvostoliiton osuus idän-lännen kaupasta oli viime vuonna melkein puolet. Seuraavina olivat Puola ja Tshekkoslovakia. Läntisistä maista taas Suomella oli ensimmäinen asema idän-lännen kaupassa. Toisella tilalla oli Englanti ja kolmannella L-Saksa.

Kuten alussa jo viittasimme, Idän-Lännen kauppa olisi kehittynyt paljon laajemmaksi ilman USA:n estotoimenpiteitä. On hyvin kuvaavaa, että Neuvostoliiton äsken Länsi-Saksalle esittämissä neuvottelutarjouksissa näyttelevät taloudelliset kysymykset sangen huomattavaa osaa. Idän markkinat ovat hyödyllisiä lännelle ja päinvastoin.

Lopuksi on syytä mainita, että maksutaseen tasapainoittaminen Idän ja lännen markkinoiden välillä on tapahtunut joko vapaissa valuutoissa tai kullassa.

Yleislakko Singaporessa vangittujen työläisten johtajain vapauttamiseksi

Kaikki matkustajaliikenne Singaporessa pysähtynyt yleislakon johdosta

Singapore. — Singaporen 36 union johtajat päättivät julistaa yleislakon maanantaina protestiksi sen johdosta kun Singaporen poliisit ovat vanginneet viisi union johtajaa. Lakko merkitsee sitä, että kaikki liikenne täällä pysähtyy.

Poliisien taholta ilmoitettiin lauantaina, että vangitsemiset toimitettiin hätätilalain nojalla, jonka mukaan henkilöitä voidaan pitää vankeudessa kaksi vuotta ilman oikeuden tuomiota.

Senjälkeen kun viisi union johtajaa vangittiin 13 bussilinjan työläiset lopettivat työnsä. Kaikkiaan 6,000 bussin ajuria ja konduktööriä meni lakkoon.

Lakkolaiset kantoivat tunnuslauselta, joissa vaadittiin viiden vangitun union johtajan vapauttamista ja hallituksen julistaman hätätilalain kumoamista.

Viime kuussa hallitus yritti väkivallalla kukistaa bussilinjojen työläisten lakon. Lakkolaisia ryhtyivät puolustamaan ylioppilaat ja poliisien aiheuttamissa mellakoissa sai surmansa neljä henkilöä.

Satamien kirjanpitäjät, varastotyöläiset ja palokuntalaiset ovat olleet jo lakossa 44 päivää sunnuntaihin mennessä.

Hallitus sanoo kommunistien olevan syyllisiä lakkoon, mutta ei ole esittänyt mitään päteviä todistuksia väitteensä tueksi.

Työttömyysvakuutusta tullaan antamaan 36 viikon aikana

Työttömyysvakuutus perheellisille korotetaan $30 viikossa ja yksinäisille $23 viikossa

Ottawa. — Hallitus on suostunut antamaan 36 viikkoa työttömyysvakuutusta, ilmoitti työministeri Gregg alahuoneessa viime lauantaina. Hallituksen alkuperäisenä tarkoituksena oli tehdä työttömyysvakuutuslakiin sellainen muutos, jonka mukaan työttömyysvakuutusta olisi annettu ainoastaan 30 viikkoa.

Konservatiivit ja CCF:n jäsenet ovat vaatineet työttömyysvakuutuksen maksamista 51 viikon ajan vuodessa kuten sitä on aikaisemmin maksettu.

Muutosehdotuksen mukaan korotetaan työttömyysvakuutuksen viikkomaksu $30 perheellisille ja $23 yksinäisille työläisille.

Mr. Gregg sanoi, että hallitus harkitsee tullaanko 6,000 Canadan kalastusteollisuudessa työskentelevää ottamaan työttömyysvakuutuksen alaiseksi.

Konservatiivi mrs. Ellen Fairclough esitti, että työttömyysvakuutusta maksettaisiin 51 viikon aikana ja ettei missään tapauksessa työttömyysvakuutusrahasto sen johdosta joutuisi vaikeuksiin.

CCF:n edustaja Gilles myöskin kannatti työttömyysvakuutuksen antamista 51 viikon aikana vuodessa.

Canadalainen balettiseurue NL:n lähetystössä

Washington. — The National Ballet of Canadan henkilökunta oli täällä neuvostolähetystössä katsomassa Moskovan Suuren teatterin balettiseurueesta otettuja filmejä viime lauantaina iltapäivällä.

Neuvostoliiton Washingtonin lähettiläs George Zarubin kutsui canadalaisen balettiseurueen vieraakseen ollessaan katsomassa canadalaisten balettitanssijoitten esitystä.

Zarubin sanoi sanomalehtimiehille nähtyään viime torstaina canadalaisten esiintymisen, että he "olivat erittäin hyviä tanssijoita".

Suomalaiskuvaaja Huippuvuorille

Helsinki. — Nuori suomalainen elokuvaaja Mauno Kurkvaara filmaa Huippuvuorilla yhteistoiminnassa amerikkalaisen elokuvayhtiön Indo-American Film Corporationin kanssa kokoillan elokuvan. Kuvauksessa käytetään samaa menetelmää jota Disney käytti elokuvassaan "Erämaa elää". Ensimmäinen ryhmä matkalaisia lähtee lentokoneella torstaina, muut matkustavat myöhemmin.

Elokuvan ensi-illan pitäisi olla Suomessa ja Yhdysvalloissa lokakuun tienoilla.

Neuvostoliiton lähetystöä pommitettu Ruotsissa

Tukholma. — Täällä olevan Neuvostoliiton lähetystön alueella on räjäytetty viimeisen kolmen päivän aikana kaksi pommia, tiedoitettiin täällä lauantaina. Lauantaina räjäytettiin pommi, jonka johdosta yksi henkilöauto tuhoutui. Räjähdys oli niin voimakas, että läheisten rakennusten ikkunoita rikkoutui.

Kilpailuauto syöksyi väkijoukkoon tappaen 79 henkilöä

Le Mans, Ranska. — Täällä pidetyissä autokilpailuissa sattui lauantaina yksi autokilpailujen historian pahin onnettomuus joka vaati 79 ihmishenkeä. Onnettomuudessa loukkaantui lisäksi yli 90 henkilöä, joista kahdeksan erittäin vakavasti.

Onnettomuus tapahtui siten, että kilpailuauto yhteentörmäyksen johdosta syöksyi neljä jalkaa korkean pengermän yli sakeaan väkijoukkoon syttyi palamaan ja räjähti. Auton moottori ja irtaantuneet pyörät aiheuttivat kaikkein suurinta tuhoa ihmisjoukossa. Onnettomuuden aiheuttaneen auton ajuri ranskalainen Pierre Levegh sai myöskin surmansa.

Kaikkiaan oli kilpailuja seuraamassa 250 000 ihmistä. Yli yhdeksänkymmentä loukkaantunutta siirrettiin nopeasti sairaalaan.

Onnettomuudesta huolimatta kilpailut jatkuivat loppuun saakka.

Canadan kaasuputkilinja tulee asettaa etutilalle

Sanoo Edmontonin johtavin sanomalehti Edmonton Journal toimituskirjoituksessaan

Edmonton. — Johtava albertalainen lehti Edmonton Journal ehdotti äskettäin, että Ottawan pitäisi panna Canada etualalle Canadan luonnonkaasuputkilinjan rakentamisessa

Varoittaen siitä kun tällä hetkellä on suunnitelmana kuljettaa Manitobassa olevan Emmersonin kautta luonnonkaasua Yhdysvaltoihin ja senjälkeen tätä samaa luonnon kaasua toimittaa Yhdysvalloista Canadan itäsosiin. Tällä "on kaikki välittäjän suunnittelijan" merkit ja sanoo lehti tällaisen suunnitelman toteuttamisen merkitsevän sitä, että Canada menettää kontrollin tähän putkilinjaan ja estää se koko Canadaa käsittävän putkilinjan rakentamiseen.

"Hallituksen tulee hyljätä tällainen suunnitelma ja seurata sitä politiikkaa, että canadalaisen kaasun täytyy palvella ensiksi canadalaisia", sanotaan toimituskirjoituksessa.

Arvostellessaan pääministeri Manningin hallitusta siitä kun se yrittää saada käsiinsä Yhdysvaltain markkinat, Journal korostaa sitä, että Yhdysvallat haluaa Canadan luonnonkaasun tyydyttänään sen loppumattoman tarpeen.

"Tästä syystä Canadan on valittava", päätellään toimituskirjoituksessa. "Paras valinta on panna Canada etutilalle ja tyydyttää Yhdysvaltain tarve vain sikäli kuin sellainen kannattaa koko-Canadan kaasuputkilinjan, ja 'Canada etutilalle' -politiikan mukaisesti."

Raportit siitä, että Yhdysvaltain omistama Trans-Canada Pipelines Ltd. vaarantaa suunnitelmaa antoi aiheen AFL:n Plumbers Union esittämään Windsorissa äskettäin pidetylle TLC:n vuosikokoukselle erikoisen hätätilapäätöslauselman jonka edustajat hyväksyivät yksimielisesti

Päätöslauselmassa kehoitetaan Ottawaa ryhtymään toimenpiteisiin canadalaisen putkilinjan rakentamiseksi yleiseksi laitokseksi.

Les Hood, Torontosta kotoisin oleva Canadian Postal Employees union presidentti, sanoi amerikkalaisten omistaman Trans-Canada-yhtiön kannattajien olevan "rahanryöstäjien kaikkein kyynillisimmän joukon joka pitää canadalaisia panttivankeina samaan aikaan kun heidän resurssejaan kaapataan jos kaasuputkilinja tehtäisi vaikkapa nykyisten suunnitelmienkin mukaan.

Vieläpä Financial Postkin on yhtynyt niihin, jotka ovat suhtautuneet kriitillisesti Ottawassa nyt tutkittavaan suunnitelmaan. Siinä sanotaan: "Ei voida odottaa, että nykyinen suunnitelma tulisi saamaan yleistä kannatusta ei enempää hallituksessa kuin parlamentissakaan koska molemmat ovat hyväksyneet mr. Howen aikaisemman puhtaan canadalaisen ohjelman palvella Itä-Canadaa ennenkuin enempää luonnonkaasua viedään Yhdysvaltoihin."

Canadian United Electrical Workers Union presidentti C. C. Jackson on lähettänyt pääministeri St. Laurentille sähkeen, jossa sanotaan, että "canadalaista kaasua ei pidä viedä ulos ennenkuin canadalaisten tarpeet on tyydytetty" ja siinä niinikään kehoitetaan rakentamaan yleisesti omistettu canadalainen kaasuputkilinja.

Hyvät satotoiveet vehnästä aavikoilla

Ottawa. — Maatalousdepartmentti tiedoitti lauantaina, että Canadassa on vehnän satotoiveet hyvät. Toukokuun loppuun mennessä oli kylvetty 88 prosenttia suunnitellusta 22,800,000 eekkerin alasta ja loput on senjälkeen kylvetty.

Tulvat paikottain preerioilla haittasivat kylvöjä ja paikottain tuhosivatkin ne. Viime vuonna ruoste teki suurta vahinkoa vehnälle, mutta nyt farmareilla on suurimmalta osaltaan Selkirk-vehnää, joka kestää ruostetta vastaan.

Tilastotoimiston arvion mukaan Yhdysvalloissa arvioidaan saatavan kuluvana vuonna 845,215,000 bushelia vehnää, eli yli 100 milj. bushelia vähemmän kuin viime vuonna.

Chou En-lai kirjoittanut vankina olevan amerikkalaisen lentäjän vaimolle

Kiinan Kansantasavallan pääministeri Chou En-lai on lähettänyt kirjeen Kiinan Punaisen Ristin kautta Kiinassa vankina olevan Yhdysvaltain lentovoimien kapteenin Elmer F. Llewellin vaimolle Marjorielle, jossa Kiinan pääministeri sanoi olevansa myötätuntoinen perheelle, joka on joutunut vaikeuksiin siksi, kun perheen elättäjä on joutunut vankeuteen.

Kymmenen sai surmansa lentorikossa Saksassa

Stuttgart, Länsi-Saksa. — Yhdysvaltain ilmavoimat tiedoitti, että amerikkalainen pommituskone syöksyi lauantaina vuorta vasten sakeassa sumussa Swabian alpeilla. Kaikki 10 lentokoneen mukana ollutta lentäjää sai surmansa.

Pääministeri Nehrun Moskovan matka lujittaa rauhan asiaa

Neuvostoliiton kansa on vakuuttunut siitä, että heidän maansa ja Intian yhteistoiminta lujittuu

Moskova. — Neuvostohallituksen äänenkannattaja Izvestia sanoo, että Intian pääministerin vastaanotto Moskovassa muodostui Neuvostoliiton ja Intian kansojen lujittuvan ystävyyden osoitukseksi. Sekä Neuvostoliitto ja Intia ovat osoittaneet teoin olevansa valmiit käymään loppuun saakka oikeudenmukaista taistelua rauhan varmistamiseksi sekä kaikkien kansojen turvallisuuden takaamiseksi.

Koko sydämestään Intian hallituksen päämiestä Neuvostoliiton pääkaupungissa tervehtien Neuvostoliiton kansalaispiirit ilmaisevat varman vakaumuksensa, että Nehrun vierailun seurauksena Neuvostoliiton ja Intian välinen ystävyys ja yhteistoiminta on vielä enemmän lujittuva ja tulee olemaan uusi panos kireän kansainvälisen kriisin helpottamiseksi.

New Delhi. — Intian lehdet ovat julkaisseet Intian presidentin Rassadin pääministeri Nehrulle osoittaman kirjeen. Presidentti toivottaa Nehrulle menestyksellistä matkaa ja lausuu, että koko maan hyväksyvän sen tärkevänä.

Presidentti pyytää Nehrua välittämään Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhemiehistön puheenjohtajalle Intian kansan ja henkilökohtaiset terveisensä ja onnentoivotuksensa. Rassadi toteaa Intian ja Neuvostoliiton välillä vallitsevan hyvien suhteiden ja sanoo uskovansa, että Nehrun vierailun tulee vielä enemmän lujittamaan niitä ja edistävä rauhan asiaa.

Moskova. — Neuvostoliiton pääministeri Bulganin otti vastaan Nehrun viime viikolla. Nehrun ja Bulganin välisessä keskustelutilaisuudessa olivat läsnä myös ulkoministeri Molotov sekä Neuvostoliiton Intian suurlähettiläs M. Menshikov.

Bulganin tarjoamalla lounaalla olivat läsnä Nehrun tytär ja hänen seurueensa muut jäsenet, neuvostohallituksen ja kommunistipuolueen johtomiehet, molempien maiden suurlähettiläät ja muita johtohenkilöitä.

Lounaalla vallitsi sydämellisyyden ja ystävyyden ilmapiiri.

Intian pää- ja ulkoministeri Nehru sekä hänen seurueensa kävivät viime viikon keskiviikkona Leninin ja Stalinin mausoleumissa laskemassa seppeleitä. Mukana olivat Neuvostoliiton ensimmäinen varaulkoministeri V. Kusnetsov, suurlähettiläs Menon ja suurlähettiläs Menshikov.

Mausoleumissa käynnin jälkeen Nehru ja hänen seurueensa vierailivat Moskovan Kremlissä ja tutustuivat sen rakennustaiteellisiin nähtävyyksiin — äskettäin entisöinnin jälkeen uudelleen avattuihin Blagoveshchenskin ja Arkhangelskin katedraaleihin.

Lukuisat retkeilijät, jotka parhaillaan ovat Kremlissä, tervehtivät pääministeri Nehrua myrskyisin suosionosoituksin.

Moskova. — Neuvostoliiton pääministeri Bulganin sanoi viime viikon lopulla Intian pääministerille Nehrulle tarjotuilla päivällisillä, että Aasian kaksi suurta maata ovat saaneet aikaan yhteistoiminnallaan rauhan Koreassa ja Indo-Kiinassa.

Ja sen jälkeen viitatessaan Formosan kysymykseen Bulganin jatkoi: "Yhdessä Kiinan ja meidän hallituksemme kanssa Intian hallituksen tulisi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin jännityksen poistamiseksi Kiinan itärannikolla, Formosan alueella."

Tämä oli neuvostohallituksen ensimmäinen julkinen lausunto, että se katsoo ajan sopivaksi ryhtyä suoranaisesti sovittelemaan Formosan riitaa yhdessä rauhaa rakastavien kansojen kanssa.

Vastatessaan Bulganin puheeseen pääministeri Nehru tervehti Neuvostoliiton rauhan ponnistuksia.

"Minä haluaisin sanoa teille, että nimittänne, joka on tehnyt niin paljon viime vuoden aikana jännityksen poistamiseksi maailmassa", hän lausui.

"Maailma vaatii rauhaa ... me puhumme pehmeällä äänellä ja toivoaksemi säyisällä äänellä, sillä se kuuluu Intian tapoihin. Me haluamme olla ystävällisiä," sanoi Nehru.

Lisääntyvää läheisyyttä Neuvostoliiton ja Intian suhteissa edelleen korosti se, että epävirallisten, mutta silti auktoritettisten lähteiden tiedonannossa kerrotaan, että Nehru on jo kutsunut pääministeri Bulganin kommunistisen puolueen sihteerin Nikita Khrushchevin ja taloudellisen suunnitteluviraston päämiehen Maxim Suburovin vierailulle Intiaan seuraavan kuuden kuukauden sisällä.

Yleisenä käsityksenä Moskovassa on, että kutsu tullaan hyväksymään.

Nehrun mielenkiintoa taloudellisiin asioihin osoittaa se, että hän on pyytänyt saada nähdä mahdollisimman paljon tehtaita ja muita teollisuuslaitoksia matkallaan joka alkoi lauantaina.

Käsityksenä on, että matka tulee käsittämään vierailun Neuvostoliiton laajalle teollisuusalueelle Uralille — ensimmäinen ulkomaalaisen matka sinne sitten toisen maailmansodan päättymisen.

Indonesia välittää Kiinan ja Yhdysvaltain kesken

Djakarta. — Indoneesian pääministeri Sastroamidjojo sanoi viime viikolla palattuaan Kiinasta, että kiinalaiset ovat antaneet myönteisen vastauksen Indonesian tarjottua hyviä palveluksiaan välittömien neuvottelujen aikaansaamiseksi Kiinan ja Yhdysvaltain välillä. Neuvottelujen tarkoituksena oli jännityksen lieventäminen Kauko-Idässä.

Kaksi lasta paloi kuoliaaksi

Osnabrueck, Länsi-Saksa. — Kaksi hollantilaista lasta paloi kuoliaaksi ja 6 sai pahoja palohaavoja, kun bussi syttyi palamaan täällä viime sunnuntaina.

Kuolleet ja palohaavoja saaneet kuuluivat 43 lasta käsittävään lapsikuoroon.

VIIME TIEDOT

Pariisi. — Ranskan hallitus on toistaiseksi kieltänyt autokilpailut senjohdosta kun Le Mansissa viime lauantaina sai autokilpailussa sattuneessa onnettomuudessa 79 henkilöä surmansa. Eräs hallituksen puhemies sanoi, että kielto on voimassa niin kauan kunnes laaditaan ja hyväksytään uudet säännöt kansainvälisiä kilpailuja varten.

Alert Bay, B. C. — Täällä ilmoitettiin maanantaina, että neljä henkilöä hukkui viime perjantaina kun vene törmäsi karia vastaan Midsummer-järven rannikon lähellä. Kaksi veneessä ollutta pelastettiin maanantaina saaren rannikolta.

Vancouver. — Tulvavaara uhkaa täällä sillä Fraser-joen veden pinta on noussut seitsemän jalkaa viime perjantaista lähtien. Kuuma ilma on sulattanut vuorilla olevaa lunta ja aiheuttanut tulvatilanteen, sanoi eräs viranomainen viime maanantaina.

Lontoo. — Moskovan radiotiedoissa maanantaina sanottiin, että Intian pääministeri Nehru on saapunut Tbilisiin, joka on Georgian tasavallan pääkaupunki.

Cheviot, Uusi Seelanti. — Voimakas maanjäristys vapisutti maata täällä 10 sekunnin ajan viime maanantaina. Pakokauhun valtaan joutuneet ihmiset juoksivat kaduille. Maanjäristyksen johdosta useita savupiippuja kaatui ja rakennukset kärsivät vaurioita.

Sanoo Edenin käyvän ankarammaksi työläisiä kohtaan

Lontoo. — Entinen kauppaministeri Harold Wilson sanoi sunnuntaina Trade and Labor Congressin vuosikokouksessa, että toryhallitus tuntee tällä hetkellä olevansa niin voimakas, että se voi käsitellä työläisten unioita kovakätisesti tästä lähtien. Hän sanoi, että Labor-puolueen jäsenien täytyy työskennellä kovasti alahuoneessa unioiden puolustamiseksi.

Mr. Wilson muistutti pääministeri Sir Anthony Edenin sanoneen hänellä on kokonaan "uusi menetelmä" lakkoutuvia työläisiä vastaan.

Britanniassa on tällä hetkellä kolme lakkoa, joista vakavin on 67,000 veturinkuljettajan ja lämmittäjän lakko. Satamatyöläisten lakko on aiheuttanut myöskin liikenteessä suurta häiriötä.

Satamatyöläisten lakko on jo kestänyt neljä viikkoa.

Suomalainen voitti "Miss Euroopan" tittelin

Helsinki. — Viime lauantaina valittiin "Miss Euroopaksi" suomalainen Inga Birtt Söderberg. Toiselle tilalle valittiin turkkilainen miss Suna Solcy ja kolmanneksi pariisilainen Monique Lambert.

Neuvostoliitossa avattu uusi öljytuotantokeskus

Rooma. — Neuvostoliiton taholta ilmoitettiin viime viikon lopulla, että Neuvostoliiton sisämaassa on avattu uusi öljykenttä, joka kuluvan vuoden aikana tuottaa enemmän öljyä kuin Bakun öljykenttä.

Neuvostoliiton valtuutetut ilmoittivat tästä viime viikon lopulla täällä pidettävässä kansainvälisessä petroleumikonferenssissa.

"Uusi ja voimakas öljytuotantokeskus, jota kutsutaan 'toiseksi Bakuksi', on avattu laajalla Volgan ja Uralin välisellä tasangolla", sanotaan heidän eräässä kirjeessään. "On helppo käsittää kuinka rikas öljystä on tämä alue, kun eräät sen keskukset, kuten Bashkiria ja Tatara, jo tänä vuonna tuottavat öljyä enemmän kuin kaikki Bakun öljykentät, jotka ovat olleet rikkaimmat meidän maassamme."

Neuvostoliitto rakentaa atomikäyttöisiä tehtaita

Uusia atomikäyttöisiä sähkötehtaita pantaneen käyntiin vielä tänä vuonna

Moskova. — Neuvostoliiton entinen pääministeri Georgi M. Malenkov sanoi viime lauantaina, että uudet ja entistä suuremmat atomikäyttöiset sähkölaitokset tuottavat pian sähköä Neuvostoliitossa.

Malenkov, joka on nyt varapääministerin ja sähkövoimaministerin tehtävissä, sanoi Intian lähetystön sanomalehtimieskonferenssissa, että nämä uudet sähkötehtaat aloittavat tuotantonsa ennenkuin Britannia saa valmiiksi kokelumielessä rakennettavan atomikäyttöisen sähkötehtaansa.

(Britanniassa Calder Hallissa, Cumberlandissa rakennettavan ensimmäisen atomikäyttöisen sähkötehtaan pitäisi tuottaman sähköä ennen tämän vuoden loppua.)

Neuvostoliitolla on jo 5,000 kilovattia tuottava atomikäyttöinen sähkötehdas, mikä on ensimmäinen alallaan maailmassa.

Kun Malenkovilta kysyttiin, että milloin valmistuvat Venäjällä 50,000 — 100,000 kilovattia tuottavat sähkötehtaat, hän vastasi:

"Sitä minä en tiedä — mutta niiden tuotanto alkaa varmasti ennen kuin valmistuu Englannissa rakennettava tehdas"

Malenkov esiintyi ystävällisesti ja itsetietoisesti vastaillessaan sanomalehtimiesten teknillisiin kysymyksiin.

Kysyttäessä, että aikooko Neuvostoliitto rakentaa atomikäyttöisiä sähkötehtaita muihin kommunistimaihin, Malenkov sanoi "ei", mutta samalla hän selitti, että Kansandemokraattisien maiden kanssa on vaihdettu teknillisiä tietoja atomivoiman rauhanomaisen'a käytöstä.

Neuvostoliitossa vierailleva Intian pääministeri Nehru lähti viikon vaihteessa kymmenen päivää kestävälle matkalle, minkä yhteydessä hän vierailee Neuvostoliiton — ja koko maailman — ensimmäisessä atomikäyttöisessä sähkötehtaassa. Nehru lähti tälle matkalle yhdessä tyttärensä mrs. Indra Gandhin kanssa Neuvostoliiton varaaman erikoislentokoneen matkustajana. Hedän ensimmäisenä pysähdyspaikkanaan on toisen maailmansodan taistelualue Stalingradissa.

$17,500 palkkio saboteeraajien paljastamisesta

Hongkong. — Hongkongin poliisiviranomaiset ilmoittivat sunnuntaina, että $17 500 palkkio annetaan sille henkilölle, joka voi antaa tietoja niistä saboteeraajista, jotka aiheuttivat räjähdyksen Intian lentoyhtiön lentokoneessa huhtikuun 11 päivänä.

Lentokone joutui räjähdyksen johdosta tekemään hätälaskun Kiinan mereen, jolloin 15 kiinalaista, jotka olivat matkalla Indonesiaan Afro-Aasian maitten konferenssiin, sai surmansa.

N-liitto on hyväksynyt länsivaltain ehdotuksen

Neuvostoliiton ulkoministeri kehoitti Ranskan pääministeriä vierailemaan Moskovassa

Pariisi. — Neuvostoliiton ulkoministeri Molotov ilmaisi viime viikon lopulla Ranskan pääministeri Edgar Faurelle, että Neuvostoliitto hyväksyy länsimaiden ehdotuksen korkeimman portaan neuvotteluista Genevessä heinäkuun 18—21 päivien välisenä aikana.

Faure tiedoitti, että Molotov oli kehoittanut häntä tekemään vierailun Moskovaan "kun tulee tarpeelliseksi" ja että idän ja lännen pitäisi pitää mennesyytenä ja unohtaa väärinymmärrykset.

Molotov, joka on matkalla Yhdysvaltoihin, neuvotteli Fauren kanssa kaksi tuntia viime perjantaina. Molotov tulee San Franciscossa tk. 20 päivänä neuvottelemaan neljän suurvallan kokouksen lähemmistä järjestelyistä.

Pääministeri Anthony Eden sanoi lauantaina, että ensi kuussa pidettävä neljän suurvallan korkeimman portaan neuvottelu tulee olemaan "vain yksi useista seuraavista neuvotteluista".

"Nämä neuvottelusarjat tarjoavat meille erinomaisia mahdollisuuksia", sanoi mr. Eden.

Sanomalehdeltä kielletty raportteerin pitäminen Belgradissa

Belgrad, Jugoslavia. — Täällä tiedoitettiin lauantaina että Neue Zuercher Zeitung vakinaisen kirjeenvaihtajan pitäminen täällä on kielletty sillä perusteella, että lehden kirjeenvaihtajat ovat tahallisesti esittäneet harhaanjohtavia raportteja täältä.

Bannister naimisiin ruotsalaisen kanssa

Basel, Sveitsi. — Tunnettu maileri brittiläinen tri Roger Bannister vihittiin ruotsalaisen Moyra Elver Jacobssonin kanssa siviiliavioliittoon täällä lauantaina.

Vihkiminen toimitettiin täällä siviilirekisterivirastossa. Todistajina olivat Britannian konsuli A. A. E Franklin ja Ruotsin konsuli tri G. A. Wanner.

General Motors myöntänyt lisätyöttömyysavustuksen eräissä sen tehtaissa

Detroit. — United Automobile Workers Union ja General Motors yhtiön välillä allekirjoitettiin "kolmessa pienessä" American Motors Corporationin tehtaassa samanlainen lisätyöttömyysavustussopimus kuin sama unio allekirjoitti Ford-yhtiön kanssa viime viikolla.

CIO:n presidentti Walter Reuther sanoi, että taatut vuosipalkat ovat uniolla tämän hetken ensimmäisen numeron kysymyksiä.

UAW:n varapresidentti L. Woodcock sanoi, että hänen unionsa tulee vaatimaan Nashin ja Hudsonin yhtiöiltä myöskin taattua vuosipalkkaa.

UAW:lla on General Motorsin tehtaissa 375.000 työläistä. The International Union of Electrical Workers voitti samanlaisen sopimuksen kuin UAW General Motors-yhtiön tehtaalla olevalle 35.000 jäsenelleen. Sähkötyöläisten keskimääräiset palkat tulevat tästä lähtien olemaan $2.21 tunnilta.

General Motorsin ja Fordin tehtaiden työläisten keskuudessa on ilmennyt tyytymättömyyttä sopimuksiin nähden. General Motorsin monissa tehtaissa on edelleenkin lakkoja vastoin union johdon tahtoa.

UAW:n General Motorsin 119 tehtaan työläisistä on 50 tehtaan työläisiä edelleen lakossa.

Sanomalehden kustantaja murhattu Marokossa

Casablanca, Marokko. — Viime lauantaina ammuttiin kuoliaaksi Maroc-Pressen julkaisija Jaques Lemaiggre Dubruil. Täällä oleva Ranskan Tunisian ja Marokon ministeri sanoi murhan suorittaneet kuuluneen Marokon kansallismielisiin piireihin.

Sai surmansa navetan palossa

Corgettonon. — Poliisit löysivät viime lauantaina 68-vuotiaan George Whittenin ruumiin palaneen navetan raunioista.

Corbetton on 50 mailia etelään Owen Soundista.

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 7.00	6 kk. 3.75
		3 kk. 2.25
Yhdysvalloissa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.30
Suomessa:	1 vk. 8.50	6 kk. 4.75

Työväki hävisi, eläköön työväki

Suuren rahan voimalla pitkästi ja leveästi puhunut konservatiivipuolue käytti sodanjälkeistä "hyvän ajan" häntää hyväkseen ja sai odotetusti uuden otteen Ontarion maakunnan hallituspukista — vaikka sen saama ote onkin odotettua lujempi, ainakin meidän näkökannastamme katsoen.

Pinnallisesti katsoen näyttää siltä kuin tämä vanha hyvä Ontarion maakunta olisi tuomittu ikuisesti torypolitiikkojen kahleisiin — ja samalla siltä, että työväenliike on painettu maan rakohon.

Kaikeksi onneksi tämä on kuitenkin vain "pinnallinen" ja siis kokonaan harhaanjohtava ilmiö. Meillä onkin täysi syy sanoa, että "työväenliike hävisi, eläköön työväenliike", sillä toryjen "suuresta vaalivoitosta" huolimatta on helppo nähdä, että heidän hallitusvaltansa on rakennettu hiekalle.

Palauttakaamme mieliimme vaalien edellä sanomalehdissä julkaistut suuret vaali-ilmoitukset sekä pitkät radio- ja televisio-puheet. Jo niiden perusteella voitiin nähdä, että torypuolueella on "rahaa kuin roskaa" muihin puolueisiin verrattuna ja kuten sanotaan "rahalla on taivaallinen voima". Sillä voi ostaa vaalityön tekijöitä puhujista ja kirjoittajista aina lastenhoitajiin asti.

Mutta jos katsomme pintaa syvemmälle, niin silloin näkyy toryjen "suuren vaalivoiton" takaa seuraavaa: Suuri osa (yli kolmasosa) väestöstä — pääasiassa työläisiä ja farmareita — jätti äänioikeutensa käyttämättä ja sen lisäksi, vaikka toryt saivat ylivoimaisen enemmistön lainlaatijakunnan paikoista, heidän hallituksensa takana on vain vähemmistö (48 prosenttia) annetuista äänistä. Juuri tämä tosiasia osoittaa, että Frostin toryhallitus istuu loppujen lopuksi verrattain heikolla poliittisella oksalla. Vähemmistön muodostama "enemmistöhallitus" ei koskaan voi olla todella voimakas.

Mitä taas työväenliikkeeseen tulee, niin Ontariossa on kaikki mahdollisuudet työväenliikkeen vaalivoitolle. Jos olettaisimme, että "kotipuoluelaisiksi" jääneet työläiset ja farmarit olisivat menneet vaaliuurnalle, niin varmaa on, että monta työväenehdokasta olisi tullut valituksi — lukeutuen heihin Thibault ja Carlin Sudburyn piirissä, Salsberg Torontossa jne.

Mutta olisi kuitenkin väärin syyttää "kotipuoluelaisia" toryjen vaalivoitosta, sillä vastuu siitä kuuluu ensikädessä järjestyneelle työväenliikkeelle: Niin kauan kuin työväenliikkeen riveissä on hajaannus ja keskinäinen kinastelu, ei voida odottaa, että kaikki työtätekevät ja työväenliikkeen kannattajat käyvät äänestämässä. Mutta jos työväenpuolueet yhdistävät voimansa, niin silloin saavat työväenehdokkaat nyt äänestämässä käyneiden lisäksi myös tuhansien "kotipuoluelaisten" kannatuksen, jotka tähän asti ovat olleet välinpitämättöminä sivustakatsojina. Toisin sanoen, jos CCF olisi esim. Sudburyssa pannut työväenluokan edut puoluepyyteiden yläpuolelle, niin yhtenäinen työväenehdokas olisi varmasti tullut valituksi jo näissä vaaleissa, sillä yhtenäisyyden avulla olisi helposti saatu siihen tarvittavat lisä-äänet. Mutta kun näin ei tapahtunut, niin siitä lankeaa suuri edesvastuu CCF:n hajoittajaehdokkaalle, joka ei yrittänytkään tehdä muuta kuin vaikeuttaa työväenehdokkaan valintaa.

Selvää kuitenkin on, että jonakin kauniina päivänä tulee työtätekevien yhtenäisyysvaatimus niin voimakkaaksi, että työväen rivien hajoittaminen tulee mahdottomaksi yritykseksi. Silloin loppuvat myös toryjen "suuruuden päivät".

Niin valitettava seikka kuin toryjen vaalivoitto onkin, työväenliikkeellä ja sen jäsenillä ei kuitenkaan ole syytä toivottomuuteen. Torypuolue ja sen hallitus edustaa menneisyyttä — työväenliike nykyisyyttä, jolle kuuluu tulevaisuus. Muistaa sopii, että vuoden 1929 puhjenneen suuren taloskriisin aattona sai torypuolue samanlaisen "suurvoiton", mikä ei estänyt sitä seuraavissa vaaleissa kärsimästä murhaavaa vaalitappiota. Eroa on silloisen ja nykyisen tilanteen välillä kuitenkin siinä, että työväenliike on sittenkin nyt paljon kehittyneempää kuin 25 vuotta sitten.

Sanavapaus Yhdysvalloissa

"Vapaan maailman" keulakuvana ja itseoikeutettuna johtajana itseään pitävän Yhdysvaltain hallituksen edustajat lyövät toisinaan rintoihinsa ja sanovat, että totta totisesti siellä vallitsee sana-vapaus, koska New Yorkissa ilmestyy kommunistinen Daily Worker lehti.

Mutta totuus on tässäkin tarua kummempi.

Meidän mielessämme ei ole tällä kertaa se tosiasia, että Yhdysvaltain, kuten Canadankin, kaikki suurlehdet ovat suuren rahan panttina. Niillä harvoilla joilla on paljon rahaa, on yltäkyllin sanavapautta, mutta miljoonilla muilla on vain "teoreettinen" oikeus omistaa sanomalehtiä, sillä käytännössä he eivät siihen varattomuussyistä pysty. Tämä sellaisenaan rajoittaa suuressa määrin sanavapautta, mutta kuten sanottu, meidän mielessämme ei ole tämä. Selvyyden vuoksi voisimme mainita esimerkiksi sen tosiasian, että canadalaista sanavapautta rajoittaa samanlaiset omistussuhteet mutta siitä huolimatta on kieltämätön totuus, että Canadassa vallitsee tällä kertaa paljon suurempi ja laajempi sanavapaus kuin Yhdysvalloissa. Canadassa ei ole meidän tietääksemme tällä kertaa yhtään ainoata sanomalehden toimittajaa tai raportteria tiilenpäitä lukemassa poliittisten mielipiteittensä takia — eikä ketään olla uhkailtu sen paremmin karkoituksilla kuin muillakaan vainotoimenpiteillä "väärien ajatusten" takia, kuten on tapahtunut joukkomitassa rajan eteläpuolella.

Kun rajan eteläpuolella vietettiin kesäkuun 7 päivänä Inter-American lehtiyhdistyksen järjestämää sanavapauden päivää, niin yllämainitun Daily Workerin toimittaja Alan Max huomautti aivan oikein, että jos sanavapaus kielletään joiltakin amerikkalaisilta, niin silloin ei ole enää muillakaan amerikkalaisilla sanavapautta. Samassa yhteydessä mr. Max korosti aivan oikein, että jos mielitään sanavapaudesta puhua maljoja kallisteltaessa illallispöydissä, niin silloin on sitä periaatetta toteutettava myös käytännössä.

Viitaten Kansainvälisen Lehti-instituutin neljännen kokouksen päätökseen, että mainittu instituutti ryhtyy toimenpiteisiin missä tahansa sanavapautta loukataan, mr. Max selittää tälle instituutille lähettämässään kirjeessä, että Yhdysvaltain vasemmistolehdistö on joutunut vainon ja terrorin kohteeksi — ja että niinmuodoin on osalta amerikkalaisilta kielletty tämä oikeus, rajoittaen se siis kaikkien amerikkalaisten sanavapautta.

Eikä tässä ole kysymys mistään teoreettisesta väitöksestä, vaan käytännöllisistä sortotoimenpiteistä. Mr. Max osoittaa kirjeessään, että kymmenen yhdysvaltalaista sanomalehtien ja julkaisujen toimittajaa ja kirjeenvaihtajaa on tuomittu vankilaan pahamaineisen Smith-lain perusteella. Nämä lehtimiehet eivät ole tehneet mitään rikosta. Heitä ei ole syytettykään mistään rikoksista. Heidät on tuomittu yksinomaan lehtimiestoimintansa, "väärien ajatuksiensa" vuoksi.

Tämän lisäksi on ainakin yhdeksäätoista lehtimiestä ja naista vastaan nostettu joko karkoitus- tai kansalaispaperien peruuttamisjuttu, nimenomaan sen vuoksi kun hallitus ei tykkää heidän lehtikirjoituksistaan!

Tämän lisäksi on vasemmistolehtien lehtien lukijoita ja ilmoittajia peloiteltu sillä, että heidät tullee vielä heidänkin vuoronsa, elleivät osaa ymmärtää etsikkoaikaansa hyväkseen.

Kysymys ei siis ole "vain" näiden toimittajien ja lehtimiesten vainoamisesta, vaan myös sillä, että näiden lehtien ja julkaisujen lukijoilta kielletään oikeus lukea sellaisia lehtiä, mitkä he parhaaksi katsovat. Ja kun sanottu, jos kansan joltakin osalta kielletään vissejä oikeuksia, niin silloin tulevat uhatuiksi koko kansakunnan oikeudet.

Kaikkien näiden tosiasiain perusteella Yhdysvaltain hallituksella ja sen edustajilla on ylivoimainen tehtävä yrittäessään esiintyä "vapauden ritareina" maailman turuilla silloin kun he kotona sortavat ja polkevat kansalaisvapauksia.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Fanny Fiskari, Port Arthurista, täytti kesäkuun 12 päivänä 73 vuotta.

Kustaa Fiskari, Port Arthursta, täytti maanantaina, kesäkuun 13 pnä 72 vuotta.

Lizzie Laine, White Fishistä, täytti eilen, kesäkuun 13 pnä 76 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Mitä muut sanovat

TARKOITUKSETON

Vanha Sisyphus on eräs olento kreikkalaisessa mytologiassa, jonka jumalat ovat tuominneet vierittämään suurta kiveä ylämäkeen. Joka kerta kun hän oli pääsemässä huipulle, jumalat vierittivät kiven takaisin mäkeä alas.

Sisyphuksesta ehkä tulisi A-luokan työsihteeri Eisenhowerin hallitukselle. Hänellä on enemmän kokemusta sellaisesta hommasta kuin James Mitchellillä (USA:n nykyisellä työministerillä — Vapaus) ... Ja yksi asia on melko selvä kuitenkin, että jos työväestö tulee voittamaan parannuksia työlakeihin, ei pidä odottaa mitään apua (nykyiseltä) liikemiesten hallitukselta. — CIO News.

2,000 ilmoittautunut jo Helsingin kokoukseen

Kokoukseen osallistuu parlamentaarikkoja, kirkkojen ja unioiden edustajia, kirjailijoita jne.

Helsinki. — (VS) — Maailman Rauhanneuvoston sihteeristön kesäkuun 6 pnä antaman tiedonannon mukaan on Helsingissä kesäkuun 22-29 päivinä kokoontuvaan Maailman Rauhankokoukseen ilmoittautunut kesäkuun ensimmäiseen päivään mennessä jo 2,000 osanottajaa 75 maasta, eri puolilta maailmaa. Monet sellaiset ryhmittymät, jotka eivät ole liittyneet Maailman Rauhanneuvostoon, näkevät nyt kokouksessa ensimmäisen kerran mahdollisuuden yhteisen keskustelun. Uudet neuvottelut suurvaltojen välillä ovat tulleet harkittaviksi ja uudet tärkeät ongelmat otettu tutkittaviksi, sanotaan tiedonannossa. On olemassa voimistuva käsitys siitä, että yleisen mielipiteen eri suuntien yhteinen kokous voi tehokkaasti valmistaa pohjaa ja edistää hallitusten lähentymistä. Helsingin kokouksen osanottajista ja valmisteluista kerrotaan tiedonannossa seuraavaa:

Niitten poliittisten henkilöitten joukossa, jotka saapuvat Helsinkiin, ovat parlamentin jäsen ja YK:n Ravitsemis- ja Maatalousjärjestön puheenjohtaja herra Josue de Castro, senaattori Ari Viana ja marsalkka Edgar de Oliveira Brasiliasta, Puolan parlamentin ja hallituksen jäsen, professori Oscar Lange, Syyrian parlamentin jäsen, entinen pääministeri ja kansanpuolueen jäsen herra Ali Bouzo, entinen parlamentin jäsen, Australian ammattiyhdistysliikkeen ja työväenpuolueen veteraanijohtaja F. Nieass, Indonesian Kansallisen puolueen parlamenttiedustaja Sleeh Umar ja Indonesian hallitusta kannattavien puolueitten ja järjestöjen yhteistoimintaliikkeen puheenjohtaja Hussein Kartasamita.

Ranskassa on Ranskan parlamentin kunniapuheenjohtaja, Edouard Herriot suostunut Ranskan valtuuskunnan kunniapuheenjohtajaksi ja hänen henkilökohtaisena edustajanaan Helsingissä toimii Lyonin pormestari. Valtuuskuntaan kuuluu lisäksi joukko eri puolueitten parlamenttiedustajia. Japanissa on vuosien 1947—48 pääministeri Tetsu Katayama ottanut vastaan osallistumiskutsun ja hänet on pyydetty valtuuskunnan johtajaksi. Chilessä radikaalipuolueen varapuheenjohtaja Alejandro Rios Valdivia kuuluu niitten parlamentin jäsenten joukkoon, jotka ottavat osaa. Intian valtuuskuntaan kuuluvat Travancore-Cochin Lakiasäätävän neuvoston puheenjohtaja V. Canadharan, sosialistinen parlamentin jäsen, tri Choitram Didvani ja kongressipuolueen veteraani, tri Saifuddin Kitchlew.

Ammattiyhdistyspiirit ovat vahvasti edustettuina kokouksessa, jossa johtavat brittiläiset ammattiyhdistysmiehet ja Labour-puolueen jäsenet tulevat kohtaamaan Japanin ammattiyhdistysliikkeen pääneuvoston jäseniä ja Intian, Indonesian, Ranskan, Italian, Brasilian ja Chilen ammattiliittojen edustajat tulevat tapaamaan toisiaan yhdessä Ruotsin ja Saksan Liittotasavallan ammattiyhdistysmiesten kanssa.

Kirkonmiehet idästä ja lännestä tulevat kohtaamaan toisensa kokouksessa: esimerkiksi pastori, tri H. R. Williamson Britannian Baptisti-Lähetysseurasta, professori Hromadka Tshekkoslovakiasta, Kirkkojen Maailmanneuvoston jäsen, Venäjän ortodoksisen kirkon metropoliitta Nikolai, Intian Rameshwaramin temppelin ylipappi Rajagopal Sastrigal sekä katolisen ja protestanttisen kirkon pappeja.

Niihin tiedemiehiin ja sivistyneistön edustajiin, jotka tulevat olemaan läsnä kuuluvat kirjailijat Anna Seghers, Jean-Paul Sartre, Ilja Ehrenburg ja Vance Palmer, elokuvaohjaajat Cavalcanti, Gerassimov ja Raj Kapoor, tiedemiehet, tri Leonardo Guzman Chilen radiologisesta Instituutista, Neuvostoliiton tiedeakatemian presidentti, professori Nesmejanov, Kalkuttan Ydinfysiikan Instituutin perustaja ja johtaja tri Meghnad Saha ja lisäksi Columbian kansalliskirjaston johtaja Daniel Valois-Arce.

Lopuksi on joukko kansainvälisiä järjestöjä ilmoittanut osallistuvansa kokoukseen. Niitten joukossa ovat YK-yhdistysten Maailmanliitto ja Naisten Kansainvälinen Rauhan ja Vapauden liitto, jotka kumpikin ovat päättäneet lähettää huomioitsijansa.

Viime viikkoina on käyty neuvotteluja kokouksen työn sisällöstä ja järjestelyistä. Lukuisat kokoukseen osallistumiseen kiinnostuneet ovat korostaneet näkökohtaa, että kokous voi olla menestyksellinen ainoastaan siinä määrin kuin se tekee mahdolliseksi vapaan mielipiteitten vaihdon sekä todellisen ja perusteellisen keskustelun. Nämä edellytykset on otettu huomioon Maailman Rauhanneuvoston toimikunnan taholta toteutettaessa väliaikaisia suunnitelmia: se on esittänyt esimerkiksi, että:

1. Esityslistasta ja työmenetelmästä voivat lopullisesti päättää vain yhteisesti kaikki, jotka osallistuvat kokoukseen.

2. Nykyiset tapahtumat tekevät välttämättömäksi, että joistakin kysymyksistä tullaan keskustelemaan, kuten aseistariisunnasta ja atomiaseista, sotilasliitoista, turvallisuudesta ja kansojen välisestä yhteistoiminnasta, riippumattomuudesta ja rauhan säilyttämisestä.

3. Kokouksen työ tulee järjestettäväksi siten, että se tarjoaa mahdollisuudet perusteelliseen keskusteluun erikoiskysymyksistä. Siksi on esitetty, että koko kokousta pidetään vuorotellen täysi-istuntoina ja ryhmien kokouksina, jotka saattavat tapahtua jaostojen tai alajaostojen muodossa. Täysi-istunnot omistetaan puheille työjärjestyksen eri kohdista ja jaostojen sekä alajaostojen työ erilaisten ongelmien yksityiskohtaiselle tarkastelulle.

Kokouksen tarkoituksena ei ole saada aikaan joukko päätöslauselmia enemmistön äänillä, vaan mahdollisen perustan etsiminen sopimukseksi erilaisten näkemysten ja eturyhmien välillä joistakin vaikeista ongelmista, jotka ovat kansojen ratkaistavana.

Kaikki käydyt valmistavat keskustelut ja osanottajien edustavuus takaavat sen, että edellytykset menestykselliselle kokoukselle tällä perustalla ovat nyt olemassa.

Siten kokous on oleva omiaan auttamaan jännitystä aiheuttaneiden kansainvälisten ongelmien rauhanomaisten ratkaisujen löytämisessä ja myötävaikuttamaan kaikkien toivoman, kansojen välisen rauhanomaisen yhteistyön kehittämisessä.

— Sargassomereksi sanotaan sitä Atlantin valtameressä olevaa aluetta mikä sijaitsee Kanarian saarista länteen. Tälle alueelle keräävät kiertävät merivirrat suuret määrät meren pohjasta irtautuneita marja ym. leviä.

ATOMIVOIMALAITOKSIA KOHOAA MYÖS LÄNNESSÄ

Helsinki. — (VS) — Eilen olivat Energiakomitea ja Ekono järjestäneet yhteistoimin Teknillisellä Korkeakoululla esitelmätilaisuuden, jonka pääaiheena, oli tarkastella niitä mahdollisuuksia, jotka atomienergialla saatetaan odottaa yhä kasvavan voimantarpeen tulevana osatyydyttäjänä.

Alustavan esitelmän piti apul. pro. P. Jauho selostaen eräitä ydinfysiikan yleisiä peruskäsitteitä, joiden tunteminen on välttämätöntä atomivoimatuotannon tiettyjen vaikeuksien ymmärtämiseksi. Selostettuaan lyhyesti atomin yleistä rakennetta esitelmöitsijä esitti joitakin lukuja, jotka olivat omiaan hämmästyttämään ainakin maallikkoa; mm. saatiin tietää, että uraanikäyttöisen atomivoimalaitoksen "polttoaineesta", luonnonuraanista, ainoastaan 0.71 — 0.72 pros. on ydinenergian tuotantoon käyttökelpoista isotooppia U 235:tä, sekä että nykyisessä atomireaktoressa saadaan ydinmassasta vain n. yksi tuhannesosa muutettua energiaksi. Toinen yhtä suuri ulkopuolista hämmästyttävä asiatieto oli, että loppuosa uraanista eli yli 99 pros. muuttuu kuitenkin kaikeksi onneksi uusiksi, luonnossa esiintymättömiksi alkuaineiksi neptuniumiksi ja edelleen plutoniumiksi, joka viimemainittu taas jälleen on käyttökelpoista uraaninmillän polttoaineena. Edelleen on maapallolla uraania huomattavasti runsaammin esiintyvä thorium käyttökelpoista raaka-ainetta atomireaktorille, jolloin sivutuotteena saadaan juuri tuota harvinaista uraani 233:tta. Näinollen maapallon ydinpolttoainevarastot niiden käytön seurauksena — jatkuvasti kasvavat!

Tämän jälkeen esitelmöi ruotsalainen vieras, toim.joht. H. Brynielsson aiheesta "Atomienergian mahdollisuudet siviilienergiatuotannossa". Todettuaan ensin, että maailman energiavarat ovat rohkeidenkin arvoiden mukaan verraten pienet, sekä mainittuaan, että uraanin hinta on vielä kansainvälisillä markkinoilla verraten korkea (yli 40,000 mk/kg — VS) hän siirtyi tarkastelemaan maapallon muiden energiavarojen käyttöönoton nykystä laajuutta. Lähtien laskelmasta, jonka mukaan maapallon väkiluku tulee vuosisadan loppuun mennessä todennäköisyysmatematiikan mukaan noin 6 miljardia henkeä hän esitti tuota väkilukua vastaavan energiatarpeen ja huomautti, että maailman vesivoimavarat olivat jo huomattavasti osaltaan rakennetut ja että sellaisia energialähteitä kuin öljy ja kivihiili on jo kasvavissa määrin alkanut virrata kemiallisiin tarkoituksiin mm muoviteollisuuden raaka-aineiksi, siis pois varsinaisesta voimantuotannosta. Johtopäätöksenään esitelmöitsijä totesi, että lähivuosikymmeninä on pakko täyttää osa energiantarpeesta atomivoimalla.

Pääasian lännessä näyttää muodostavan kysymys atomivoimasähkön hinnasta verrattuna höyry- ja vesivoimalaitosten tuottaman virran hintaan. Näitä hintakysymyksiä pohdittaessa onkin jouduttu tilanteeseen, jossa Englannin ensimmäisen atomivoimalaitoksen lasketaan valmistuvan ensi vuonna, USA:n ensimmäisen v. 1957 ja Canadan v. 1958. Esitelmöitsijä totesi Neuvostoliiton atomivoimalaitoksen jo olevan käynnissä, mutta valitti sieltä muutoin saatavan erittäin niukasti tämän alan tietoja siirtyen senjälkeen selostamaan USA:n laivaston atomivoimalaivaa; hyppäys tuntui olevan verraten kaukana ilmoitetusta aiheesta.

Lopuksi kertoi toim.joht. Brynielsson Ruotsin lähiajan suunnitelmista. Ensimmäinen suurempi 20.000 kwn atomivoimalaitos on lähivuosien ohjelmassa, mutta sitä ei ole kuitenkaan vielä ennätetty ryhtyä siirtämään paperilta todellisuuteen. Tulevan voimalaitoksen päätarkoituksena on enemmänkin kokeilutyö, kuten aluemistus. Jo tällä hetkellä Ruotsissa toimii kuitenkin kaksi pientä laboratorioluontoista reaktoria, joista esitelmän yhteydessä nähtiin mielenkiintoisia valokuvia. — AIR.

Kiperä ristiriita Atlantin liitossa

Atlantin-sotaliiton piirissä on puhjennut omalaatuinen kriisi, joka osoittaa, että po. liitto ei suinkaan ole niin lujalla pohjalla kuin pyritään esittämään. Kriisin on aiheuttanut Ranska, joka omin valtuuksinsa ja neuvottelematta Atlantin-liiton johdon kanssa irroitti divisioonan liiton alaisuuteen kuuluvia ranskalaisia joukkoja ja lähetti ne "rauhoittamaan" levotonta Pohjois-Afrikkaa. Tapahtuman johdosta on Atlantin-liiton Euroopassa olevien joukkojen amerikkalainen ylipäällikkö kenraali Gruenther käynyt tiukassa äänilajissa pääministeri Fauren puheilla. Kenraali tiedusteli, oliko Faure neuvotellut asiasta lainkaan yleisesikunnan kanssa, johon pääministeri vastasi kieltävästi ja antoi viileän sävyssä kenraalin ymmärtää, että näissä asioissa ei Ranskan hallitusta suuresti kiinnosta Atlantinliiton johtomiesten mielipide.

Amerikkalaisia Fauren kanta on ärsyttänyt suuresti ja he huomauttavat, että tämän esimerkin mukaan kunkin Atlantinliittoon kuuluvan maan hallitus voi liikutella sotajoukkojaan mielin määrin piittaamatta lainkaan sotaliiton korkeiden johtomiesten kaavailuista.

"Nuoren parin" ikä yhteensä 161 vuotta

Bayreuth. — Täällä vihittiin kesäkuun ensimmäisenä sunnuntaina morsiuspari, jolla on ikää yhteensä 161 vuotta.

Sulhanen on 82-vuotias ja ammatiltaan koneasentaja. Hänen morsiamensa on 79 vuoden ikäinen.

MATKUSTANUT SUOMEEN

Kuten järjestöväen piireissä tiedetään, ratkaisi CSJ:n tpk ja SCAUL:n liittotoimikunta täkäläisten maanmiestemme edustukset kahdessa maailmanlaajuisessa mitassa tunnetussa suurtilaisuudessa siten, että periaatteellisena ja käytännöllisenä rauhanpuolustajana tunnettu CSJ:n sihteeri G. Sundqvist menee rauhanpuolustajain kokoukseen Helsinkiin ja urheiluväen keskuudessa hyvin tunnettu nuori naisvoimistelija menee myöhemmin kesällä Varsovassa pidettävään nuorison kansainväliseen festivaaliin. Ottaessaan vastaan tämän vastuunalaisen tehtävän Canadan rauhanliikkeen yhtenä valtuutettuna Helsingin suuressa rauhankokouksessa, mikä pidetään kuluvan kesäkuun lopulla, G. Sundqvist päätti vierailla pitkän poissaolonsa jälkeen synnyinmaassaan Suomessa ja tutustua samalla isiemme maan kehitykseen ja nykyelämään. Tässä mielessä hän on jo matkustanut Suomeen.

SITÄ JA TÄ[TÄ]

KAKSITAHOISTA

— Jotkut ovat arvioineet, e[ttä au]tomobiilien käytäntöön tulemi[sen jälkeen on] lisännyt kiroilemista enemmä[n kuin] 50 prosentilla.

— Asia saattaa hyvinkin oll[a], mutta toisaalla voidaan va[staavasti] panna merkille, että siitä on [seurauk]nut varsin huomattava he[vos]kauksien vähentyminen. Ei o[lisi] tään pahaa, ettei siitä koituisi [jotain] hyvää!

* * *

SUURENMOISTA HOMM[AA]

Pikkupoika juoksi hengästy[neenä] kotiinsa ja julisti:

— Kuulehan isä, minä myin koirani kymmenestä tuhannest[a dol]larista.

— Vai kymmenestä tuha[nnesta], mutta missä ne rahat ovat?

— En minä hyväksynyt rahaa[, minä] tein vaihtokaupan. Minä sain [koiras]tani viidentuhannen dollarin [arvoi]sen kissan ja viisi tuhannen d[ollarin] arvoista kissanpoikaa.

* * *

OLI JO OLLUT SIELL[Ä]

Pikku-Jussi oli alituisesti [ky]tellut äidiltään mistä hän on [tullut] ja äiti oli viimein vastannut [hänen ol]sin tulleen taivaasta.

Seuraavana päivänä oli op[ettaja] sanonut koulussa, että jos lapse[t ovat] kilttejä, niin he pääsevät taiva[aseen].

Sen johdosta pikku-Jussi juli[sti]:

— Minä olen ollut jo siellä [ja ha]luan päästä jonnekin muualle.

LPP:N LAUSUNTO ONTARION VAALEISTA

Labour Progressive puolueen 31 ehdokasta viime torstaina suoritetuissa Ontarion maakuntavaaleissa ja varsinkin J. B. Salsbergin kampanja St. Andrewn vaalipiirissä, ovat erikoisesti vaikuttaneet maakunnan poliittiseen elämään, koska he käsittelivät perusteellisesti niitä kysymyksiä, jotka ahdistavat väestöä. Keskeisimmät kysymykset ovat seuraavat: voimmeko säilyttää vakituisen työpaikan; voimmeko saada maksuun ostamamme kodin; voimmeko odottaa rauhallista ja turvallista huomispäivää?

Ei mikään muu puolue käsitellyt näitä kysymyksiä perusteellisesti, koska ne kiertävät kehittyvän taloudellisen kriiisn uhkaa. Juuri joukkomittainen työttömyys ja suljetut tehtaat uhkaavat jokaista työläistä ja farmaria Ontariossa: Kun tätä kysymystä ei käsitellä — kuten tapahtui kaikkien muiden puolueiden kohdalla — niin se on samaa kuin tyhjien vaalilupausten tekeminen. LPP:n ehdokkaat osoittivat ainoan ulospääsytien yhä kärjistyvistä taloudellisista [pul]keuksista ja tämä tie on uusi po[liittinen suunta] nen suunta Canadan talouden [itsenäis]tämiseksi vapaana Yhdysvaltai[n] herruudesta ja rauhallinen k[aupan]käynti kaikkien maiden kanssa. [Tällainen] politiikan muutos on Canadan k[ansan] ulottuvilla ja ainoastaan sen [avulla] voidaan turvata väestön yhte[iskun]nalliset tarpeet. Tämä on ma[akun]nallinen kysymys, koska maaku[nnalla] on lainsäädännölliset mahdollis[uudet] tehdä uudistuksia ja painostaa [liittoval]wan hallitusta ryhtymään sam[anlai]siin toimenpiteisiin.

Maanteistä kerskuminen, [kuten] konservatiivit tekevät — liitto[hallituksen] tuksen toimettomuuden puolus[tami]nen talouspulan uhatessa, kuten [Far]quhar Oliver tekee — tai puhu[minen] kotien rakentamisesta talous[pulan] ratkaisemiseksi, kuten CCF et[c., tekee] on valitsijoiden harhaanjohtam[ista].

LPP:n ehdokkaat ovat esit[täneet] uuden kansallisen ohjelman, jo[ka on] täydellisesti toteutettavissa. Tu[levien] kuukausien ja vuosien aikana L[PP:n] kanta tulee saamaan enemmän [kan]natusta — ja on hyvin mahd[ollista], että ennen seuraavia maakuntav[aaleja] työväen ja farmarien järjestöihi[n va]rustuvat uudet poliittiset voimat [tule]vat olemaan tarpeeksi lujat vanh[ois]ten puolueiden kontrollin lopet[tami]seksi Ontariossa ja työläisten ja [far]marien enemmistön voittam[iseksi] lainlaatijakuntaan.

LPP:n 31 ehdokasta ovat pat[riot]tisia miehiä ja naisia, jotka n[äissä] vaaleissa osoittivat tuhansille ih[misil]le uuden poliittisen näköalan ty[öväen] ja farmarien yhtenäisyyteen ja t[ule]visiin poliittisiin voittoihin. Vaal[it tu]levat syventämään vanhollisten [puo]lueiden kriisiä ja osoittamaan tu[hansil]le CCF:n kannattajille, että C[CF:n] oikeistolaisten tapa kilpailla por[varillisten] puolueiden kanssa heidän määrää[mil]lä ehdoilla, ei tuota tuloksia.

— Canadaan ostettiin viime vu[onna] banaaneja kaikkiaan 2,954 miljo[onaa] paunaa 13 eri maasta, pääas[iassa] kuitenkin Costa Ricasta, Ecuado[rista], Hondurasista ja Colombiasta.

Indonesian pääministeri Ali Sastromidjojo sai viime viikolla lämpimän vastaanoton Kiinassa vieraillessaan. Kuvassa nähdään häntä tervehtimässä Kiinan pääministeri Chou En-lai.

PÄIVÄN PAKINA

Jutustelua vaalihommista

Taantumusporvari se jäi sitten edelleen hoitamaan Ontarion maakunnan ohjaksia

Raha ja sen avulla suoritettu propaganda tekivät tehtävänsä. Radiot televisiot ja sanomalehdet suorittivat jättiläiskamppailun muutamien viime viikkojen aikana. Niiden lisäksi jaettiin kasoittain lentolehtisiä ja julisteita, joissa ihmisten mieliin teroitettiin, kuinka välttämätöntä ja jopa jumalallekin otollista on se, että hallitusremmeissä saavat edelleen olla suuren rahan edustajat.

Eipä ihme että sellaisessa propagandatulvassa vähemmän valveutuneiden työläisten järkirustinki menee sekaisin.

Monia työläisiä jallitettiin sillä, että jos äänestää työväenehdokasta niin ääni menee hukkaan, sillä työläisten ehdokas ei nyt vielä ainakaan voi saada enemmistöä.

Toisia taas sillä, että jos tältä äänestysalueelta valittaisiinkin parlamenttiin joku muu kuin konservatiivi, niin muualta kuitenkin valittaisiin konservatiivinen enemmistö ja silloin jäisimme aina huonompaan asemaan kaikenlaisten tie ym. rahojen saannissa maakunnalta.

Tällaiset naulat ne vetivät kiinni että nitisi.

Sadat ja tuhannet työläisäänestäjät jättivät kokonaan äänestämättä ja osa piirteli ristinsä suurporvarin hyväksi.

Niin sitten taantumusvoimat saivat tarpeellisen enemmistön.

Esim. täällä Sudburyssa olisi suuri mahdollisuus valita työläisten ehdokas, samoin Sudburyn ympäristöllä.

Niin ei kuitenkaan tapahtunut, kun sadat työläiset välinpitämättöminä omista eduistaan jättivät äänestämättä ja toiset vanhaa esivaltaa kunnioittaen ja peläten äänestivät omaa ehdokastaan vastaan.

Niinpä siis saamme taas nelisen vuotta — ehkäpä viisikin — nauttia suurporvarin hyväntahtoisuudesta ja viisaudesta, joka ensitilalla huolehtii siitä, että suurrikkaiden rikkaudet entisestäänkin lisääntyvät ja että työkansaa pidetään mahdollisimman kireällä, jota sillä ei olisi aikaa synnin teille hairahtua.

Toivotaan nyt kuitenkin, että seuraaviin vaaleihin mennessä työläisten enemmistön silmät avautuvat näkemään, että suurporvarilta työläisten etujen ajaminen loppuu lupaukseen kuin naulan kantaan ja sen jälkeen alkaa sitten porvarin omien etujen hucltaminen työkansan kustannuksella.

Mutta aikansa kutakin, sanoi pässi kun päätä leikattiin.

* * *

Suomessa tehdään parhaillaan valmisteluja presidentin vaaleja varten.

Kokomustien köyden päässä riippuvat ja revanssisotasuunnitelmia mahansa pohjassa hautovat oikeistolaiset sosdem. pomomiehet päättivät ottaa etusenssin koetellakseen kepillä jäätä ja panivat Tampereen kunnallisjärjestönsä esittämään Ison Väinön nimittämistä sosdemien presidenttiehdokkaaksi.

Tämä ei ollut yllättävä teko vain siinä mielessä, että se on avoin hyökkäys Neuvostoliiton ja Suomen välisten ystävällisten suhteiden rikkomiseksi, mutta myöskin siltä puolelta, että tavallisesti sosdem. puolueen ehdokkaan nimi on saatettu julkisuuteen vasta sitten, kun puoluekokous on sen hyväksynyt.

Kiviperän Pekan sanomat täällä Canadassa on kauhistunut kovasti siitä, että Neuvostoliiton lehdet ovat uskaltaneet esittää mielipiteensä sotarikollisena aikoinaan tuomitun Väinö Tannerin presidenttiehdokkaaksi nimittämisen johdosta.

Pekka kertoo Isvestijan sanoneen:

"Tannerin nimittäminen ehdokkaaksi on mielenosoituksellinen ja tietoinen yritys vastustaa useimpien suomalaisten vilpitöntä halua suhteiden parantamis[ek]si Venäjään ja presidentti Paa[si]kiven suurta työtä tällä alalla.

Pekan mielestä neuvostoliittola[isten] tulisi hyppiä ilosta, että sellaista [ky]taista kaveria kuin Tanner yrite[tään] raijata naapurimaan ylimmälle [pal]kille.

Suomen sosialidemokraattisen [puo]lueen enemmistö kuulostaa kuite[nkin] olevan toista mieltä kuin taantu[mu]selliset ja jänkkimieliset pomot [ja] Tampereen kunnallisjärjestö.

Ammattiliiton johdossa oleva[t] monet muut johtavissa asemassa [ole]vat sosialidemokraatit, puhuma[tta]kaan nyt tavallisista rivijäsenistä [ei]vät tykkää Tannerista ja hänen ["v]asta" politiikastaan, joka aikoin[aan] tuotti Suomelle niin suuria onne[tto]muuksia.

Niinpä puoluekokouksessa ku[nnallis]tuuli olleen vastainen ja Iso Väinö [syr]vuutettiin ehdokkaan paikalta ja [hä]hen asetettiin Fagerholm.

Suomen kansalle ja Suomen ta[lou]delle olisi luonnollisesti suureksi e[du]si, että Paasikiven kaltainen sovin[non] ja rauhan mies valittaisiin Suo[men] presidentiksi.

"Järjetön koohotus", kuten Li[nna] panee sotilaat "Tuntemattomassa [so]tilaassa" sanomaan, ei voi kosk[aan] tuoda hyvinvointia. Se tuo vain k[ur]jutta ja kärsimyksiä.

Suomen kansalla siitä on lähe[iset] omakohtaiset kokemukset ja toh[tori]tavasti se katsoo niiden kokemus[ten] jo riittävän. — Jussin poika.

Liittojuhlan valmistelu on täydessä käynnissä

South Porcupine. — Terveisiä täältä Canadan Suomalaisten tämän kesäisestä "olympiakylästä". Jaa, jaa, tietysti tämä Eteläpää askartelee monen kansalaisemme mielessä, ja matkavalmisteluja tehdään. Suunnitellaan että ketä ja kuinka monta tämäkin auton-ajuri voi ottaa kyydilleen kun lähetään Liittojuhlaan.

Aivan oikein, juhla-aika lähenee nopeasti, että muutaman viikon kuluttua pitää olla kaikki valmiina. Täällä pääkallon" paikalla tietysti on kaikkein enimmän "vorimista", ja jos oikein suoraan tässä sanon, niin se Liittojuhla "Bulletiini", se ohjelmavihkonen, on antanut ainakin tämän kirjoittajalle paljon pään vaivaa, ja tauti näyttää vain pahenevan koska mistään päin ei ole tullut vielä tietoja, että kerätäänkö persoonakohtaisia onnitteluja ja liikemiesten tervehdyksiä tähän vihkoseen. Me olemme kyllä täällä paikan päällä sitä työtä tehneet, mutta vaikka kuinka sitä suunnittelee niin paikallisesti ei saada lehteä sille puolen että se vähänkin kannattaisi, ja ohjelmavihkonen pitäisi olla kuitenkin juhlissa. Nykyisillä painotyökustannuksilla se tulee maksamaan kuitenkin niin paljon, että kenenkään ei pitäisi ottaa sitä leikin kannalta. Panen tähän pienen esimerkin: Kaikkein pienimmässä mahdollisessa koossa vihkonen tulee maksamaan $16.00 sivu, sille painos määrälle mitä on ajateltu näihin juhliin, eli tarkemmin sanottuna pienin suunniteltu ohjelmavihko maksaa $260.00. Tähän summaan täytyy olla monta pientä tervehdystä ja ilmoitusta, jos mieli päästä "pinnalle". Mutta kaikkien seurojen ja tälle liikkeelle myötämielisten ihmisten kanssa se saadaan kustannettua. Mutta väittelylle ei ole aikaa.

Kaikki muut juhlavalmistelut ovat täällä sujuneet tyydyttävän hyvin. Kentällämme on tehty työtä jatkuvasti ja nyt alkaakin olla paikat melko hyvässä kunnossa. Rakennuksien maalaus on mennyt loppupuolelle, ja komeita niistä on tullutkin, on väriä että silmiä huikaisee. Väri kysymys on nähkääs sellainen, että siinä ei voi kaikkia tyydyttää, koska toiset tykkäävät toisesta "Kalorista", mutta enimmistölle ne menevät täydestä.

Viime viikolla kokoontui tämä kulta-alueen sekakuoro "Sointu" tänne eteläpään haalille, jossa valitsimme useita lauluja joita tulemme esittämään Liittojuhlan päättäjäiskonsertissa. Kesäkiireitten aikana tämäkään homma ei ole oikein helppoa mutta laulajat samoin kuin johtajakin ovat päättäneet uhrautua yhteisen asian puolesta, joten kuoromme tulee antamaan arvokkaan ohjelman muiden taiteellisten esitysten lisäksi.

Hiljattain saimme myöskin kirjeen Heikki Alikoskelta Soosta. Heikki jo on työskennellyt useita viime vuosia tuolla terästeollisuuskaupungissa, ja on tietenkin ollut työttömänäkin, kuten monet tuon alueen miehet ovat olleet. Hän kirjoittaa, että hän tulee joitain päiviä aikaisemmin ja antaa "kättä" juhlapaikkojen kunnostamisessa. Kiitoksia paljon Heikki. Muuten tämä nimi on kuuluva tämän Eteläpään urheilukentän rakentajien kärkeen, sillä Heikki oli todella rakentaja, silloin kuin tänne tehtiin tätä urheilukenttää ja vaikka kuinka paljon me toiset teimmekään työtä tässä hommassa, niin Heikki teki enimmän, jonka me muistamme.

Ja lopuksi tahdon tiedoittaa Eteläpään ja ympäristön kansalaisille, että ensi sunnuntai-iltana pidetään taas yhteinen kokous haalillamme jossa järjestetään tuota mainejuhlaa. Kokous alkaa täsmälleen kello 8 illalla. Tule mukaan arvoisa lukija ja anna auttava kätesi tässä yhteistouhussa.

— E. Hankila.

Chataway paransi Britannian ennätystä 2 kilometrin matkalla

Lontoo. — Viime lauantaina juoksi Chris Chataway White City Stadionilla 2,000 metriä uudessa Britannian ennätysajassa 5.09,4. Tämä oli paras aika 2,000 metrillä mitä Britannian kamaralla on koskaan juostu ja kolmanneksi parhain mitä on missään koskaan juostu. Maailmanennätys on Belgian Gaston Reiffin nimissä ja on se 5.07,0.

Juoksu suoritettiin ylimääräisenä lajina Englannin ja USA:n yliopistojen (Oxford ja Cambridge — Yale ja West Point) välisissä 32 vuotuisissa kilpailuissa, joissa kumpikin juokkue sai 8 voittoa. Brittiläiset voittivat kaikki juoksut 100 jaardia ja viestiä lukuunottamatta. Amerikkalaiset puolestaan voittivat kenttälajit paitsi ei kiekonheittoa.

Canadalainen upseeri kuollut autorikossa

Ottawa. — Armeijan taholta ilmoitettiin torstaina, että everstiluutnantti Donald H. George on saanut surmansa ja majuri David S. Church loukkaantunut vakavasti, kun heidän autonsa törmäsi yhteen trokin kanssa myöhään keskiviikkoiltana. Onnettomuus tapahtui lähellä Padebornia, 30 mailia Soestista, joka on canadalaisten joukkojen majoituspaikka.

Suurella surulla ja kaipauksella ilmoitan, että rakas elämäntoverini

Hilja Mattila
(O.S. LUUKKONEN)

nukkui kuolon uneen St. Josephin sairaalassa Sudburyssa, pitkällisen syöpätaudin murtamana toukokuun 31 pnä 1955. Hän oli syntynyt Suomessa, Jääskissä, huhtik. 8 p. 1897. Suremaan jäi äiti, kaksi tytärtä, kaksi veljeä ja yksi sisko Suomessa sekä minä, hänen miehensä Gusti ja suuri ystävä- ja tuttavapiiri tässä maassa.

Monta kaunista muistoa jätit
jälkeesi,
kun erota meidän täytyi.
Lepää rauhassa uuden kotimaasi
mullassa.

Miehesi Gust.

KIITOS

Täten haluan kiittää kaikkia tuttavia, jotka lähettivät kauniita kukkia ja ottivat osaa suruuni.
Kiittäen,
GUST MATTILA
Wahnapitae Ontario

Uusi postimerkki Saskatchewanin ja Albertanmaakuntien 50-vuotispäivän kunniaksi. Postimerkin piirtäjä on Laurence Hyde.

Matkustan oppiakseni sanoi Nehru Moskovaan lähtiessään

— Matkustan Moskovaan avoimin sydämin ja avoimin mielin. Sen lisäksi, että politiikkamme yleensä pyrkii ystävyyteen kaikkien maiden kanssa, on Intialla nähdäkseni paljon oppimista Neuvostoliitolta. Molemmat maat saattavat hyötyä keskinäsestä ystävyydestään ja olla luottamuksellisissa suhteissa, lausuu Intian pääministeri Pandit Nehru juuri Moskovan-matkansa aattona Daily Workerin Moskovan kirjeenvaihtajalle Ralph Parkerille myöntämässään lähtiäis-haastattelussa. Ralph Parker, joka on entinen Timesin kirjeenvaihtaja, oleskelee parhaillaan Intiassa toimittuaan lehtensä kirjeenvaihtajana Bandungin konferenssissa.

Nehru lausui edelleen, että vierailun kuluessa, jonka hän odottaa kestävän parisen viikkoa, voidaan huomattavasti laajentaa Intian ja Neuvostoliiton välistä taloudellista yhteistyötä. Hänen tarkoituksenaan on myös lähettää intialaisia asiantuntijoita tutustumaan Neuvostoliitossa toimivaan ensimmäiseen atomivoimalaitokseen.

Nehru kertoi Parkerille myös Intian talouselämästä. Hän ilmaisi tyytyväisyytensä sen johdosta, että maan ensimmäinen viisivuotis-suunnitelma, niin vaatimattomia tavoitteita kuin se asettikin, on viety menestyksellisesti päätökseen ja asiantuntijat vetävät parhaillaan suuntaviivoja toiselle viisivuotissuunnitelmalle, jonka Nehru sanoi olevan lähellä sydäntään. Intialaisten lisäksi suunnitelmaa valmistelee joukko neuvostoliittolaisia, puolalaisia ja ranskalaisia asiantuntijoita, joiden kesken perusteellisesti tutkitaan mahdollisuudet ja näköalat. Nehru mainitsi että ensimmäisen viisivuotissuunnitelman puitteissa saatettiin suuremmassa tai pienemmässä mittakaavassa laskea luja pohja maataloudelle ja uudessa viisivuotissuunnitelmassa asetetaan pääpaino raskaanteollisuuden kehittämiselle Kulutustavarateollisuus jätetään toistaiseksi kokonaan yksityisen sektorin huomaan.

Nehru myönsi että Intiassa esiintyy vielä jättimäisiä puutteellisuuksia ja epäkohtia. Asunto-olot ovat alkeelliset, elintarvikkeita on saatavissa liian niukalti, alle puolet kouluikäisistä lapsista jää vielä vaille kouluopetusta, ammattitaitoinen lääkäri on vain kutakin 30,000 asukasta kohden Kaikesta huolimatta pääministeri katsoi luottamuksella tulevaisuuteen. Hän lausui, että kansa on nähnyt edistysaskeleita ja pitää viisivuotissuunnitelmaa omanaan. Hän viittasi mm. suunnitelmakomissiossa toimivien neuvostoliittolaisten neuvonantajien lausuntoon, että intialaisissa kylissä on parhaillaan tapahtumassa "hiljainen vallankumous".

Haastattelun päätteeksi Nehru palasi vielä Moskovan-matkaansa.

— Kävin siellä vuonna 1927, mutta vierailuni muodostui hyvin lyhyeksi ja liittyi lokakuunvallankumouksen 10-vuotismuistoon. Se oli NEP-kautta. Paljon on muuttunut sen jälkeen…

Nehru mietti hetkisen ja jatkoi:

— Olen ihminen, joka uskoo tunteisiinsa. Kun tapaan uusia ihmisiä tai matkustan uusille paikkakunnille luotan intuitiooni. Elämäni kuluessa olen joutunut tekemisiin huomattavan suuren ihmismäärän kanssa. Koko elämäni olen työskennellyt joukkojen keskuudessa. Pyrin aina olemaan vastaanottavainen muita kansojen kohtaan, ottamaan vaikutteita.

Siksi en matkusta Neuvostoliittoon vain avoimin mielin, vaan myös avoimin sydämin, valmiina vastaamaan neuvostokansan tunteisiin.

Siksi haluan tavata heitä, kuulla ja nähdä mitä he ovat aikaansaaneet Matkustan sinne oppiakseni…

TARMOLASSA SUURET JUHANNUSJUHLAT

"Rikastuvat omalla tavallaan, laiskana eivät siis vanhene"

Tarmola. — Meidän Port Arthurin tarmolalaisten olemassaoloa tuskin enää ulkopuoliset ihmiset jaksavat muistaa ollenkaan sillä täällä on eletty niin vaiteliaasti, ettei kenenkään silmä eikä korva ole sitä huomannut. Tosin on monta joukostamme siirtynyt sille puolelle rajaa, josta ei kukaan ole terveisiä tuonut takaisin, mutta on meitä vielä elämän hyörinässäkin. Toiset meistä "rikastuvat" hitaammin toiset nopeimmin, mutta kaikki me sen kiireen keskellä vanhenemme.

Näitä rivejä kirjoitetaan Ontarion vaalipäivän aattona ja näin vaalien edellä ei ole puutetta hyvistä ja suurista lupauksista. Yleensä voidaan sanoa, että nykyinen hallituksemme on lupausten suhteen ollut melko avosuinen ja vaalien edellä on lupausten määrää edelleen lisätty — mutta tänä iltana loppuvat lupaukset, kuten on loppunut Ontarion teidenkin kunnostaminen.

Jaa, siitä meikäläisten rikastumisesta pitää myös mainita. Suuri osa meistä kuorii paperipuita tällä vuoden ajalla. Osa etsii mineraaleja. Osa munittaa kanoja, toiset lypsävät lehmistä maitoa Port Arthurin meijereille. Heidän on myös aherrettava vointinsa mukaan rehufarmauksen parissa sekä suoritettava erinäisiä määriä muita "sivutoimia".

Mutta sen sanon rehellisesti, että ristissä käsin emme me vanhene ja ne, jotka meitä farmaavat ulkoapäin, niin ne siitä pitemmän tikun vetävät.

Nyt olin kuitenkin vallan unhoittaa sen savolaisten herkkumässäilyn Tarmolan haalilla, mikä tapahtuu juhannusiltana. Sitä ei pidä kenenkään unhoittaa eikä sivuuttaa. Savolaisten kalakukko on tunnettu ympäri maailman ja tulemalla juhannusiltana Tarmolan haalille saa jokainen syödä, sitä niin paljon kuin haluttaa. Kaksi savolaista spesialistia on jo tullut tänne ja he koettavat parastaan. Voitte siis arvata, että on meillä muilla jo suu täynnä makeata vettä.

Toinen "kukoista" tehdään vähän laihemmaksi naisia varten, he kun eivät ole niin persoja herkkujen perään, varsinkin kun pelkäävät siron vartalonsa pilaantumista. Siksi he juovat mustaa kahvia ja vettä jne. No, ei sitä ole vielä silti kirkossa päätetty, kuka sen lihavimman "kalakukon" syö, sillä totta puhuen se ratkaistaan kello 11 ja 12 välillä — ja silloin nähdään, saavatko sen syötäväksi naiset vaiko miehet. Sitä suop ikäsä valittaa jok ei ou sillo paekan päällä".

Kesä tuli täällä hyvissä ajoissa ja aivan oikein päin, mutta kuivuus ja ankarat tuulet ovat olleet kiusana. Nyt on kuitenkin ollut joitakin vuorokausia kosteampaa ilmaa ja farmarit, myöhäisemmätkin heistä, ovat jo kylvönsä tehneet. Peruna on jo monin paikoin hyvällä taimella. Joissakin tapauksissa istutettiin perunaa jo huhti-toukokuun vaihteessa, ja se on ennätys näillä main.

Hauskaa kevättä ja kesää kaikille Vapauden lukijoille. Alkää unhoittako, että Tarmolassa tavataan juhannusiltana. — Antti Pitkänen.

13 maan urheilijoita Moskovan kisoihin

Moskova — (SIB) — Tänä kesänä osallistuvat neuvostourheilijat mielenkiintoisiin kansainvälisiin kilpailuihin, joista monet pidetään Moskovassa kolmentoista Euroopan maan Bulgarian ja Italian, Jugoslavian, Länsi-Saksan, Neuvostoliiton, Norjan, Puolan, Ranskan Romanian, Ruotsin Suomen, Tanskan ja Unkarin väliset kenttäurheilukilpailut.

Näihin kilpailuihin on kutsuttu Euroopan mestareita ja ennätysmiehiä.

Kesäkuun lopussa alkaa Moskovassa USA:n ja NL:n välinen shakkiturnaus. Samaan aikaan saapuu Moskovaan, myös USA:n painonnostojoukkue.

SKANDINAAVIT PITÄVÄT YHTEISEN JUHANNUKSEN

Vancouver. — Skandinavialaisten keskuskomitea toimii jälleen B. C:n skandinavialaisten isäntänä järjestämällä 20:nnen vuotuisen juhannusjuhlan, mikä pidetään Swedish Parkissa, Pohjois-Vancouverissa.

Kuten aikaisemminkin, juhannuskuningattaren kruunaaminen on juhlan yksi kohokohta. Tämän vuoden kilpailuun osallistuu seuraavat tytöt: Doreen Nygard, Suomi; Judith Furland, Norja; Barbara Henrikson, Ruotsi; Violet Jensen, Tanska ja Celia Helgsen, Islanti. Edellisen vuoden kuningatar, Susan Johanson, antaa kruunun seuraajalleen.

Juhlapaikan portit avataan kello 11 a.p. ja ohjelma alkaa kello 1.30. Ohjelman esittäjinä on paljon lahjakkaita skandinavialaisia. Ruotsalaisten kansantanhuklubi esittää värikkään "elonkorjuutanssinsa viikatteineen ja haravoineen. Hyvin tunnettu norjalaisten mieskuoro laulaa monta kotimaansa laulua ja Islantista hiljan tullut Grettar Björnsson antaa taide-esityksen harmonikallaan. Tilaisuudessa laulaa Rolf Snellman jne.

Ohjelman jälkeen kuullaan lavalta skandinaavilaisten pidettyä musiikkia. Algot Swansonin johdolla järjestetään lapsille urheilukilpailuja. Virvokkeita tarjoillaan. Kyytiä on saatavana Cassiarin ja Hastingin kulmasta kello 11 a.p. ja sen jälkeen. Alkää sivuuttako tätä skandinaavien suurta juhannusjuhlaa kesäkuun 26 päivänä.

Carl Erickson,
Scandinavian Central Committee

Nuoret ja lapset toimineet hyvin Vancouverissa

Vancouver. — Eletään sitä vielä täälläkin, vaikka ei olekaan hiiskuttu mitään pitkään aikaan. Käsitöitä täällä tehdään nykyään kovalla vauhdilla syysmyyjäisiä silmällä pitäen. Olemme keränneet myöskin allekirjoituksia atomiaseiden kieltoa vaativaan vetoomukseen ja lisäksi osallistuttu yhteen ja toiseen hommaan.

Kauniita ilmoja täällä on ollut tuskin ollenkaan, joten ei ole voitu edes piknekkiä järjestää, mutta ehkäpä niitä kauniitakin ilmoja jo piakkoin tulee. Puut ja kukat täällä B. C:ssakin kasvavat ja kukoistavat kilvan. Koulutkin loppuvat pian ja sitten lapset pääsevät kesälaitumelle.

Olisi hauskaa jos kaikkien lasten isät ja äidit saisivat käydä työssä. Tämän sodan uhkan varjostaman mielialan painostajana on vielä sekin, että työttömyys on alituisesti uhkaamassa.

Lapset ja nuoret ovat täällä toimineet hyvin innokkaasti. Nuoret järjestivät näytäntöillan ja sitten lapset äitienpäivätilaisuuden ohjelman. Äitienpäivää vietettiin tosin viikkoa myöhemmin, kun ei ollut mahdollisuus järjestää tilaisuutta juuri siksi päiväksi. Täytyy sanoa, että nouseva nuorisomme näyttää lupaavalta. Hyvin he edellämainituissa tilaisuuksissa muistivat roolinsa ja tehtävänsä. Kiitos nuorille ja heidän ohjaajilleen. Mainitsen vielä, että kuulin erään vanhemman näyttelijänkin sanovan, että nuori kaarti on hyvin lupaavaa.

Kiitän vielä lapsia ja isiä äitienpäivän ohjelmasta ja tarjoilusta ja kaikesta muusta. Kiitos myöskin ihanista kukista. Naisilla oli tarkoitus lasten kanssa järjestää tänä vuonna isienpäivän vietto, mutta sitten tuli sellaisia esteitä, ettei sitä voitu tehdä. Niinpä siis juhlimme isienpäivää vain kotona. —Aune Rintanen.

Koripallon EM-kisat alkoivat Budapestissa

Budapest. — Koripallon Euroopan Mestaruuskisat alkoivat viime viikon tiistaina täällä Kansanstadionilla. Ottelut pelataan 4 lohkossa seuraavasti:

A-luokassa Englanti, Puola, Jugoslavia, Itävalta ja Ranska; B-luokassa Turkki, Suomi, Italia ja Unkari; C-luokassa Sveitsi, Neuvostoliitto, Luxemburg, Ruotsi ja Romania; D-luokassa Tshekkoslovakia, Tanska, Saksa ja Bulgaria. Ottelut pelataan päivittäin kolmessa jaksossa, aamu-, keskipäivä- ja iltaotteluina.

Ensimmäisissä otteluissa osoitti Neuvostoliitto ylivoimaisinta kuntoa voittamalla Luxemburgin peräti 103—36. Sveitsi voitti puolestaan Ruotsin 72—52, ja Puola voitti Jugoslavian 70—64.

148 vuotias nainen kuollut

Buenos Aires. — Maailman luultavasti vanhin nainen, Carmen Navarese, kuoli sunnuntaina, kesäkuun 5 pnä Rosariossa, Argentiinassa, viikkoa ennen kuin hän olisi täyttänyt 148 vuotta.

Kastetodistuksen mukaan hän oli syntynyt kesäkuun 13 pnä 1807. Viimeiset 12 elinvuottaan hän vietti eräässä vanhainkodissa.

Kysymyksiä ja vastauksia työttömyysvakuutuksesta

Työttömyysvakuutuksen saanti saattaa toisinaan olla hyvin vaikea ja monimutkainen tehtävä. Usein tapahtuu niinkin, että työttömyysvakuutusta ei anneta lainkaan vaikka hakija on maksanut työttömyysvakuutusrahastoon useimpia vuosia, koska hän ei täytä työttömyysvakuutuslaitoksen vaatimia edellytyksiä.

Seuraavat kysymykset ja vastaukset selostavat mikä useimmissa tapauksissa hakijat eivät täytä lain edellytämiä vaatimuksia:

Kysymys: Olen 22 vuoden ikäinen. Aloin työskentelemään kaivannoissa v. 1948 ja työskentelin useimmissa eri kaivannoissa v. 1953 saakka, jolloin muutin Vancouveriin. Siellä ollessani jouduin huonoon seuraan ja jouduin vuodeksi vankilaan. Päästyäni vankilasta viime marraskuussa koetin saada työttömyysvakuutusta, mutta hakemukseni evättiin. Vuodesta 1948 lähtien, jolloin aloin maksamaan vakuutusrahastoon, olen nauttinut vakuutuksesta vain muutaman viikon kerralla. Tietysti sinä vuonna kun olin vankilassa en maksanut tähän rahastoon, mutta olin maksanut siihen monena aikaisempana vuotena. Onko minulla mahdollisuutta saada vakuutusta tässä tapauksessa?

Vastaus: Saadaksenne vakuutusta on teidän oltava vakuutuksen alaisessa työssä vähintäin 180 päivää kahden edellisen vuoden aikana hakemuspäivästä lukien ja 60 näistä työpäivistä on oltava viimeisen 12 kuukauden aikana tai 45 päivää viimeisen 6 kuukauden aikana. Jossain tapauksissa kahden vuoden asemesta otetaan huomioon edelliset neljä vuotta jos hakija on ollut välillä sellaisessa työssä, mikä ei ole työttömyysvakuutuksen alainen, tai on toiminut omassa liikkeessään ja siinäkin tapauksessa jos hän ei sairauden tai loukkaantumisen johdosta ole ollut työkykyinen. Ilmeisesti teidän tapauksessanne nämä puolet eivät tule kysymykseen ja teille ei voida myöntää vakuutusavustusta.

Kysymys: Olen maksanut työttömyysvakuutusrahastoon sen perustamisesta lähtien. Vuonna 1954 sain työttömyysvakuutusta neljän viikon ajan. Menin naimisiin viime vuonna ja tänä vuonna olen ollut töissä vain viisi viikkoa. Olenko oikeutettu saamaan työttömyysvakuutusta?

Vastaus: Te ette ole oikeutettu saamaan vakuutusta kahteen vuoteen naimisiin menon jälkeen paitsi seuraavissa tapauksissa: 1) että työnantajanne erotti teidät sen perusteella että heillä ei ole tapana pitää naimisissa olevia naisia palveluksessa; 2) että välittömästi naimisiin menon jälkeen olitte töissä vähintään 60 päivää; 3) tai että jouduitte elättämään perheenne miehenne kuoleman tai työkyvyttömyyden johdosta tai jos jouduitte pysyväisesti eroon.

Kysymys: Olen sairaalan palveluksessa. Miksi sairaalat eivät ole työttömyysvakuutuksen alaisia?

Vastaus: Sellaiset sairaalat, jotka eivät toimi voittoa tuottavina laitoksina, ovat työttömyysvakuutuksen ulkopuolella paitsi siinä tapauksessa jos sairaalan johto haluaa vakuuttaa henkilökuntansa. Sairaaloiden jättäminen vakuutuksen ulkopuolelle johtuu pääasiassa siitä, että sairaalat ovat vedonneet siihen, että työttömyysvakuutuksen maksaminen vaikeuttaisi edelleen sairaaloiden vaikeata taloudellista asemaa.

Kysymys: Aion lähteä Ontariosta Albertaan. Mitä minun tulisi tehdä työttömyysvakuutuksen suhteen.

Vastaus: Jos muuttaessanne nautitte työttömyysvakuutusetuksesta, on teidän ilmoitettava paikalliselle vakuutustoimistolle muutoksestanne. Sitten kun saavutte uudelle paikkakunnalle on teidän käytävä paikalliskonttorissa ja siirrettävä tapauksenne sinne. Jos taas olette ilmoittanut paikalliselle toimistolle tapauksenne ja annettava heille kaikki tarpeelliset tiedot, että he voivat muuttaa asiakirjanne sinne. Jos te aiotte siirtyä yhdestä työpaikasta toiseen, niin siinä tapauksessa työttömyysvakuutuskirjanne mukananne ja annettava se uudelle työnantajalle.

Kysymys: Aion valitkaa työpaikkaani, mutta uusi työpaikka ei ole työttömyysvakuutuksen alainen. Mitä minun tulisi tehdä työttömyysvakuutuskirjani kanssa?

Vastaus: Kirjan tulee vielä paikalliseen työttömyysvakuutustoimistoon säilytettäväksi. Pyytäkää sitä kirjantanne.

Kysymys: Siinä tapauksessa, jos muuttaa uudelle työpaikalle, mikä ei ole vakuutettu, niin saako periä takaisin sen rahan jonka on maksanut vakuutusrahastoon? Jos ei sitä voi periä, niin otetaanko se huomioon, jos vastaisuudessa joutuu työttömyysvakuutuksen alaiseen työhön?

Vastaus: Työttömyysvakuutusrahastoon maksetut erät eivät ole millään tavalla perittäviä, mutta ne jäävät tilillenne määrätyksi ajaksi ja ne otetaan huomioon, jos palaatte vastaisuudessa työttömyysvakuutuksen alaiseen työhön.

— Suomen valtionmiehet muodostumisen alkuna pidetään sitä kun Kustaa Vaasa antoi 1542 julistuksen asumattomien erämaiden kuulumisesta kruunulle.

CANADAN SUOMALAISILLE
ÄÄNILEVYJEN
OSTAJILLE
esittelemme nyt kaksi uutta laulajatarta
MISS THORA NEIL
JA
MISS AINO HEIKKINEN
jotka ovat laulaneet "Fennia"-levylle. Miss Thora Neil on laulanut neljä laulua ja yhdessä Thora Neil ja Aino Heikkinen ovat laulaneet kaksi duettoa.

MISS THORA NEIL

F 114 Surullinen Tango, Thora Neil
Orjanruusu, valssi, Thora Neil
F 115 Sä et kyyneltä näe, tango Thora Neil
Jää hyvästi, armas, valssi, Thora Neil
F 116 Liljan kukka, tangoduetto, Thora Neil ja Aino Heikkinen
Ensi kerran kun sua suutelin, valssiduetto, Thora Neil ja Aino Heikkinen

★ Molemmat laulajattaret ovat hyvin tunnettuja Canadan suomalaisen musiikkiväen keskuudessa, sillä Thora Neil ja Aino Heikkinen ovat esiintyneet monissa laulu- ja soittojuhlissa sekä suomalaisten konserteissa.

★ Miss Thora Neil'in laululahjat tunnetaan kautta laajan maan, sillä hän on esiintynyt Canadan johtavimman naiskuoron TV- ja radio-ohjelmissa.

Lähetämme levyjä kaikkialle Canadassa ja Yhdysvalloissa.
HINTA $1.25
(OSTAJAN MAKSETTAVA LÄHETYSKULUT)
Posti- ja expressitilausten tulee käsittää vähintäin kolme levyä.
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
BOX 69 — SUDBURY, ONTARIO

$1.00 $1.00
AJANVIETE-ROMAANEJA
on nyt kirjakaupassamme suuri valikoima
★
Zane Grey: **Erämaan kukka** — Romaani — 271 sivua, hinta nid. $1.00
Zane Grey: **Viimeinen ajo** — Romaani — 289 sivua, hinta nid. $1.00
Zane Grey: **Betty Zane** — Romaani — 314 sivua, hinta nid. $1.00
Florence Barclay: **Rukousnauha** — Romaani — 304 sivua, hinta nid. $1.00
Seldon Truss: **Kadonnut raharuhtinas** — Romaani — 230 sivua, hinta nid. $1.00
Berta Ruck: **Kevättä ja rakkautta** — Romaani — 206 sivua, hinta nid. $1.00
Mika Waltari: **Palava nuoruus** — Romaani — 503 sivua, hinta nid. 1.00
Mika Waltari: **Jättiläiset ovat kuolleet** — 327 sivua, hinta nid. $1.00
Kristmann Gudmundsson: **Myrskyn mentyä** — Romaani — 317 sivua, hinta nid. $1.00
Kristmann Gudmundsson: **Kaukainen ranta** — Romaani — 288 sivua, hinta nid. $1.00
Katri Ingman: **Rohkeat sydämet** — Romaani — 234 sivua, hinta nid. $1.00
Katri Ingman: **Virranviemä** — Romaani — 246 sivua, hinta nid. $1.00
Esti Heiniö: **Viileä suvi** — Romaani — 212 sivua, hinta nid. $1.00
Esti Heiniö: **Ojan takana** — Romaani — 216 sivua, hinta nid. $1.00
Grazia Deledda: **Pako Egyptiin** — Romaani — 237 sivua, hinta nid. $1.00
Elsa Heporauta: **Suuri yö** — Romaani — 330 sivua, hinta nid. $1.00
Elsa Heporauta: **Saaren juhannus** — Romaani — 267 sivua, hinta nid. $1.00
Ronald Fangen: **Kaksintaistelu** — Romaani — 402 sivua, hinta nid. $1.00
Toivo Pekkanen: **Kauppiaiden lapset** — Romaani — 370 sivua, hinta nid. $1.00
Toivo Pekkanen: **Tie Eedeniin** — Romaani — 269 sivua, hinta nid. $1.00
Toivo Pekkanen: **Ne menneet vuodet** — Romaani — 366 sivua, hinta nid. $1.00
Tyyne Maija Salminen: **Elämä jatkuu** — Romaani — 241 sivua, hinta nid. $1.00
Tyyne Maija Salminen: **Kolmen naisen talo** — Romaani — 176 sivua, hinta nid. $1.00
Hans Fallada: **Oli meilläkin ennen lapsi** — Romaani — 586 sivua, hinta nid. $1.00
Hans Fallada: **Lapsuuden kodissa** — Romaani — 340 sivua, hinta nid. $1.00
Ernst Wiechert: **Uskollinen lautturi** — Romaani — 266 sivua, hinta nid. $1.00
Ernst Wiechert: **Majurinrouva** — Kertomus — 268 sivua, hinta nid. $1.00
Jo van Ammers-Kuller: **Kapinalliset naiset** — Neljän sukupolven romaani — 458 sivua, hinta nid. $1.00
Jo van Ammers-Kuller: **Naamiohuvit** — Romaani — 313 sivua, hinta nid. $1.00
Martti Merenmaa: **Laiva on lastattu** — Romaani — 227 sivua, hinta nid. $1.00
Henry Bordeaux: **Kuutamosonaatti** — Romaani — 217 sivua, hinta nid. $1.00
R. C. Sherriff: **Vihreä veräjä** — Romaani — 318 sivua, hinta nid. $1.00
Artturi Leinonen: **Keväästä kevääseen** — Romaani — 328 sivua, hinta nid. $1.00
Artturi Leinonen: **Kati** — Romaani — 268 sivua, hinta nid. $1.00
★
Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
Box 69 Sudbury, Ontario

POHJOISNAPALENTOJEN HISTORIAA

Jo neljän vuosisadan ajan on ihminen koettanut parhaansa pystyäkseen tunkeutumaan pohjoisen napa-alueen jäämassojen läpi ja siten luoda lyhyemmän yhteystien maailman toiselta puolen toiselle, legendaarisen "Luoteisväylän". Ja noin puolen vuosisadan ajan on ihminen tarkastellut pallokarttaa ja päätynyt siihen tulokseen, että se on mahdollista ainoastaan ilmateitse. Ovathan pohjoisnapa-alueiden kuuluisat tutkijat purjehtineet ristiin rastiin Grönlannin, Canadan ja maantieteellisen niinhyvin kuin magneettisenkin pohjoisnavan väliset tienoot, mutta usein henkensä kaupalla ja aina vähän väliä juuttuen kuukausimääriksi kiinni jäihin, joten ei ole ollut edes mahdollisuuksien puitteissakaan edes suunnitellakaan minkäänlaisia kaupallisia yhteyksiä meritse, vaan ilma ja ilmailu on tarjonnut ainoan tien — lyhyemmän tien Euroopasta Pohjois-Amerikan mantereelle.

Mutta vasta niin myöhään kuin vuonna 1952 muuttui tämä unelma todellisuudeksi. Silloin nimittäin lensi Scandinavian Airlines System-nimisen lentoyhtiön kapteeni Paul A. Jensen Douglas DC-6B-merkkisen koneen, nimeltään "Arild Viking", Los Angelesista, Californiasta, Kööpenhaminaan. Ja muutamia viikkoja myöhemmin kapt. Jensen lensi toisen S-A-S:n koneen, "Hjalmar Vikingin" jälleen samaa reittiä Los Angelesista Kööpenhaminaan. Noin puolta vuotta myöhemmin lensi kapt. Mikael Aschim samaan lentokoneen Oslosta Tokioon, ja näin muuttui tuo legendaarinen pohjoisnapareitti vähitellen aivan yhtä tavalliseksi ja jokapäiväiseksi lentolinjaksi kuin mitä kaikki muutkin ovat.

Mutta aina ei suinkaan ole ollut yhtä yksinkertaista. Jo niinkin varhain kuin vuonna 1587 tutkimusmatkailijat koettivat valloittaa arktista vyöhykettä. Tuona vuonna pääsi muuan englantilainen tutkija, John Davis, aina läntiseen Grönlantiin saakka. Hänen jälkiään seurasivat myöhemmin hollantilaiset Willem Barents ja Henry Hudson, ja heidän jäljessään taas saapuvat pohjoisnapa-alueelle englantilaiset Phipps, Scoresby ja Parry, amerikkalainen Morton, muuan toinen englantilainen Inglefield, ruotsalainen Nordenskjold, norjalainen Nansen ja täten edelleen aina siihen saakka kunnes amiraali Robert Peary todistettavasti kulki yli pohjoisnavan.

Ensimmäinen niistä miehistä, jotka käsittivät, että arktiset alueet voidaan helpoimmin valloittaa ilmateitse, oli muuan brasilialainen munkki nimeltä Gusmao, joka vuonna 1709 koetti saada Portugalin silloista kuningasta Juan V:ttä innostumaan asiaan erikoisrakenteisen leijan avulla. Tästä ei kuitenkaan kehittynyt koskaan mitään valmiimpaa, ja niinpä suunnitelma saikin levätä kahdensadan vuoden ajan eli siis siksi, kunnes amiraali Byrd lensi v. 1926 Huippuvuorilta pohjoisnavalle. Kolme päivää myöhemmin lensi norjalainen Amundsen mukanaan amerikkalainen Ellsworth ja italialainen Nobile Huippuvuorilta navan yli Alaskaan. Tämä pieni "Norge"-niminen lentokone on siis tavallaan uranuurtaja napalentojen historiassa, koska se ylitti navan mantereelta mantereelle lennossaan mukanaan kaksi matkustajaa.

Mutta jo tätä aikaisemminkin oli tehty yrityksiä, jotka tähtäsivät napa-alueitten tutkimiseen ilmasta käsin. Ensimmäinen, joka todella yritti tätä oli eräs ruotsalainen, nimeltään Andree, joka koetti ilmapallolla purjehtia Huippuvuorilta pohjoisnavalle. V. 1906 eräs amerikkalainen lehtimies, Walter Wellman, koetti purjehtia niinikään ilmapallolla pohjoisnavalle, mutta epäonnistui myös. Toisella yrityksellään hän pääsi noin 60 mailin päähän Huippuvuorilta eräälle jäälautalle.

Ensimmäisen moottorikäyttöisen lentokonelennon napa-alueelle suoritti vuonna 1914 eräs venäläinen luutnantti Nagurski, joka lensi Farman-merkkisellä vesitasollaan Cross-lahteen Novaja Semljan saarelle. Täältä käsin hän teki useita pitkiä lentoja suoraan pohjoiseen päin sekä pitkin Euraasian mantereen pohjoista rannikkoa aina niin pitkälle kuin Beringin mereen asti. Sitten vuonna 1922 Roald Amundsen osti yksimoottorisen Junkers-lentokoneen, jonka hän vei laivalla Beattleen ja sieltä Point Hope'iin, Alaskaan, josta hän lensi sillä ensin Wainwrightiin, Alaskassa, ja sieltä hän yritti yhdessä erään toverinsa kanssa lentoa yli pohjoisnavan Huippuvuorille, mutta lentokone vioittui kuitenkin jo heti retken alussa siksi paljon, että heidän oli pakko luopua koko yrityksestä. Samanaikaisesti lenteli sveitsiläinen luutnantti Mittelhoetzer Huippuvuorten seuduilla ollakseen valmiina tervehtimään pohjoisnavan yli saapuvaa Amundsenia. Vasta v. 1925 Amundsenille tarjoutui toinen tilaisuus yrittää tätä napalentoa. Tällä kerralla starttipaikaksi oli valittu jälleen Huippuvuoret ja varusteina oli kaksi Dornier-Wile vesitasoa. Kummassakin koneessa oli kolme miestä, ja toisen koneen päällikkönä oli itse Amundsen ja toisen Wellsworth. Noin 3 tunnin lennon jälkeen puolet bensiinistä oli kulutettu ja retkikunnan oli laskeuduttava. Toinen kone oli hylättävä jääaavikolle keskelle, joten siitä saadulla polttoaineella olisi päästy takaisin, ja senjälkeen oli käsipelillä hakattava jäähän kiitorata, jotta kone olisi voinut jälleen nousta ilmaan. Muutamien arveluttavan rohkeiden yritysten jälkeen kone pääsi nousemaan ja palasi jälleen noin 8 tunnissa onnellisesti Huippuvuorille.

Kun amiraali Byrd ja Floyd Bennet sekä Roald Amundsen olivat onnistuneet, seurasi heitä Sir Hubert Wilkins lentämällä Alaskasta Huippuvuorille 20 tunnissa v. 1928. Samana vuonna hätkähdytti italialainen kenraali Umberto Nobile koko maailmaa lentämällä zeppelinillään Roomasta Huippuvuorille.

Yhdeksän vuotta myöhemmin alkoivat venäläiset jälleen osoittaa mielenkiintoa arkista vyöhykettä kohtaan. V. 1937 lensi Tjakalof Moskovasta yli pohjoisnavan Vancouveriin, ja samana vuonna eräs toinen venäläinen, Gromof nimeltään, lensi niinikään Moskovasta San Jacintoon Los Angelesin lähistöllä. Kolmas lento päättyi tuhoon. Se oli suunnattu Venäjältä Meksikoon, mutta päättyi todennäköisesti jossain keskellä mittaamattoman suuria napajäätiköitä. Koko syksyn ja talven etsittiin kadonnutta konetta niiltä alueita, missä viimeksi sen kanssa oltiin oltu radioyhteydessä, mutta turhaan. Mm. Wilkins osallistui etsintätyöhön, joiden aikana muuten tehtiin se havainto, että talvikausi on otollisin ajankohta napalentojen suorittamiseen, joten etsintä aiheen aikana saatiin siis hyvin arvokkaita kokemuksia.

Toisen maailmansodan jälkeen ovat niinhyvin Yhdysvallat Neuvostoliitto kuin Englantikin suorittaneet lukuisia tutkimuslentoja pohjoisnapa-alueelle, mutta ensimmäinen ja ainoa lentoyhtiö, joka jatkuvasti nykyisin kuljettaa matkustajia Euroopasta tälle mantereelle ja takaisin yli pohjoisnavan, on Scandinavian Airlines system, jonka pohjoisnapareitti kulkee Los Angelesin ja Kööpenhaminan välillä Winnipegin kautta. — E. K.

Suomalaisia pitkäsoitto-levyjä

Rytmi-ja Triola levymerkillä

Kaksinkertaistettu soittoaika yhdellä ÄÄNILEVYLLÄ on mahdollista uusilla 17 cm (7") levyillä, jotka pyörivät 45 kierrosta minuutissa.

- Jokaisessa levyssä on 2 tavallista kappaletta kummallakin puolella, yhteensä siis 4 kappaletta.
- Ääni on huomattavasti korkealaatuista kuin soitettaessa tavallisilla 78 kierroksen levyillä ja äänentoisto on puhdas neulanrapinasta. Tämä johtuu siitä, että nämä levyt on valmistettu homogeenisesta plast-aineesta, vinyliitistä sekä siitä, että niissä on erittäin hieno ura.
- Vinyliitti on kulutusta kestävää, särkymätöntä ainetta, joten äänilevyjen ikä on pitkä.
- Näiden äänilevyjen säilytys vie vain murto-osan siitä säilytystilasta, minkä tavalliset 78 kierroksen levyt vievät, sillä ne ovat pieniä ja ohuita.
- Niitä voi soittaa automaattisella levyvaihtajalla.

• Rytmi neliapila pitkäsoitto-levyjä •
HINTA $2.25 KPL.
(Ostajan maksettava lähetyskulut)

RN 4001 Vanha riimu, foksi, Metro-Tytöt
Jussista saan miehen armaan, foksi, Metro-Tytöt
Egon, tango, Metro-Tytöt
Italiassa, Italiassa, tango, Metro-Tytöt

RN 4004 Täysikuu, tango, Olavi Virta
Älä, tyttöni itke! tango, Olavi Virta
Sokeripala, foksi, Olavi Virta
Sinun silmiesi tähden, foksi, Olavi Virta

• Triola pitkäsoitto-levyjä •
HINTA $2.70 KPL.
(Ostajan maksettava lähetyskulut)

NE 104 Kyllikki-valssi, Olavi Virta
Kuin Ennen, tango, Olavi Virta
Kuutamosuudelma, tango, Olavi Virta
Mua älä hylkää, Olavi Virta

NE 107 Ramona valssi, Olavi Virta
Lago Maggiore, tango, Olavi Virta
Kerro mulle, jenkka, Jorma Ikävalko
Miksi näin? jenkka, Jorma Ikävalko

NE 108 Juokse sinä humma, foksi, T. Rautavaara
Hiljaisten hetkien muistoksi, Walter ja Pihlajamaa
Kesäillalla, laulu, T. Rautavaara
Kuhertelevat hanurit, Walter ja Pihlajamaa

NE 109 Merenkyntäjä Mikko Andersson, kansanl. T. Rautavaara
Pariisi yöllä, valssi, Pihlajamaa
Unohtunut kitaravalssi, T. Rautavaara
San Jorge, Walter ja Pihlajamaa

NE 111 Viulun tenho, laulu, T. Rautavaara
Kukkia Vaarille, valssi, Kalevi Tauru
Petetyn raili, jenkka, Jorma Ikävalko
Yölintu, valssi, Olavi Virta

NE 113 Kulkurien kuningas, foksi, T. Rautavaara
Rantalavan laulu, valssi, Veikko Tuomi
Päin seinää, jenkka, Jorma Ikävalko
Kiitos kaikesta, tango, Veikko Tuomi

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
Box 69 Sudbury, Ontario

Koulutyttöjä houkutuslintuina

Tukholma. — Kaksi 15-vuotiasta oppikoululaistyttöä, joita 15—17-vuotiaiden nuorukaisten ryhmä oli käyttänyt houkutuslintuina, ryösti eräältä 35-vuotiaalta kauppiaalta ainakin 160 kr. huhtikuun 15 päivän iltana eteläisen asema-alueen lähellä. Ryöstöön osallistui yhteensä 10 nuorta, joukossa kaksi koulutyttöä.

Sovittuaan poikien kanssa siitä, että joku mies ryöstettäisiin, asettuivat tytöt yhteyteen erään ohikulkevan miehen kanssa poikien pysytellessä taustalla. Tytöt vilkuttivat miehelle, jolloin tämä tuli kadun yli heidän luokseen tiedustellen, mitä asiaa heillä oli.

Kun hän oli kävellyt tyttöjen kanssa jonkin matkaa, kuuli hän yhtäkkiä askeleita takaansa ja näki poikien tulevan perässään. Yhdellä pojista oli mukanaan lankku ja muut käyttäytyivät hyökkäilevästi. Pojat ihmettelivät uhkaavassa äänensävyssä, mitä tekemistä miehellä oli muka tyttöjen kanssa ja siinä samassa yksi pojista kaatoi miehen. Miestä pahoinpideltiin sitten nyrkiniskun kasvoihin ja kun hän makasi maassa, potkivat pojat häntä rintaan.

— Jos huudat apua, saat lisää iskuja uhkasi eräs nuorukaisista ja koska mies pelkäsi lisäpahoinpitelyä, kertoi hän mitä hänellä oli lompakossaan. Siellä ei kuitenkaan ollut rahaa, jolloin pojat tutkivat hänen taskunsa päästen käsiksi 160 kruunuun, pariin savukepakettiin ja eräisiin pikkutavaroihin.

YKSI AINOA POMMI

Hiroshimassa pyyhkäisi käytännöllisesti katsoen kaupungin ja surmasi 200.000 ihmisolentoa yhdellä iskulla. Nyt vastuunalaiset tiedemiehet kertovat meille, että vetypommi voi aikaansaada hävityksen, joka on 1,000—2,000 kertaa suurempi kuin Hiroshimaan pudotetun pommin aikaansaama. Se voi tuhota kaiken ilman mitään poikkeusta 20—30 kilometrin säteellä ja aiheuttaa kuoleman kilometrin säteellä.

— Rahalla saa vaikka Raudusta voita. — Sakkola.

PERHEEN NUOREMMILLE

Walter kehuu Työn Puiston ruokaa

Dear Setä,

Rupesin kirjoittamaan taas kun äiti sanoi, etten ole kirjoittanut pitkään aikaan. Kai se aika meni kun olen ollut ulkona kun on kesäiset ilmat.

Pian loppuu koulu ja pääsen lomalle. En tiedä mihin äiti vie kesäksi hän ei ole siitä vielä sanonut mitään. En sitäkään vielä tiedä kuka koulussa pääsee seuraavalle luokalle.

Nyt on puolen päivän aika ja äiti vie minut Ramsay Lakelle. Joskus piakkoin mennään Työn Puistoon. Kaisa on siellä ja hän on aina laittanut hyvää ruokaa. Ensi kerralla kirjoitan lisää.

Walter Kangas,
Sudbury, Ont

Marleen Caught The First Fish

Dear Setä,

How are you? I am fine I want to tell you about the first day of fishing season I caught the first trout. Mommy caught two fish the first day of the trout season and Sylvia has caught a few since. We caught a few suckers also.

Dolly, our horse, runs after Sylvia everywhere she goes and whinnies at her because she gives her bread.

Haloo mummo ja Aino-täti. Terveisiä meiltä kaikilta. Good-bye Setä.

Marleen Maensivu,
Markstay, Ont

The Warm Weather Is Affecting Taina

Dear Setä and all the readers and writers of this page:

How have you all been since the last time I wrote to this page? Fine I hope I have been fine.

The weather here has been very nice and warm. I hope the nice weather will last for a long time. When it rains, there isn't much you can do except stay in the house.

It won't be very long before school is out again. I can hardly wait for it to finish. I guess everyone must feel the way I do. With the warm weather here I don't feel like studying for exams. It won't be long before the end of June is here.

I hope I pass. If I do then I'll be in grade eight.

Have you boys and girls any pets at home? I have a black cat. His name is Blackie. One day last November when I was coming home from school I found a little black kitten. I went to a few houses to ask if they had lost it, but they hadn't so I brought it home with me. It sure is playful. Sometimes when I walk past him, he will jump at my feet and then run away He doesn't use his claws very much but he uses his teeth. He will wrap his paws around your hand and then start biting.

I guess I had better stop for now and write more next time cheerio.

Taina Jackson,
Hamilton, Ont.

Toimittajasetä juttelee

Haloo tytöt ja pojat!

Sedän postilaatikkoon oli viikon kuluessa saapunut kaikkiaan kolme kirjettä, joista kiitos Walter, Marleen ja Taina. Walter kirjoitti taas kirjeensä suomen kielellä.

Viime torstaina päättyi Ontarion maakuntavaalit ja entinen hallitus puolue pääsi uudelleen hallituspukille. Ainakin vanhemmat perheen nuorempien kirjeenvaihtajat tietävät, että hallitus huolehtii kouluasioista, teiden rakentamisesta sekä kunnostamisesta, verotuksesta ja monista yhteiskunnallisista kysymyksistä. Vanha hallitus, joka nyt tuli uudelleen valittua, ei ainakaan sedän mielestä ole täyttänyt velvollisuuksiaan, joten setä toivoi, että olisi tullut suurempi muutos.

Mikäli lapset ovat kysymyksessä tämä hallitus on suhtaunut hyvin huonosti kouluasioihin. Esimerkiksi opetusministeri on usein lausunut, että voimistelu-, käsityö- ja musiikkisalit kouluissa ovat tarpeettomia ja niiden rakentamiseksi ei ole myönnetty apurahoja. Samoin on asianlaita urheiluun nähden. Tämä hallitus ei ole lainkaan rohkaissut nuoria urheilemaan puhumattakaan siitä, että se olisi myöntänyt rahallista apua.

Näissä vaaleissa oli useimmissa vaalipiireissä ehdokkaina sellaisia miehiä, jotka olisivat toimineet näiden asioiden edistämiseksi. Esimerkiksi täällä Sudburyssa Nels Thibault ja Robert Carlin olisivat toimineet tämän alueen väestön etujen puolesta paljon paremmin kuin ne jotka tällä kertaa tulivat valituksi.

Kesäkuu alkaa olla puolivälissä ja koululaiset kamppailevat loppukokeiden kanssa. Setä toivoo, että Taina ja kaikki lapset kesäilmoista huolimatta viihtyvät vielä nämä viimeiset kaksi viikkoa läksyjensä parissa ja pääsevät siirtymään seuraavalle luokalle syksyllä. — Toimittajasetä.

Kiinan teollinen muoto muuttuu kansan rakentaessa onneaan

Kirj. Vl. Pjankov

TEOLLINEN KIINA

Oli tavallinen työpäivä, mutta se kului epätavallisesti. Vielä eivät ehtineet tähdet sammua taivaalla, kun Anshanin teatterien ja klubien ikkunoihin ilmestyi valo. Pääkaupungin näyttelijät valmistautuivat siellä esityksiin. Valot näkyivät myöskin taloista. Äidit valmistivat aamiaista, tytöt kiinnittivät kukkia tukkalaitteisiinsa, nuoret pukeutuivat juhlapukuihinsa. Vanha työmies Mhin Thai myöskin kiinnitti takkinsa rintaan mitaleja, joita oli saanut uutterasta työstä. Hänen asuntonsa ikkunoihin uuden uutukaisessa kivitalossa kantautui kaduntäyteisen kansanjoukon iloinen laulu. Työsankari Mhin Thai oli tuskin ehtinyt yhtyä kansanjoukkoon, kun mustasilmäinen koulutyttö juoksi punainen liina kädessä hänen luokseen.

— Tämä on teille, — sanoi tyttö. Itse olen sen kirjaillut. Kiitos teille onnellisesta elämästä, jota luotte meille.

Lapsukaisen sanat sattuivat syvälle vanhan metallityömiehen sydämeen. Vielä selvemmin ja kirkkaammin piirtyi hänen tietämykseensä tämän päivän merkitys. Juhlavaksi teki tämän päivän se, että Anshanin sulattomolla saatiin valmiiksi tekniikan viimeisten saavutusten mukaan varustettu 7. masuuni, isovalssi ja putkitehdas — Kiinan kansantalouden kehityken ensimmäisen viisi vuotissuunnitelman tärkeät kohteet. Kansan vuosisataisen toiveen toteutuminen maan teollistamisen suhteen synnytti iloa ihmisten sydämessä, kun tuhatlukuisen kansanjoukon silmien edessä lähti uudelta masuunilta kukin koristettu ensimmäinen rautajuna, kun kuumat teräskiskot alkoivat kiitää isovalssin rullapohjalla ja putkivalssissa alkoivat muodottomat teräsharkot muuttua sanomattomiksi putkiksi.

Mhin Thai katseli masuunin laskuaukosta virtaavaa metallia ja puki ilonsa sanoihin:

— Kas se on gaolaania! Hän vastaili näin vuonna 1945 kuulemaansa ulkolaisten ilvasteluun, ettei Anshanin sulattoa saada käyntiin ilman japanilaisia insinöörejä, että kiinalaiset kykenevät vain kylvämään gaolaania, eivätkä keittämään terästä! Kuomintangilaiset eivät tosin puhelleet tällä tavalla, mutta hävittäen tehdasta Dunbeista paetessaan he sanoivat, että tehtaan kunnostamiseen tarvitaan vähintään 20 vuotta.

Mutta todellisuudessa kävi kokonaan toisin Kansanvallan voiton jälkeen kiinalaiset työläiset kävivät tarmokkaasti käsiksi tehtaan kunnostamiseen ja voittaen suuria vaikeuksia herättivät tuotantolaitoksen henkiin. Kahden vuoden kuluttua oli kolmasosa entisestä koneistosta pantu käyntiin ja tehdas tuotti metallia paljon enemmän kuin japanilaisten aikana. Kahden seuraavan vuoden kuluttua oli koko laitos kunnostettu ja vieläpä rekonstruoitukin. Nykyään siihen kuuluu yli 50 tehdasta ja kaivosta ja kombinaatti laajenee yhä lakkaamatta. Rakennustöissä on noin 60,000 henkeä. Anshann kombinaatin tuotteita käyttävät lukemattomat uudisrakennukset, joita on noussut suunnattomalle alueelle — Itä-Kiinan meren rannikoilta Himalaijien harjanteille asti, Amurilta Helmijoelle asti.

Anshanin kombinaatti on näytellyt suurta osaa Kiinan metallurgisen teollisuuden kehityksessä. Nyt on metallurgisia tehtaita Taijuanissa, Daissa, Tsuntsinissa ym. kaupungeissa. Käyntiin on pantu 40 uutta metallurgisen teollisuuden tuotantolaitosta ja toisia rakennetaan.

600-miljoonainen Kiinan kansa muuttaa maansa muotoa sanomattoman nopeasti. Sen käsissä on ehtymättömiä maanrikkauksia talouden kaikkien alojen kehitykselle. Sitä osoittavat geologiset tutkimukset, joita on viiden viime vuoden aikana suoritettu enemmän kuin vanhassa Kiinassa suoritettiin 30 vuodessa.

Kiinassa on rakennettu paljon höyry- ja vesivoimalaitoksia, sellaisia voimakkaita automatisoituja voimalaitoksia kuin Fusunin, Dihuan, Finmanin, Tsuntsinin ym. voimalaitokset. "Zenminzibao" lehti tiedoittaa, että yksinomaan viime vuonna Kiinassa rakennettiin toistasataa sähkövoimalaitosta, jotka siirtävät voimavirtaa korkeajännitelinjoja pitkin suunnattomien matkojen päähän. Ensimmäinen tällainen 370 km. pituinen korkeajännitelinja rakennettiin hiljattain Koillis-Kiinaan — pohjoisesta etelään. Kiina tuottaa nykyään sähkövoimaa 2,5 kertaa enemmän kuin v. 1949.

Polttoaineteollisuus laajenee nopeasti. Ei ole sellaista maakuntaa, jossa ei avattaisi uusia hiilikaivoksia. Fukienissa on maan suurimmat avolouhokset, jossa nuorten puutarhojen peittämien tasaisten rinteiden keskellä kaivinkoneet nostavat kivihiiltä 60 m. vahvuisesta kerrostumasta. Louhos avattiin viisivuotissuunnitelman ensimmäisenä vuonna ja nykyään se toimii täydellä teholla. Paineilmaporat, hiilijyrsimet, siirtohihnat, sähköveturit ja monenlaiset muut koneelliset laitteet ovat tulleet kailojen, hiilikelkkojen ja ainaisesta pimeydestä näkönsä menettäneden kaivoshevosten tilalle ja yhdessä niiden kanssa on jäänyt unholaan myöskin kaivosmiesten näännyttävä työ. Kiinassa tuotetaan nykyään kivihiiltä 2,6 kertaa enemmän kuin ensimmäisenä vuonna maan vapauttamisen jälkeen. Vuoriöljyn tuotanto kasvoi jo viime vuoteen mennessä vastaavasti yli 5-kertaisesti.

Kiinan teollinen muoto muuttuu. Kivihiili- ja metallurgisen teollisuuden tuotantolaitoksia kasvaa Etelä-Kiinaan ja Sisä-Mongoliaan. Uusia teollisuuskaupunkeja syntyy Luotes-Kiinan aavikoille. Täällä, vielä hiljattain tavattoman takapajuisella seudulla on nyt luotavana paljon suurempi teollisuuskeskus kuin Koillis-Kiinassa. Sen rakentaminen alkaa edistyä paljon nopeammin Lantschoun — Sintsanin rautatien rakentamisen jälkeen.

Näiden teollisuusseutujen kehittymisen kanssa alkaa kasvaa lakkaamatta metalliteollisuus, joka on jo nyt ylittänyt vuoden 1949 tuotantotason raudan tuotannossa 12,4-kertaisesti ja teräksen tuotannossa 13,7-kertaisesti.

Sähkövoiman, polttoaineen ja metallin tuotannon nopea kasvu on luonut otolliset ehdot Kiinan koneteollisuuden kehitykselle. Sansin maakunnassa jo toimii suuri tekstiilikonetehdas. Yhä enemmän laajenee Taijuanin konetehdas, joka rakentaa rautavalsseja, kaivinkoneita, nostureita, höyryvasaroita jne.

Kiinan työstökoneteollisuus kasvaa ja laajenee lakkaamatta. Tämän teollisuusalan tuotantoarvo on nyt 8,5 kertaa suurempi kuin v. 1949.

Kiinan kaupunkien ja kylien asukkaat juhlivat nyt yhä useammin uusien teollisuuslaitosten avaamista. Viisivuotissuunnitelman mukaan on rakennettava ja rekonstruoitava noin 600 teollisuuslaitosta. 156 suurimpaa teollisuuslaitosta rakennetaan Neuvostoliiton välittömällä avulla. Näiden uudisrakennusten luvussa on mustan ja värimetallurgian kivihiili- ja vuoriöljyteollisuuden tuotantolaitoksia, sähkövoimalaitoksia, auto- ja traktoritehtaita, lentokone- ja kemiallisia tehtaita, veturitehtaita ja muita tuotantolaitoksia.

Kiina rakentaa ensi vuorossa raskasta teollisuutta. Tuotantovälineiden tuotanto kehittyy Kiinan kansantasavallassa paljon nopeammin kuin kevyt teollisuus.

Samaan aikaan raskas teollisuus sallii varustaa tekniikalla kaikkia muita talousaloja ja lisätä lakkaamatta niiden tuotantoa. Kaikkialla Kiinassa pannaan nyt käyntiin uusia tekstiilitehtaita, jalkinetehtaita, paperi- ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia, jotka varustetaan kotimaisella koneistolla. Tänä vuonna Kiina tuottaa pumpulilankaa 2,6 kertaa ja tehdasvalmisteista paperia 4,5 kertaa enemmän kuin v. 1949.

Raskas teollisuus turvaa myöskin kastelulaitosten rakentamisen, varustaa konevoimalla ja väkilannotteilla maataloutta ja avaa sille laajat kehitysmahdollisuudet. Tämän ansiosta talonpoikaisto vapautuu luonnon armoista, eikä ole riippuvainen niistä kuten aikaisemmin. Vuonna 1952 Kiinassa saatiin runsaudeltaan maan historiassa tuntematon vilja- ja puuvilla- sekä muiden maatalouskasvien sato. Seuraavana vuonna kohosi viljasato vielä 1,250,000 tonnilla Jangtsekiangin ja Huanghon laaksoissa vallinneista miltei ennentuntemattomista tulvista huolimatta. Vuonna 1954 kasvoi viljasato vielä 10 — 20 prosentilla.

Maan teollistaminen kohottaa herkeämättä Kiinan kansan hyvinvointia, mikä onkin maan hallituksen tärkein tarkoitusperä. Jo viisivuotissuunnitelman ensimmäisenä vuonna kasvoi maassa leivän kulutus 5,4-kertaisesti; rasva-aineiden kulutus — yli 7-kertaisesti ja kankaiden — 3,5-kertaisesti vuoteen ... rajen. Sokerin, paperin, ... den ja muiden tavaroiden ... on kasvanut 2 — 4-kerta...

Näin rakentaa onneaan ... kansa.

Kukitetut metallilastijunat ... Kiinan rautateillä, kukat ... kaivostyöläisten elämää. "K... elämää", — sanovat Kiinan ... set. "Nyt me olemme vas... tuntemaan, mitä elämä on." ... ihmiset osaavat puolustaa ... Elämä — se on rauhaa!

— Canadasta myytiin viim... 15 eri maahan 118,560 paria ... arvoltaan $261,051. Niistä my... dysvaltoihin 91,909 paria.

KIITOS

Sydämelliset kiitokseni teille, Rouynin ja Norandan ystävät, siitä yllätyksestä jonka järjestitte minulle Suomimatkani johdosta.
Kiitos herkullisesta kahvipöydästä ja arvokkaasta lahjasta, jonka minulle annoitte.
Kiitollisuudella teitä muistaen,

MISS SAIMI LAINE
121 George Ave. Noranda, Que.

KIITOS

Kiitän teitä sudburylaiset ja st. catharinesilaiset sekä Don-haalin Finlandia kuoroa ja sairashuoltokomiteaa kukista, kuin myöskin yksilöitä kukista. Kiitos lahjoista, korteista ja käynneistänne, kun kävitte minua katsomassa ja ilahduttamassa sairaalassa ollessani, joista sain voimia päästäkseni yli pitkän ja kovan sairauteni.

Teitä kaikkia toveruudella kiittäen,

JOHN TOLVANEN
48 Cleveland St., Toronto 7, Ont.

VÄLITÄMME RAHAA SUOMEEN

MAKSAMME PÄIVÄN KORKEIMMAN KURSSIN.

Pienin summa 5.000 Smk. $17.50 ynnä lähetyskulut $1.15
Jokainen seuraava 1.000 markkaa $3.50

● Rahalähetyksenne toimitetaan vastaanottajalle 10—14 päivän sisällä. Jokaiselle lähettäjälle lähetetään vastaanottajan allekirjoittama kuitti.

VAPAUS TRAVEL AGENCY
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Ryhdy asiamiehe...
myymällä tuttavillesi halp... rooppalaisten tehtaiden t... kuten naisten puseroita, ... reita, housuja y.m.
HELPOSTI HANKIT ... PÄIVÄSSÄ KUN YRIT...
Tilaa mallit allekirjoittan...
IMPORTER "TEC...
235 Robert St. Toron...

PETER A. VE...
B. A., LL. B.
Barrister, Solicitor, N...
SUOMALAINEN LAKIMIES
GE. 3392
1028 Danforth Ave., T...

KUULUISIA KÄÄNNÖSROMAANE... KIRJAKAUPASSAMM...

VOITTOISA SYDÄN
LLOYD C. DOUGLASIN uusi, herkkä romaani
309 SIVUA HINTA SID. $...
Syksyn ensimmäinen myrsky toi Hannah Parmaleen Wardin ...heeseen. Myöhemmin Marcia usein ihmetteli, miten he olivat ...kaan tulleet toimeen ilman häntä. Wardit olivat erinomaisia nu... ihmisiä, mutta he tarvitsivat Hannahia saadakseen elämää... selvyyttä ja järjestystä. Eikä kysymys ollut vain taloudenhoid... ja raha-asioista, vaan lisäksi muusta, mikä oli paljon tärkeämp... — elämäntyylistä, oikeasta suhtautumisesta työhön, ihmisiin ... itseensä.

FRANK G. SLAUGHTER:
HELLÄT KÄDET
319 SIVUA HINTA SID. $...
Tässä teoksessa on kaikki hyvän lääkäriromaanin parhaat o... naisuudet, mutta se on samalla intohimoinen rakkausdraama P... jois-Amerikan etelävaltioista.

ALAN PATON:
LIIAN MYÖHÄÄN VESIPÄÄSKY
286 SIVUA HINTA SID. $...
Alan Paton tuli hyvin tunnetuksi romaanistaan ITKE RAKA... TETTU MAA, jolla hän vähässä ajassa loi maailmanmaineen... Patonin toinen romaani LIIAN MYÖHÄÄN VESIPÄÄSKY lum... lukijansa yhtä väkevästi ja ehdottomasti. Rakenteeseensa tehokku... dessa ja teeman voimakkuudessa se ylittääkin edeltäjänsä.
Kehyksenä on jälleen Etelä-Afrikka, mutta tällä kertaa aihe... on valkoisen miehen tragedia. Nuori poliisiluutnantti, vanhan, ... peän buurisuvun jäsen, rikkoo maan ankarinta ja leppymättömi... lakia, jonka mukaan valkoisen miehen suhde värilliseen nais... rangaistaan julistamalla pannaan sekä syyllinen itse että koko hä... sukunsa.

Lumoava ranskalainen rakkausromaani
VIIMEINEN SUUDELMA
KIRJ. ALPHONSE DAUDET
230 SIVUA HINTA SID. $...
Alphonse Daudet kuuluu ranskalaisen kirjallisuuden suuriin m... tareihin, jonka taide on valloittanut ja yhä valloittaa lukija... kautta maailman. "Viimeinen suudelma", Daudet'n pääteos, on ... kuttavan herkästi, sielukkaasti ja samalla johdonmukaisesti kerro... tarina nuoresta pariisittaresta, "Saphosta", ja rakkauden kaik... nielevästä intohimosta.

HELEN D. BOYLSTON:
CAROLA TEATTERITYTTÖ
192 SIVUA HINTA SID. $1...
Helen D. Boylston on saavuttanut maailmankuuluisuuden sairaa... hoitajien elämää kuvailevilla HELENA-kirjoillaan. Nyt sisar He... nan ystävät saavat tilaisuuden tutustua kirjailijan toiseen suosittu... sankaritareen Carola Pageen. Carola on teatterikärpäsen pure... nuori tyttö, josta ajan mittään kehittyy todellinen näyttelijätär.

TAYLOR CALDWELL:
VAPAUDEN MIEKKA
349 SIVUA HINTA SID. $2...
"Vapauden miekka" on uusi erinomainen näyte Caldwellin m... kansatempaavasta kertomustekniikasta, elegantista tyylistä ja oiva... lisesta tyyppikuvauksesta. Kirjailija vie siinä lukijansa Richelie... aikaiseen Ranskaan, sen taisteluihin, juonitteluihin ja jännittävy... dessä vertaansa hakeviin seikkailuihin, joita punoo toisiinsa loist... vasti kuvattu rakkaustarina.

★ RAKETTI SARJAN ROMAANIT ★
HUIMAA JÄNNITYSTÄ

JACK VANCE:
AVARUUDEN ROSVOT
Tieteellinen seikkailuromaani
172 SIVUA HINTA SID. $2...

ARTHUR C. CLARKE:
ILMOJEN SAARET
Merkillisiä seikkailuja. — Tieteellinen seikkailuromaani.
164 SIVUA HINTA SID. $2...

ROBERT A. HEINLEIN:
RAKETTILAIVAN KADETTI
Tieteellinen seikkailuromaani — Seikkailuja tulevaisuudessa
213 SIVUA HINTA SID. $2...

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69 SUDBURY, ON...

...yhdy ...asiamieheksi
R A. VESA
A., LL. B., Solicitor, Notary
...MALAINEN ...AKIMIES
...GE. 3392
...orth Ave., Toronto
...OMAANEJA ...ASSAMME
...O. LTD. ...SUDBURY, ONT.

Suomen tasavallan presidenttejä

Kirj. Pauli Martinmäki

Ensi kesänä pidettävät Suomen presidentin vaalit ovat jo kiinnittäneet huomiota "rapakon" tälläkin puolella. On esimerkiksi valitettu sitä "kurjuutta" kun Suomen Sosialidemokraattisen puolueen jäsenet eivät enää hyväksyneet "Isoa Väiskiä" presidentin ehdokkaaksi. Varmuudella voidaan myös ennustaa, että vaalipropagandan tehostuessa isiemme maassa, ulottuvat sen mainingit myös tänne. Pauli Martinmäen mielenkiintoinen artikkeli Suomen tasavallan presidenttien historiasta auttanee asian johdosta käytävää keskustelua.

Ei ole oikein käyttää sanaa "enteellinen" puhuessaan valtiollisen elämän tapahtumista, mutta se tulee vaistomaisesti mieleen, kun ryhtyy tarkastelemaan vielä suhteellisen nuoren Suomen tasavallan valtionpäivämiesten historiaa, joka lyhyydestään huolimatta on tulvillaan äkkinäisiä heilahteluja, suuruudenhulluutta lähentelevia "ilmalentoja" joiden jälkeen suuremman tai pienemmän tärähdyksen saneina on tultu jälleen todellisuuden kovalle maaperälle ihmettelemään sitä tyrmistyttävää asiantuntemuksen, arvostelukyvyn ja todellisen valtiomiehen syvän edesvastuun tunteen puuttumista niin pienissä kuin suurissakin kysymyksissä.

Oli tavallaan enteellistä, että itsenäisen Suomen ensimmäiset valtionpäämiehet olivat luokkasodan jälkeisen tynkäeduskunnan valitsemia verettoman luokkapolitiikan edustajia. Senaattori P. E. Svinhufvud, jonka politiikan suuret linjat saneli Suomessa olevien saksalaisten miehitysjoukkojen komentaja, kenraalimajuri von der Goltz. Suomen kuningas Friedrich Karl, joka maailmanpolitiikan suuren heilahduksen takia ei ehtinyt edes astua Suomen maaperälle valtiomiestaitoaan osoittamaan. Ja kolmantena Venäjän tsaarihallituksen palveluksessa maineensa ja sotilasarvonsa saanut kenraali C. G. Mannerheim, jonka käsityksiin valtionpäämiehen oikeuksista ja velvollisuuksista keisarillisen Venäjän itsevaltainen hallitusjärjestelmä oli jättänyt lähtemättömät jäljet ja jonka ihanteena sodan jälkeisen ajan valtiollisessa kehityksessä kangasteli fasismi.

Pahaenteistä oli sekin, että itsenäisen Suomen hallitusmuotoa ryhdyttiin valmistelemaan tällaisissa oloissa. Se löi leimansa "Suomen kuningaskunnan" hallitusmuotoehdotuksiin, ja sillä oli oma vaikutuksensa myös myöhemmin hyväksytyn tasavaltaisen hallitusmuodon eräisiin kohtiin, kuten tuonnempana tulemme näkemään.

Näitä alkuvaiheen ilmiöitä ja tapahtumia tarkastellessaan ei enää ihmettele, että maamme ensimmäisten vuosikymmenien valtiollisen kehityksen valtavirtana oli vanhoillisuus ja taantumus, jonka synkän taustaa juoksua vain väkivallan, terrorin ja sodan vaiheet silloin tällöin keskeyttivät. Eikä pidä unohtaa, että ei ollut porvariston — varsinkaan sen oikeistolaisimman osan — vika, ettei tätä kehitystä saatu johdetuksi vieläkin mielettömämpiin ja tuhoisampiin uomiin.

Lukijan mielessä välähti nyt ehkä ajatus, että kirjoittaja liioittelee, paisuttelee, ottaa asia yksipuolisesti. Monet asiat unohtuvat vuosien ja vuosikymmenien kuluessa, monta tärkeää tapahtumaa jättävät politiikot ja valtiomiehet varovasti ja viisaasti tavalliselle kansalle kertomatta, peittävät ne "luottamuksellisten" neuvottelujen ja "arkaluontoisten" asioiden kyltillä, jonka takaa vasta historia ne paljastaa.

Mutta eihän meidän tarvitse jäädä todistamattomien väitteiden ja uskomusten varaan. Tutkikaamme asiaa. Suorittakaamme pieni tutustumismatka läpi itsenäisen Suomen historian mielenkiintoisimpien valtiomiesten, heiden, kiinnittäkäämme erityisesti huomiota sellaisiin tekoihin ja tapahtumiin, joilla on ollut merkitystä tämän maan työtätekevälle kansalle, ja todetkaamme, minkä asenteen valtion päämies kulloinkin on ottanut tämän kansan etuihin ja elintärkeisiin kysymyksiin.

Moni "sädekehä" ehkä haalistuu läheltä tarkastellen, moni teko jota on puolusteltu "isänmaan onnen nimessä" paljastuu kenties henkilökohtaisen vallantavoittelun, luokkaitsekkyyden, heikkouden tai tyhmyyden sanelemaksi. Jos näin käy niin se johtuu tosiasioista joita ei ole syytä salailla, joiden ei saa antaa vaipua unohdukseen, sillä meidän on käytettävä hyväksemme myös menneisyyden kokemuksia — niin kielteisiä kuin myönteisiäkin — osataksemme oikein määritellä kantamme tämän päivän tärkeisiin kysymyksiin.

Mielenkiintoisia kohteita ei tältä tutustumisretkeltämme tule puuttumaan, siitä ovat Suomen tasavallan tähänastiset valtionpäämiehet ja heidän "taustamiehensä" pitäneet huolen.

Itsenäisen Suomen ensimmäinen valtionpäämies valittiin keväällä 1918 välittömästi luokkasodan päätyttyä valkoisen puolen voittoon. Toukokuun 18 päivänä 109 edustajaa käsittävä tynkäeduskunta valitsi huutoäänestyksellä senaattori P. E. Svinhufvudin "korkeimman vallan haltijaksi", eräänlaiseksi valtion hoitajaksi. Välttämättömien taloudellisten ja sisäpoliittisten järjestelyjen ohella valtionhoitaja Svinhufvudin ja uuden oikeistohallituksen ponnistelujen pääkohteena oli Suomen tasavallan muuttaminen kuningaskunnaksi, joka olisi lujin sitein kytketty keisarilliseen Saksaan.

Se oli synkkää aikaa tämän maan työväestölle, tuo kevät ja kesä 1918. Lähes 90,000 "punaista" näki nälkää valkoisen terrorin kynsissä maan lukuisilla vankileireillä. Tuhannet kuolivat porvarillisen terrorin julman liitolaisen — nälän — uhreina.

Mutta maan porvaristo, valtionhoitaja ja hallitus etunenässä, näki mielessään ruusuisia tulevaisuudenkuvitelmia. Kuningaskunta ja saksalainen kuningas, joka pitäisi tämän uppiniskaisen kansan kurissa.

Ajatus kuningaskunnasta oli kohonnut julkisuudessa esiin vasta luokkasodan päätyttyä, mutta todellisuudessa sen juuret ulottuvat syvemmälle ja kauemmaksi. Aktivistipiirit olivat esittäneet sen jo maailmansodan alkuvaiheessa. Laajempaa kannatusta se kuitenkin sai liikemiespiireissä ja vanhoillisten poliitikkojen keskuudessa vasta sen jälkeen, kun näiden siihenastisen suojelijan, Venäjän Nikolai II:n valtaistuin oli luhistunut vallankumouksen myrskyissä.

Toukokuun 14 päivänä, päivää ennen tynkäeduskunnan kokoontumista, julkaistiin lehdissä 47 tunnetun kansalaisen julkilausuma — allekirjoittajina mm. sellaisia nimiä kuin J. R. Danielson-Kalmari, E. Nevalinna, E. Estlander, J. K. Paasikivi, E. Schybergson jne — jossa vaadittiin kuningaskunnan muodostamista ja kansanedustuslaitoksen muuttamista siten, että "tärkeiden yhteiskuntaryhmien erikoisedustus" tulisi turvatuksi. Pari päivää myöhemmin, toukokuun 16 päivänä, valkoisen armeijan ylipäällikkö, kenraali Mannerheim esitti hallitukselle pitämässään puheessa armeijan nimessä vaatimuksen "että Suomen valtiolaivan peräsin uskotaan niiden käsiin, joihin eivät puolueriidat ylety ja joiden ei tarvitse kompromisseja tehden pitkäkahinnasta kaupitella hallitusvaltaa". Tämän katsottiin merkitsevän sitä, että armeija vaati monarkian muodostamista.

Suomessa olevat saksalaisen Ostsee-Divisioonan johtajat antoivat oman panoksensa nuoren tasavallan kaatamiseksi. Valkoinen hallitus pyysi nimenomaan, että nämä joukot eivät poistuisi Suomesta vielä luokkasodan päätyttyäkään, ja niiden komentaja kenraalimajuri von der Goltz oli jonkin aikaa Suomen politiikan todellinen johtaja — valtionhoitaja Svinhufvudin välityksellä. Hän esitti toistuvasti "toivomuksia" Suomen muodostamisesta kuningaskunnaksi. Heinäkuussa Saksan korkein sotilasjohto, joka näyttää ilmeisesti tukeneen Suomen kuningaspuuhia, nimitti von der Goltzin "Saksan kenraaliksi Suomessa", eräänlaiseksi Suomen käskynhaltijaksi, joka tämän jälkeen sai entistä selvemmin poliittisia tehtäviä ja taisteli entistä tiiviimmin monarkian puolesta.

Kaikki "kuninkaantekijät" näyttävät olleen yksimielisiä siitä, että Suomen kuninkaan pitäisi olla saksalainen. Luokkasodan aikaisen valkoisen hallituksen kaikki jäsenet olivat keisarilliseen Saksaan nojautuvia, ja sama oli asianlaita keväällä 1918 muodostetun Paasikiven hallituksen suhteen.

Luokkasodan aikana Saksan kanssa oli solmittu "rauhansopimus", joka saksalaisen prof. Schuckingin lausunnon mukaan teki Suomen "valtioksi, joka suhteessaan Saksaan oli asettunut puoli-itsenäiseksi". Mutta varmemmaksi vakuudeksi valtionhoitaja Svinhufvud pyysi vielä Saksan hallitusta asettamaan ehdokkaan Suomen kuninkaaksi. Ja heinäkuun 17 päivänä saattoi ulkoministeri Stenroth tiedottaa:

"Vapaaherra Bruck ilmoittaa keisarillisen Saksan hallituksen nimessä Saksan hallituksen katsovan, että Suomen ja molemminpuolisten etujen kannalta on monarkisen hallitusmuodon voimaansaattaminen tarkoituksenmukaista".

Ainoa, joka ei ottanut käsittääkseen tätä "tarkoituksenmukaisuutta", oli tynkäeduskunnan tasavaltaa kannattava vähemmistö, johon kuului maalaisliittolaisia, nuorsuomalaisia ja ainoa eduskunnassa vielä oleva sosialisti. Tämä ryhmä kutistui hiljalleen oikeiston painostuksen alla, mutta pani jatkuvasti kaikin keinoin vastaan.

Kesäkuun 11 päivänä hallitus antoi eduskunnalle monarkiaa varten tarkoitetun hallitsijavaltaisen hallitusmuotoesityksen, joka oli enemmistön mielestä nyt eduskunnan vallan huomattavaa supistamista. Tynkäeduskunnan enemmistö hyväksyi sen, mutta vähemmistö onnistui estämään sen kiireelliseksi julistamisen, joten se jäi lepäämään yli uusien vaalien — vaalien, joita hallitus ei aikonut aivan lähiaikoina suorittaa.

Tasavaltalaisen vähemmistön kohdistettu painostus kävi yhä kiivaammaksi. Kuninkaalle ja kuningasvallalle esitettiin mitä ihmeellisimpiä avuja ja hyveitä. Siitä oli muodostuva Suomen uuden suurvalta-aseman perusta. Hallituksen taholta käytettiin useaan otteeseen perusteluna juuri uuden Suur-Suomen luomista. Saksalaisen kuninkaan avulla ja Saksan tuella saataisiin Itä-Karjala ja Kuollan niemimaa. Mutta uusi hallitusmuoto oli kaiken edellytyksenä. Ilman sitä hallitus ei voisi vastata [illegible].

Painostus ja suostuttelu alkoivat vaikuttaa. Osa nuorsuomalaisista siirtyi monarkian puolelle. Sitä ennen hallitus oli myös vangituttanut pari kansanedustajaa turvatakseen enemmistön puolelleen. Ja syyskuun 28 päivänä eduskunnalle annettiin uusi hallitsijavaltainen hallitusmuotoehdotus. Mutta vielä nytkin oli vastustuksen kannalla olevaa vähemmistöä niin paljon, että hyväksytyn lain kiireelliseksi julistaminen jälleen estettiin. Hallitus ei eronnut. Valtionhoitaja etunenässä lähti se [illegible] kuningaskunnan luomiseksi.

Ruotsi—Suomen kuningas Kustaa III:n vallankaappausten jälkeen vuonna 1772 säädetyn hallitusmuodon 38 pykälässä sanottiin mm:

"... jos valtaistuin jäisi avoimeksi miespuolisen Kuningashuoneen sukupuuton kautta (josta onnettomasta tapauksesta armollinen Jumala meitä varjelkoon) niin ovat Valtakunnan Säädyt velvolliset saapumaan Tukholmaan ... sekä valitsemaan uuden kuningashuoneen."

Tämä oli se ikivanha pykälä, jota nyt ryhdyttiin "tulkitsemaan", jotta kuninkaanvaali voitaisiin joka tapauksessa suorittaa "laillisesti". Tynkäeduskunta hyväksyi tällaisen tulkinnan 58 äänellä 44 vastaan, ja hallitus saattoi vihdoinkin ruveta täydellä todella valmistelemaan kuninkaanvaalia.

Itse vaalitoimitus oli pelkkä muodollisuus. Valtionhoitaja ja hallitus olivat jo kaikessa hiljaisuudessa tehneet valintansa. Kun aktivistien aikaisemmin ajattelema Mecklenburgin herttua Adolf Friedrichin ehdokkuus oli hylätty ja keisari Wilhelm II:n poikaa prinssi Oskaria ei annettu sen paremmin kuin Preussin prinssi Friedrich Wilhelmiäkään, päätyi hallitus lopulta Hessenin prinssiin Friedrich Karliin. Tämän prinssin valitsi ylimääräisille valtiopäiville kutsuttu tynkäeduskunta sitten 64 äänellä 41 vastaan lokakuun 9 päivänä 1918 Suomen kuninkaaksi.

Tämä tapahtuma merkitsi Suomen tasavallan ensimmäisen valtionpäämiehen uran huippukohtaa. Pian sen jälkeen suuret maailmantapahtumat aiheuttivat "kuningaskunnan" romahduksen ja tekivät valtionpäämiehen vaihdoksen välttämättömäksi.

Jatkuu

Kuuluisan suomalaisen kirjailijan edesmenneen

HELLA WUOLIJOEN

paljon kysytyt teokset ovat

JÄLLEEN SAATAVANA KIRJAKAUPASTAMME

HELLA WUOLIJOKI:
KOULUTYTTÖNÄ TARTOSSA
298 sivua Hinta sid. $1.50

Tekijä kirjoitti muistelmansa ollesaan poliittisena vankina sodan aikana "hyvyyden tarpeessa", kuten hän sanoo ja jatkaa: "Pakenin sellini harmaudesta kuulustelijain kiusaksi nuoruuteni tuoksuvaan väririkkauteen . . . pakenin suin päin heidän kiduttavista käsistään elämäni kevääseen, karkasin kauneuteen, vapauteen, jossa he eivät kyenneet vangitsemaan minua".
Hella Wuolijoki palaa ajatuksissaan viljavimman Viron sydämeen, äitinsä luokse, lapsuutensa laulaviin kyliin ja taivaansinisille pellavapelloille. Sieltä hän siirtyy Tarttoon, sen aikaisen Viron helmeen, jossa olivat koulut ja yliopisto.

HELLA WUOLIJOKI:
YLIOPISTOVUODET HELSINGISSÄ
304 sivua Hinta sid. $1.50

Hella Wuolijoen kertojaääni soi yhä edelleen säteilevän hyväntuulisena ja temperamentikkaana. Mikä hengen titaani onkaan ihminen, joka ilman muistiinpanoja saattaa palauttaa mieleensä näin äärettömän määrän kiihkeitä tapahtumia, omalaatuista persoonallisuuksia vaihtuvia ympäristöjä ja yksityisiä esineitä ja kertoa kaikesta niin pulppuilevan vapaasti, kertaakaan toistamatta sanojaan! Lukijan silmien eteen kohoavat elävinä omine tottumuksineen ja tunnelmineen ne helsinkiläiskodit, joissa nuori virolainen ylioppilas joutuu asumaan ja vierailemaan ja joiden tasaiseen rauhaan hänen vilkas olemuksensa tuo uusia, yllättäviä ajatuksenaiheita.

HELLA WUOLIJOKI:
MINUSTA TULI LIIKENAINEN

Hella Wuolijoki lausuu tämän teoksensa esipuheessa mm.: "Tämä nidos yksinpuhelujani aikojen draamassa käsittää suunnilleen kymmenen vuotta elämästäni, vuodesta 1908 vuoteen 1918, ja vain yhden maailmansodan ja yhden vallankumouksen. Näiden kymmenen vuoden aikana irtaannuin vanhasta kotimaastani. Ne olivat elämäni raskaimpia murrosvuosia. Otin ankarasti osaa kahden kansan kohtaloon, kärsin niiden kaikki tuskat."
Muistelmiensa tämän osan alkupuolella tekijä paljastaa — hauskasti ja satiirisesti kertoillen — Niskavuori-näytelmien ympäristön ja niiden henkilöiden vastineet todellisuudessa.

TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Valentine Chorell voitti pohjoismaisen näytelmäkilpailun

Helsinki. — (S-S) — Pohjoismainen näytelmäkilpailu, jonka järjestämisestä sovittiin Tukholman Teatterikongressissa kaksi vuotta sitten, on ratkaistu ja sen yhteispohjoismainen voittaja nimitettiin Tukholmassa toisena helluntaipäivänä. Tämä kunniakas palkinto annettiin Walentine Chorellille näytelmästä "Sisarukset". Suomalaiskansallisessa kilvassa arvostettiin vielä paremmiksi Jussi Talven "Ennen pitkäaperjantaita" ja V. V. Järnerin "Duvan med olivbladet". (Maak.)

Tuntematon Sotilas ilmestyy Hollannissakin

Helsinki. — (S-S) — Väinö Linnan Tuntemattoman sotilaan hollantilaisesta käännöksestä on juuri tehty sopimus tunnetun amsterdamilaisen kustannusliikkeen Allert de Lang'en kanssa.

Tätä ennen on tehty sopimukset romaanin julkaisemisesta ruotsiksi, tanskaksi, norjaksi, viroksi (Ruotsissa), englanniksi (sekä Englannissa että Amerikassa), saksaksi ja ranskaksi, joten teoksesta nyt jo on tulossa kaikkiaan 9 vieraskielistä laitosta. (HS)

USA tunkeutuu Kambodshaan

Hanoi. — Yhdysvaltain sotilasvaltuuskunta matkustaa Kambodzaan, Indokiinaan, kesäkuun puolivälissä valvomaan Amerikan "avun" toimittamista tälle maalle, kertoo Phnom Penh-lehti. Päätös 30-henkisen amerikkalaisen sotilasvaltuuskunnan lähettämisestä sisältyy äskettäin Yhdysvaltain ja Kambodzan välillä solmittuun sotilaalliseen sopimukseen. Valtuuskuntaa johtaa amerikkalainen kenraali.

Tiedonannossa sanotaan, että ns. avun tarkkailemisen varjolla Yhdysvallat yrittävät puuttua Kambodzan sisäisiin asioihin ja karkoittaa ranskalaiset upseerit Kambodzan armeijasta.

Scelban hallitus hajoamassa

Rooma. — Italian hallituspiirien taholta myönnettiin viikko sitten keskiviikkona, että yhteishallituksen keskuudessa on vakavia erimielisyyksiä sen johdosta, että esiintyy tähän mennessä vahvistamattomia huhuja varapääministeri Saragatin ja kahden muun sosialidemokraattisen ministerin eroamisesta hallituksesta.

Sosialidemokraattien Sisilian vaaleissa kärsimän tappion ja heidän väitetyn erouhkauksensa välillä ei uskota olevan oikeassa suhteessa toisiinsa. Puolueen johtomiehet ovat kokoontuneet keskustelemaan tilanteesta ja tekemään päätöksensä asiassa.

Gordon Pirie voitti

Balington. Saksa. — Brittiläinen juoksija Gordon Pirie voitti täällä viime lauantaina suoritetun 1,500 m. juoksun keskinkertaisella ajalla 3.49.6. Olympialaisten 1,500 metrin juoksun voittaja Josy Barthel oli ilmoitettu Pirien kilpailijaksi, mutta sattuneen loukkaantumisen takia ei hän voinut osallistua.

— Sitä varten markka on pyöreä, että se kiertää. — Nokia.

Miten ihmisen esi-isät ilmestyivät maapallolle

Tietoja esihistoriallisten esi-isiemme varhaisesta elämästä ja kehityksestä

(G. Debezin mukaan)

Edistyksellisen tieteen opeille ihmisen alkuperästä loi perustan Friedrich Engels. Hänen tutkimustensa ydin voidaan ilmaista seuraavilla sanoilla: Itse työ on luonut ihmisen.

Uudenaikaisen tieteen ansiosta meidän on mahdollista hahmotella likimääräinen kuva apinan kehittymisestä ihmiseksi. Meidän on kuitenkin tällöin pidettävä selvänä mielessämme, että kysymys on kauan sitten sukupuuttoon kuolleista apinalajeista.

SUURIA MUUTOKSIA JA NIIDEN SEURAUKSIA

Joitakin miljoonia vuosia sitten maapallon mantereilla kohosi vuorijonoja, ja ilmastossa tapahtui suuria muutoksia. Metsät, joissa eli lukemattomia apinoita, harvenivat ja muuttuivat metsäaroiksi ja aromaiksi. Apinat menettivät nyt pääravintonsa, troopillisten puiden hedelmät. Monet tuhoutuivat, mutta toiset löysivät uuden ravinnon, lihan. Monien apinoiden ruoansulatuselimet olivat rakenteeltaan sellaiset, että ne saattoivat vähitellen tottua liharavintoon. Tämä ravinto oli pyydettävä saaliiksi, mutta apinat olivat ruumiinrakenteensa puolesta huonosti petoeläimen elämään sopivia. Niillä oli kuitenkin suhteellisen korkealle kehittyneet aivot ja hyvin liikkuvat viisisormiset eturaajat (kädet), joissa yksi sormi taipui toisia sormia vastaan. Tämä se oli, joka antoi ihmisen esi-isille mahdollisuuden siirtyä eläinten ruoanetsimistavasta täydellisesti poikkeavaan käytäntöön, metsästykseen työvälineiden avulla. Niin alkukantaisia kuin nämä ensimmäiset työvälineet, esim. sauvat ja kivet, olivatkin, niin ne näyttelivät kuitenkin suurta osaa.

TYÖ JA KIELI EDISTIVÄT IHMISEN KEHITYSTÄ

Inhimillisten aivojen kehittymistä edistivät työ ja puhe. Korkeammalle kehittyneet aivot taas puolestaan auttoivat työprosessien ja kielen täydellistämistä.

Ilmeisesti monet apinalajit ottivat ensimmäisen askelen kohti ihmismuotoista olemassaoloa ryhtymällä käyttämään metsästyksessä sattumalta löytyneitä työvälineitä. Vain yksi laji siirtyi kuitenkin tietoisesti valmistamaan käsin käytettäviä välineitä ja selviytyi siten olemassaolon taistelussa. Nämä apinat olivat meidän esi-isämme. Niiden ja muiden maasta esiinkaivettujen ihmisapinoiden välillä on luonnollisesti läheinen sukulaissuhde, mutta ihmisen esiisät kuuluivat erityiseen lajiin, jota ei enää ole olemassa.

Työ antoi leimansa ihmisen ulkonaiselle olemukselle ja määräsi hänen ruumiinrakenteensa perusominaisuudet. Mutta alkuihmisen työ oli yhteistyötä. Yksin hän ei olisi pystynyt pyytämään saalista ravinnokseen eikä taistelemaan luonnonvoimien kanssa, yksin hän ei myöskään olisi pystynyt suojautumaan niitä lukuisia vaaroja vastaan, jotka häntä uhkasivat. Ihmisten työyhteisö muodosti perustan heidän yhteenliittymiselleen kaikilla muilla elämän aloilla.

Ihmisten kohoamisessa luonnon yläpuolelle oli suunnaton merkitys sillä seikalla, että kukin sukupolvi välitti seuraavalle ne kokemukset, joita oli saatu taistelussa luonnon kanssa. Tämä oli mahdollista vain kielen yleisen kehittymisen ansiosta.

PITHECANTHROPUS, SINANTHROPUS JA NEANDERTHALIN IHMINEN

Mikä on vanhin tieteen tuntema ihminen? Se on niin sanottu pithecanthropus (kreikkalaisista sanoista pithekon = apina ja anthropus = ihminen). Pithecanthropuksen pääkallo ja sääriluut löydettiin ensi kerran viime vuosisadan lopulla Jaavan saarelta, joka noin miljoona vuotta sitten ei ollut mikään saari, vaan kuului Aasian mannermaahan.

Kiinasta löydettiin vuosina 1929 ja 1937 Pekingin läheltä alkuihmisten luiden jäännöksiä, jotka rakenteeltaan olivat lähellä pithecanthropusta. Niitä kutsutaan nimellä sinanthropus (latinalaisesta sanasta sina = Kiina). Ne ovat eläneet suunnilleen samalla aikakaudella kuin pithecanthropus. Viime aikoina on alkuihmisten jäännöksiä löydetty myös Etelä-Afrikasta.

Ihmiskunnan seuraavan kehitysasteen edustaja sai nimen Neandertalin ihminen Saksassa sijaitsevan Neandertalin mukaan, joka oli ensimmäisiä löytöpaikkoja. Tämän rodun edustajien jäännöksiä on löydetty, paitsi Länsi-Euroopasta, myös Afrikasta, Aasiasta ja Neuvostoliitosta (Krimiltä ja Ushbekistanista). Amerikan mantereella ei tämän aikakauden — noin 100,000 vuotta sitten — alkuihmisiä ole esiintynyt.

Pithecanthropus ja Neanderthalin ihminen olivat jo ihmisiä tämän sanan varsinaisessa merkityksessä, vaikka niiden kallon ja luurangon rakenteessa esiintyykin vielä paljon apinaa muistuttavia piirteitä. Ne valmistivat jo työkaluja, käyttivät tulta ja kulkivat pystyasennossa. Muutamien kymmenien tuhansien vuosien kuluttua Neanderthalin ihmisestä kehittyi nykyinen ihmistyyppi.

Ihmisen ruumiinrakenteessa on tapahtunut suuria muutoksia hänen historiallisen olemassaolonsa aikana. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että tulevaisuuden ihminen eroaisi nykyisestä ihmisestä yhtä paljon kuin nykyinen ihminen Neanderthalin rodusta, sillä alkuihmisillähän olivat niiden eläimellisen alkuperän piirteet vielä leimaa-antavina. Niiden ruumiinrakenne muuttui ulkonaisen luonnonympäristön vaikutuksesta paljon suuremmassa määrin kuin nykyisin. Nykyinen ihminen sitä vastoin muuttaa jopa ympäristöäänkin tarkoitusten mukaan. Tästä syystä sellainen olettamus, että tulevaisuuden ihminen olennaisesti eroaisi nykyisestä ihmisestä tai olisi suorastaan jotakin toista lajia, ei ole oikea.

ERI RODUISTA

Mutta mistä ovat sitten tulleet eri rodut, mongoolit, eurooppalaiset ja neekerit? Pitkän aikaa oletettiin, että ihminen olisi kehittynyt samoihin aikoihin maapallon eri alueilla ja että eri ihmisrodut polveutuisivat erilaisista apinalajeista. Tämän käsityksen on nykyinen tiede kumonnut.

Ihminen on kehittynyt tietyillä alueilla. Tämä on nykyisin sekä neuvostoliittolaisten että muiden edistyksellisten tiedemiesten käsitys.

Missä osassa maapalloa apinat siis alkoivat valmistaa työvälineitä, missä ne muuttuivat eläimistä ihmisiksi? Tiedemiehet ovat todistaneet, että se ei ole voinut tapahtua Tyynen meren saarilla tai Australiassa. Siellä ei ole eikä ole ollut ihmisapinoita, jotka kuitenkin ovat ihmisen ainoat mahdolliset esi-isät. Myöskään Pohjois- ja Etelä-Amerikka eivät tule kysymykseen. Etelä-Amerikassa on tosin apinoita, mutta ne eivät ole edes kaukaista sukua ihmiselle. Näin ollen jäävät jälelle vain Aasia Eurooppa ja Afrikka. Aasian ja Euroopan pohjoisosissa apinat eivät ole koskaan voineet elää näiden seutujen kolean ilmanalan takia. Siksi sieltä ei myöskään ole koskaan löydetty ihmisen vanhimpia kivisiä työkaluja.

Sellaisten vanhojen apinalajien jäännöksiä, jotka voisivat olla meidän esi-isiämme, on tavattu Länsi-Euroopasta, Georgiasta, Intiasta, Kiinasta ja Afrikan maista. Nykyisin on vaikea sanoa, mitkä näistä vanhoista apinalajeista ovat lähimpänä ihmistä, koska useimmat löydöt ovat hyvin vähäisiä — yksityisiä hampaita, leukaluun kappaleita ja harvemmin raajojen luita.

Kuuluisa venäläinen eläintieteilijä, Akatemian jäsen P. P. Sushkin osoitti jo vuonna 1928, että ensimmäisten ihmisten on täytynyt esiintyä Aasiassa. Myöhemmin tämä teoria on vahvistettu uudelleen. On hyvin todennäköistä, että ihmisiä ensimmäiseksi kehittyi Aasian sisäosissa, mahdollisesti Transkaukasian ja Keski-Aasian eteläisillä reuna-alueilla.

MAANTIETEELLISTEN OLOSUHTEIDEN VAIKUTUS

Alkuihmiset, jotka asuivat suhteellisen pienellä alueella, eivät eronneet toisistaan ihon, hiusten tai silmien värin tahi kasvonpiirteiden suhteen, kuten maapallon nykyiset ihmiset. Nämä eroavaisuudet ovat syntyneet siten, että alkuihmiset jo hyvin varhain hajaantuivat vanhan maailman laajan alueen joka puolelle. Ilmasto ja muut olosuhteet olivat eri seuduilla erilaiset, ja ihmisen ulkonainen tyyppi muuttui näiden olosuhteiden vaikutuksen alaisena. Kuumassa ilmanalassa iho muuttui yleisesti tummaksi, koska se siten parhaiten suojasi ihmistä auringon säteiltä vastaan. Pohjoisessa, jossa aurinko paistaa harvoin, iho päinvastoin menetti osan värisaineesta, pigmentistä, ja muuttui valkoiseksi. Monia muita rotutuntomerkkejä muodostui samoin maantieteellisten olosuhteiden vaikutuksesta.

KAIKKI IHMISET KULTTUURIKEHITYKSEEN KYKENEVIÄ

Ihmiset levittäytyivät yli Aasian, Afrikan ja Euroopan, ja sitten heitä siirtyi myös Australiaan ja Amerikkaan. Puhekielet muuttuivat ja kehittyivät, mutta tämä muutos ja kehitys kulki kullakin alueella omaa tietään. Ihmiset elivät niihin aikoihin suhteellisen pienissä ryhmissä, joilla oli vain hyvin heikkoja yhteyksiä toisiinsa, ja satojen tuhansien vuosien kuluessa eri kielten sanavarasto ja kielioppi muuttui. Myöhemmin seurasi ihmisryhmien kulttuurinen lähentyminen, ensi sijassa kaupan ja vaihdon tietä.

Laajoille alueille hajaantuneiden ihmisten kulttuuri kehittyi suhteellisen hitaasti. Monet ryhmät pitivät kiinni alkuperäisestä metsästystaloudesta, kun taas toiset samaan aikaan jo siirtyivät karjanhoitoon ja maanviljelykseen. — Mutta ruumiinrakenteen, kielen ja kulttuurin eroavaisuuksista huolimatta kaikki ihmiset ovat samalla tavalla kulttuurikehitykseen kykeneviä. Ei pelkästään historiallisten esimerkkien nojalla, vaan myös nykyisyyden perusteella voimme tulla vakuuttuneiksi siitä, että kaikki rodut ja kansakunnat ovat kyvyiltään yhdenvertaisia.

ARVOKKAAT ROMAANIUUTUUDET
nyt saatavana kirjakaupastamme

WALTER SCOTT:
Lammermoorin morsian 317 sivua Hinta sid. $2.25
Walter Scottin mestariromaani "Lammermoorin morsian", tuskien suloinen kukka, nuoren lemmen ikuinen ylistyslaulu, lienee kirjailijan historiallisista romaaneista kaikkein suosituin.

WALTER SCOTT:
IVANHOE 367 sivua Hinta sid. $2.50
"Yhä vielä viheriöivät vihreät metsät, ja kuninkaan täplikäs hirvi juoksentelee siellä, ja reimat rosvot kaatavat uroshirven, ja me laskemme rukousnauhamme helmiä ja särjemme viinipullon Copmanhurstin pyhän papin seurassa. Sumuisten vuosien takaa kumajaa yhä vielä Mustan ritarin kirveenisku tammipuuta ja rautaa vasten; yhä edelleenkin meitä vavahduttaa, niin kuin kauan sitten, kun yksinäinen torvi soittaa ja Perinnötön ritari ratsastaa Ashby de la Zouche'n kentälle . . ."
Näin kirjoitti englantilainen kriitikko Andrew Lang kaikille niille vanhoille, sappitautisille ja melankolisille, jotka rohkenivat sanoa, että Walter Scottin keskiajasta lukijoilleen antama kuva on virheellinen. "Ivanhoe" on kuulunut myös suomalaisen lukijakunnan suosikkeihin.

VICTOR HUGO:
Pariisin Notre-Dame 512 sivua Hinta sid. $2.40
"Pariisin Notre-Damen" päähenkilö on oikeastaan keski-aikainen Pariisi, jonka aaltoilevasta ihmismerestä kohoaa kaupunkikuvaa hallitsevana Notre-Damen katedraali goottilaisine holveineen ja tasakattoisia kaksoistorneja reunustavine mielikuvituksellisine paholaisveistoksineen. Vuoroin kaameana, pöyristyttävänä, vuoroin taas ylevänä, mutta aina värikylläisenä soluu tässä romaanissa tapahtumain ja ihmistyyppien kirjava virta lukijan silmien ohi vertaansa vailla olevan kertojanilon värittämänä.

MIKA WALTARI:
Yksinäisen miehen juna
Lähdin Istanbuliin 420 sivua Hinta sid. $3.25
Tässä teoksessa julkaistaan nyt yhteisniteenä kaksi Mika Waltarin matkaromaania.
"Yksinäisen miehen juna" on kertomus elämyksiä tavoittelevan nuoren miehen matkasta Berliinistä Sofiaan ja Konstantinopoliin sekä sieltä Romaan ja Pariisiin.
"Lähdin Istanbuliin" on kuvaus vuoden 1947 lopulla tehdystä matkasta Turkkiin, missä tekijä kävi etsimässä aineksia historiallisiin romaaneihinsa, lähinnä Johannes Angelokseen". Saman tien hän käväisi myös Ranskassa, Sveitsissä ja Italiassa.

ELISABETH TAYLOR:
Nukkuva kaunotar 275 sivua Hinta sid. $2.50
Nukkuvakaunotar — sadun Prinsessa Ruusunen — on auto-onnettomuudessa kauneutensa menettänyt Emily, jolle kirurgi on lahjoittanut uudet kasvot. Mutta iloinen ja elämänhaluinen nuori nainen on muuttunut apeaksi ja tahdottomaksi, elämänuskonsa menettäneeksi invalidiksi, joka vastaan sanomatta palvelee tyrannimaiseksi käynyttä sisartaan ja tämän vajaaälyistä lasta.

RICHARD GORDON:
Leivottiin lääkäri 204 sivua Hinta sid. $2.25
"Leivottiin lääkäri" on tarina englantilaisen lääketieteen opiskelijan ja hänen tovereittensa vaiheista klinikoilla, luentosaleissa ja ensimmäisillä sairaskäynneillä. Hauska kirja.

E. BULWER LYTTON:
Pompeijin viimeiset päivät 293 sivua Hinta sid. $2.25
Kuuluisa historiallinen romaani
Jousi-sarjan neljäntenä teoksena ilmestyy nyt maailmankirjallisuuden maineikkaimpiin — ja samalla jännittävimpiin — kuuluva historiallinen romaani. Se on kertomus kahden vuosituhannen takaisesta Pompeijista, jonka hilpeä, loistava elämä päättyi hirvittävään murhenäytelmään.

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Limited
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

★ Meille on saapunut Suomesta kolmas lähetys kirjaa "TUNTEMATON SOTILAS", jota oli jo 30 kappaleen tilaukset odottamassa. Lähettäkää tilauksenne heti ennen kuin tämä lähetys loppuu!

VÄINÖ LINNAN SUURI SOTAROMAANI
TUNTEMATON SOTILAS
ON NYT SAATAVANA KIRJAKAUPASTAMME
ILMESTYNYT JO 13 PAINOS
Eniten myyty kirja Suomessa
• 443 SIVUA • HINTA SID. $3.80

Suomessa Väinö Linnan TUNTEMATON SOTILAS filmataan ja kirjoitetaan näytelmäksi.
Kirjan kustantamisesta Ruotsin-, Tanskan-, Englannin- ja Saksan kielelle, ovat mainittujen maiden kustannusliikkeet tehneet sopimukset.

VÄINÖ LINNAN suuri sotaromaani, TUNTEMATON SOTILAS, on realistinen kuvaus suomalaisista rintamamiehistä jatkosodan verisissä taisteluissa. Se on herättänyt aivan poikkeuksellista huomiota Suomessa kaikissa piireissä. Siitä puhutaan kaikkialla.

TILATKAA OSOITTEELLA
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
BOX 69 — SUDBURY, ONTARIO

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Työn Puiston komitean kokous keskiviikkona kello 7.30 illalla Työn Puistossa.

Sudburyn osaston kesäjuhlakomitean kokous Työn Puistossa keskiviikkona kello 7.30 illalla.

Alertsin uimahyppytornin maalaustalkoot Työn Puistossa keskiviikkona heti työn jälkeen.

Alertsin kokous keskiviikkona maalaustalkoon jälkeen Työn Puistossa kello 8 illalla.

Speedin harjoituskilpailut Beaver Lakella siirretty ensi sunnuntaiksi kello 10 aamulla.

Työn Puiston sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin.

Työn Puiston ravintola ja kesäkämpät on avattu yleisön käyttöä varten.

Lasten komitean kokous Työn Puistossa keskiviikkona kahdeksan jälkeen illalla.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

KAKSI TALOA BIRCH ROADILLA Lockerbyssa: yksi 6 huoneen öljylämmityksellä, täysikellari, alakerrassa 4 kpl. pesuhuone, yläkerrassa toiletti, kovanpuun lattiat alakerrassa, stucco päällystys ja toinen kahden huoneen talo jossa on vesitoiletti ja vesi. Myydään pienellä käteismaksulla ja hyvillä maksuehdoilla. Lähemmin: V. Jokinen, 14 Birch Road, Lockerby, puhelin OS. 3-1073. (14-16-18)

PARTURILIIKE TÄYDELLISINE kalustoineen ja rakennus, 306 Bay St., Port Arthur, seuraava isosta Suomalaisesta haalista. Hyvä liike hyvälle parturille. Myydään sairauden takia. Kysykää: S. Gabriel. (14-16)

PIENI FARMI MYYTÄVÄNÄ 15 mailia Sudburysta. Kysykää: Matti Niemi, Wahnapitae, Ont. (14-16)

HALUTAAN

PAIKALLINEN SUOMALAINEN nuorimies, jolla on auto toimimaan kiertävänä myyjänä. Taattu palkka, prosentti ja bonus. Lähemmin: Edwards Propane, 45 Elm St. W., Sudbury, Ont.

LÄÄKÄRI JA KIRURGI
DR. L. HOOEY
Puh. OS. 3-3695 Kotiin OS. 5-6729
Medical Arts rakennuksessa
260 Cedar St., Sudbury

Puuttuuko Teiltä Peppi?
jos, niin . . .
PANTAVENE
auttaa teitä saamaan takaisin viikkauteene. Erikoisen hyvä apu vanhoille miehille. PANTAVENE on valmistettu kauroista ja sen vaikutuskyvyn alheuttaa lipido-proteiin aine.
Uusi hinta $2.50 — Postitus 10c
KARI PHARMACY
PUHELIN OS. 5-6572
187 Kathleen St. W. Sudbury
Lansdowne kadun kulmassa

Drink Sun Crest ORANGE
Se nautintorikas VIRVOKEJUOMA
Hyvää yksin tai seurassa
SUPERIOR BEVERAGES LIMITED
PUHELIN OS. 4-4313
305 Albinson St. Sudbury

Kulmakiven muuraus suoritetaan uudessa sairaalassa

Juuri valmistumassa olevassa Sudbury Memorial Hospitalissa toimitetaan keskiviikkona "virallinen kulmakiven muuraus". Juhlatilaisuus alkaa kello 2.30 ip.

Tilaisuuden puheenjohtajana toimii sairaalan johtokunnan presidentti Ray R. Jessup. Liittohallituksen terveysministeri Paul Martin matkustaa Ottawasta osallistuakseen juhlallisuuksiin.

W. E. Masonin säätiön johtokunnan jäsenet säätiön presidentin George M. Millerin johdolla osallistuvat myös tilaisuuteen. Säätiön puolesta lausuu tervehdykset W. Leo Knowlton ja sairaalan lääketieteellisen henkilökunnan puolesta lausuu terveiset pääkirurgi Donald M. Grant, minkä lisäksi myös läsnäolevien lääkärien puolesta lausuu terveiset sairaalan lääkärien yhdistyksen presidentti tri Ian Davidson.

Sudburyn pormestari Leo Landreville edustaa tilaisuudessa paikallista väestöä. Sairaalan naisten apujärjestön presidentti mrs. D. S. Humphrey panee viralliset asiakirjat säiliöön, jonka kulmakiveen "virallisen muuraamisen" suorittaa liittohallituksen terveysministeri Paul Martin. Jumalanpalveluksesta huolehtivat pastori Norman Hillyer ja rabbi W. Rosenthal. Torontolainen arkkitehtiliike, joka on laatinut sairaalan piirustukset, lahjoittaa tilaisuudessa koristeellisen muurarin lastan, joka asetetaan sairaalan pääkonkiin.

Suunnitelmat edellyttävät, että rakennustyöt valmistuvat tämän kuun aikana, ja että sairaala avataan yleisön käyttöön syyskuussa.

Beaverlakelaisten kesäjuhla lähestyy

Kanna muistaa jo ennestään että Majavajärveläisten kesäjuhla on aina juhannuksen aikaan, niinpä nytkin. Juhlat järjestetään kesäkuun kuun 26 päivänä. Niistä tulee taas mahtavat. Varsinkin urheiluväki alkaa odottaa niitä kisoja ja juhlia, sillä meillä muutenkin näyttää olevan varsin niukasti urheilua. Tilaisuudessa myöskin esitetään uusi huvinäytelmä kolminäytöksinen farssi "Adalmiina Visapuu" jossa esintyy sellaisia uusia näyttelijävoimia, joita ei ole ennen nähty näyttämöillämme. — N

J. Saarikkala joutui sairaalaan sunnuntaina

Sudburyn seudulla pitemmän aikaa elänyt ja toiminut J. Saarikkala joutui Sudbury General Hospitaliin viime sunnuntaina. Sairaalan antamien tietojen mukaan hän voi paremmin kuin sunnuntaina sairaalaan mentyään, mutta ei ole tietoa kuinka kauan hän joutuu olemaan sairaalassa. Hän on huoneessa 607.

LÄÄKERESEPTEJÄ
täytetään huolella — 24 tunnin palvelus
VAPAA RESEPTIKULJETUS
Sudburyssa ja McKimissa
Tuokaa reseptinne meille
SHAW'S PHARMACY
REXAL APTEEKIT
400 Montague St., Sudbury
Puh. O. 3-6023 ilt. OS. 3-7628
430 Trout Lake Rd., Lockerby
Puhelin OS. 3-7177 ilt. OS. 4-1231

SUDBURY CLINIC
Lääkärit ja kirurgit
DR. S. S. POLACK
DR. R. M. THOMSON
DR. I. W. DAVIDSON
DR. D. K. MURPHY
DR. J. P. STEELE
DR. H. A. McDONALD
Hammaslääkärit
DR. I. G. POLACK
DR. L. N. HOBBS
DR. D. LINKLATER
Suomalainen tulkki
Puhelin OS. 3-7181
130 Elm St. E. Sudbury

KUKKIA! KUKKIA!
KAUNIITA PURKKIKUKKIA JA KUKKAVIHKOJA
Rinta-, hää- ja hautajaiskukkalaitteet ja seppeleet erikoisuutemme
NOPEA PALVELUS
LOUGHEED FLOWER SERVICE
Puhelin OS. 3-9596
60 Eyre St. Sudbury

Speedin kilpailut pidetään ensi sunnuntaina

Sateisen sään johdosta jouduttiin lykkäämään viikolla Speedin harjoituskilpailuja Beaver Lakella. Uhkaavasta ilmasta huolimatta oli kentälle kokoontunut huomattava joukko urheilijoita mutta sateen alettua oli kilpailut peruutettava.

Kilpailut päätettiin pitää ensi sunnuntaina samalla kentällä, mutta tuntia aikaisemmin, koska samana päivänä tarjotaan haalilla kalamojakka päivälliset puolen päivän tienoilla. Kilpailut siis alkavat kello 10 aamulla.

Alueen kaikki urheilijat ovat tervetulleita osallistumaan näihin harjoituskilpailuihin. — JP.

KILPAILUKUTSU

Täten kutsumme Liittomme jäseniä ja muita urheilun harrastajia osallistumaan

rata- ja kenttäurheilukilpailuihin

jotka järjestämme CSJ:n Beaver Laken osaston kesäjuhlan yhteydessä Jehun urheilukentällä kesäkuun 26 pnä, alkaen kello 11 aamupäivällä valonsäästöaikaa. Toivomme runsasta osanottoa näihin kesän ensimmäisiin kisoihimme.

Kilpailuohjelma: Yleinen 5-ottelu johon kuuluu 100 m., kuula, keihäs, pituus- ja korkeushyppy.

Alle 21 v. poikain 5-ottelu 100 m., kuula (12 lbs) keihäs ja pituus- ja korkeushyppy.

Alle 17 v. poikain 5-ottelu 100 m., kuula (8 lbs.), keihäs, pituus- ja korkeushyppy.

Naisten 3-ottelu, 60 m., kiekko ja pituushyppy.

Yleinen 1,500 m. juoksu.

Alle 12 v. tyttöjen ja poikain 60 m. juoksu.

Palkintoja jaetaan 3 kpl. kussakin sarjassa paitsi kaikille pikkutytöille ja pojille, jotka juoksevat matkan loppuun, jaetaan palkinnot.

Osanottoilmoitukset sihteerille osoitteella: R. R. 1 Worthington, Ont.

Työläisurheiluterveisin,

V.- ja u.-seura JEHU, Beaver Lake
W. Salminen — Eino Ladonlahti
Puheenjohtaja — Sihteeri

Alertsin maalaustalkoot ja kokous keskiviikkona

Useimpia viikkoja sitten päätettiin v.- ja u.-seura Alertsin kokouksessa seuran uimahyppytornin maalaamisesta. Maalit ostettiin valmiiksi ja päätettiin talkoopäivästä. Epäedullisten sääsuhteiden johdosta joututtiin kuitenkin peruuttamaan alkaisemmat suunnitelmat ja torni on edelleen maalaamatta.

Nyt on päätetty tehdä uusi yritys tornin maalaamiseksi ja kaikkia seuran kannattajia pyydetään saapumaan Työn Puistoon huomenna illaksi (keskiviikkona) heti työn jälkeen maalipensselillä varustettuna. Maalit, vapaa sauna ja kahvi varataan seuran puolesta.

Maalaustöiden päätyttyä pidetään seuran kokous kello 8 illalla Työn Puistossa. Käsiteltävänä on seuran kesätoiminta, joten kaikkia jäseniä kehoitetaan saapumaan kokoukseen.

Siivoustalkoot Whitefishin haalilla lauantaina, tk:n 18 p.

CSJ:n Whitefishin osaston kokouksessa käsiteltiin useita asioita osaston sisäisten hommien uudelleen järjestämiseksi. Alkomus on saada taas toiminta elpymään kesän aikana. Kaikesta kerromme myöhemmin, mutta tämän tärkeän ja kaikkein kiireimmän asian vaan julistan kaikkien whitefishläisten haalin syttävien huomioon.

Koska haalilla ei ole vielä tehty tavanomaista kevätsiivousta niin päätettiin nyt sellainen tehdä, ensi lauantaina, huolimatta siitä mitä on kalenteri siinä. On kyllä kaunista ensimmäiseen sillä saada itse haalille niin voidaan ainakin si siivoukset suorittaa.

Siis saapukaa kaikki jotka voitte tälläkin. Kello 10 aamulla on määrä alkaa.

Jehun tanssit ensi lauantai-iltana

Tavanmukaiset Beaver Laken Jehun järjestämät tanssit, joita järjestetään aina kerran kuussa ovat taas lauantai-iltana. Toivomme että kansaa saapuisi paljon tähän tilaisuuteen, sillä tällä tavoin koitamme kerätä varoja saadaksemme osanottajia Porcupinessa pidettävään liittomme jokavuotiseen liittojuhlaan. Samalla kun voitte ilolla voitte myös avustaa hyvää asiaa ja tukea urheiluillasia pyrkimyksiämme. — N.

Kuolemantuomiosta tehty vetoomus

Robert Bruce Duscharm, joka toukokuun 20 pnä tuomittiin hirtettäväksi Sudburyn poliisin Steve Klapouschakin murhasta viime vuoden joulukuussa, on vedonnut tuomiosta Ontarion vetoomus oikeuteen.

Koska asia tulee käsiteltäväksi vasta syyskuussa on tuomion täytäntöönpano lykätty heinäkuun 28 päivästä lokakuun 27 päivään.

TILATKAA VAPAUS!

Vanhusten nykyinen asema Suomessa

(Työkansan Sanomat, Helsinki)

MUUTOKSET VANHUSTEN ASEMASSA

Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden lisäksi kehoittavat työpäivänsä suorittaneet vanhusten olosuhteisiin kiinnittämään entistä suurempaa huomiota heidän asemaansa huonontavasti vaikuttaneet, yhteiskunnan taloudellisessa ja ikärakenteessa tapahtuneet muutokset.

Väestömme on viime vuosikymmeninä huomattavasti vanhentunut. Vanhimmat ikäluokat ovat suurentuneet sekä absoluuttisesti että suhteellisesti ja samaan suuntaan käyvä kehitys, kansan vanheneminen, tulee todennäköisesti edelleenkin jatkumaan.

Kun työkykyisessä iässä olevien, 15—64-vuotiaiden, osuus väestöstä vähenee, tulee se merkitsemään vanhuksista aiheutuvan huoltorasituksen suhteellista lisääntymistä. Absoluuttisen lisääntymisen taas eliminoi samanaikainen tuotannon ja kansantulon kasvaminen.

Eikö sitten keski-iän pidentyessä myös tuottava ikäkausi vastaavasti jatku? Tästä kysymyksestä on Yhdysvalloissa suoritettu tutkimus, jonka mukaan tuottava ikäkausi ei todennäköisesti kasva samassa suhteessa kuin keskimääräinen elinikä. Päinvastoin aletaan koneellistetussa ja rationalisoidussa tuotantoelämässä pitää työntekijöitä entistä aikaisemmassa vaiheessa vanhoina.

Alkoinaan tapahtunut yhteiskunnan taloudellisen rakenteen perinpohjainen muuttuminen, kapitalistisen suurteollisuuden tunkeutuminen tuotantoelämän johtavaksi voimaksi järkytti kaikkia yhteiskuntaelämän muotoja, myös perhettä. Vanhan maatalous- tai käsityöperheyhteisön piirissä, johon normaalisti kuului kolme sukupolvea, voitiin vanhuksen heikentynyttäkin työkykyä käyttää hyväksi. Siinä yhteisössä myös vanhuudenlepoon asettuneella oli luonnollinen paikkansa.

Tapahtunut ja edelleen jatkuva siirtyminen maaseutumaisesta luontaistaloudesta kaupunkilaistuneeseen, teolliseen elämänmuotoon ja rahatalouteen on heikentänyt erityisesti vanhusten toimeentulomahdollisuuksia. Heidän pienentynyt työpanoksensa ei ole yhtä yksinkertaisesti sijoitettavissa kuin siihen aikaan, jolloin perhe oli samalla suurperhe ja nimenomaan työyhteisö. Kapitalisteilla, joiden taloudellisen toiminnan tarkoituksena on enimmäisvoittojen turvaaminen, ei sihen ole haluakaan, koska nuorta vielä kuluttamatonta työvoimaa on yllinkyllin tarjolla.

KÖYHÄINHOITOLAKI

Vanhusten ja eritoten huollon tarpeessa olevien vanhusten määrän jatkuva kasvaminen on muodostunut yhteiskunnallisen ongelman, johon valtiovallan on ollut pakko puuttua lainsäädännön kautta.

Aina viime vuosiin asti on v. 1922 säädetty köyhäinhoitolaki ollut vanhusten sosiaalisen huollon runkona. Tämän lain tärkein ja vaikutusalaltaan laajin määräys sisältyy ensimmäiseen pykälään, jossa kunta velvoitetaan hankkimaan tarpeenmukainen elatus ja hoito sellaiselle, joka ei voi sitä muulla tavoin saada. Saman lain mukaan on lasten tarvittaessa kykynsä mukaan pidettävä huolta vanhemmistaan ja isovanhemmistaan. Lisäksi määrätään työnantaja huolehtimaan vähintään 20 vuotta palveluksessa olleen ja sinä aikana työkyvyttömäksi tulleen työntekijän elatuksesta, mikäli tämä ei voi saada sitä omista varoistaan tai aviopuolisoltaan taikka lapsiltaan. Kun tämän lainkohdan edellyttämän elatusvelvollisuuden ehdot ovat näin ahtaat ja kun työnantajat ovat monissa tapauksissa lain sitä estämättä kiertäneet velvollisuuttaan erottamalla työntekijänsä juuri ennen 20 palvelusvuoden täyttymistä, on sen merkitys jäänyt vähäiseksi.

Kunta antaa varsinaista eli pakollista köyhäinhoitoa kolmessa muodossa, kotiavustuksena, hoitona yksityiskodissa tai laitoshoitona. V. 1949 oli näillä tavoin huollettuja 65 vuotta täyttäneitä n. 30.000. Näistä hoidettiin laitoksissa runsaat 16,000 ja vieraassa yksityiskodissa n. 1,000, kotiavustusta sai n. 13,000.

KANSANELÄKELAKI JA VANHUUSAVUSTUSLAKI

Köyhäinhoitolaki menetti osittain merkitystään vanhusten toimeentulon turvaajana, kun ensimmäiset 65 vuotta täyttäneet pääsivät v. 1949 osallisiksi kansaneläkelain suomasta vanhuuseläkkeestä.

Vuoden 1954 alkaessa vanhuuseläkkeensaajia oli n. 98,000. Lain suomasta edusta nauttii siis jo huomattava määrä vanhuksia, mutta edun laatu ei ole sen määrää vastaava. Eläkkeitten, etenkin varsinaisten omiin maksuihin perustuvien kansaneläkkeitten merkitys on jäänyt pelkästään vertauskuvalliseksi. Ne ovat nykyisin vain keskimäärin 3,718 markkaa vuodessa. Niille vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen saajille, joiden tulot eivät ylitä eräitä sangen alhaisia määriä, kalleimmassa kuntaryhmässä 27.500 ja halvimmassa 13.750 markkaa, maksetaan valtion ja kuntien varoista lisäeläkettä. Sen suuruus on nykyisin keskimäärin 25,971 markkaa vuodessa, ja sitä saa 62 posenttia kaikista kansaneläkkeen saajista.

Kansaneläkelakia laadittaessa otettiin siihen säädös, jonka mukaan v. 1883 ja sitä ennen syntyneet jäivät vakuutuksen ulkopuolelle. Kun v. 1949 ensi kerran ryhdyttiin maksamaan vanhuuseläkkeitä, nousi kuitenkin niin voimakas mielipide vaatimaan eläketurvan laajentamista myös kansaneläkelain ulkopuolelle jätettyihin ikäluokkiin, että sen ääntä oli kuultava. Niinpä eduskunta sääti v. 1952 vanhuusavustuslain. Tämän lain mukaisen vanhuusavustuksen suuruus määrätään samojen perusteiden mukaan kuin kansaneläkelain edellyttämä lisäeläke.

Vanhuusavustuksen saajia oli vuoden 1954 alkaessa n. 130 000 eli n. 70 prosenttia yli 70-vuotiaista, joita tämä laki tällä hetkellä koskee, ja keskimääräinen avustus oli 27,588 markkaa vuodessa.

Vielä nykyisin on vanhuusavustuksen saajia enemmän kuin kansaneläkelain mukaisesta vanhuuseläkkeestä osallisia, mutta vuosi vuodelta vanhuusavustuslain merkitys vähenee ja lakkaa kokonaan 15—20 vuoden kuluttua.

MUUT VANHUUDENTURVAN MUODOT

Taloudellisesti parhaiten turvattu on niitten vanhusten asema, joilla on takanaan riittävän pitkäaikainen työsuhde valtion palveluksessa. Myös kaupunki- ja kauppalakunnilla sekä suurimmalla osalla maalaiskuntia on nykyään omat eläkesääntönsä, joiden nojalla maksettavat eläkkeet ovat yleensä vähintään yhtä suuret kuin valtion palveluksessa olleitten.

Vanhuudenturvan muoto, jolla varsinkin aikaisemmin on ollut huomattava merkitys, on syytinki eli eläke, jonka maakiinteistön omistaja pidättää itselleen ja puolisolleen luovuttaessaan, useimmiten juuri vanhuuden takia, tilansa toiselle, tavallisimmin lapselleen.

Menneen ja yhä kauemmaksi katoavan ajan huoltomuotoihin kuuluu myös vapaaehtoinen huoltotoiminta, erityisesti hyväntekeväisyyden, armeliaisuuden leimaama. Nekin monet tämäntapaiset huoltojärjestöt, jotka nykyisin tekevät työtä vanhusten hyväksi, voisivat varmaan saada suuremman merkityksen kokoamalla vanhukset taistelemaan omien etujensa puolesta.

VANHUSTEN TOIMEENTULO JA ASUNTO-OLOT

V. 1950 suoritettiin tutkimus yli 65-vuotiaiden henkilöiden huollontarpeesta. Tutkimuksen mukaan yli kolmasosa kodeissaan elävistä vanhuksista sai vielä pääasiallisen toimeentulonsa omasta ansiotyöstä tai maanviljelyksestä. Erilaisista eläkkeistä ja pääomatuloista sai elatuksensa samoin yksi kolmasosa. Neljäsosa ilmoitti lastensa huolehtivan heistä. Muilta sukulaisilta ja vierailta henkilöiltä sai elatuksensa 6%, ja kunnallisen köyhäinhoidon varassa oli 3%.

Tulokset antavat siis verraten valoisan kuvan vanhustemme elinehdoista. Näistä tiedoista ei kuitenkaan käy ilmi toimeentulon taso.

Tulojen suuruutta koskevaan tiedusteluun vastasi vielä ansiotyössä olevistakin vanhuksista kokonaista 41% työtulojensa olevan alle 60,000 markkaa vuodessa. Kaikista tutkimuksen yhteydessä haastatelluista eli yli puolet alle 120,000 markan kokonaistuloilla. Sangen vaatimaton on siis se elintaso, johon enemmistö vanhuksistamme joutuu tyytymään.

Huomiota herättää, että vain 5% haastatelluista ilmoitti saaneensa köyhäinhoitoavustusta. Ilmeistä kuitenkin on, että köyhäinhoitolain edellyttämät huoltotoimenpiteet eivät kohdistu riittävän tehokkaasti avun tarpeessa oleviin vanhuksiin. Avustusten myöntäminen ja niitten suuruus on huoltoviranomaisten harkinnan varassa, ja lisäksi köyhäinhoitoon turvautumista pidetään monesti häpeällisenä.

Toimeentulon rinnalla on asuntokysymys vanhusten ajankohtainen ongelma. Niitä vanhuksia, joitten asunto-oloissa arvioitiin olleen epäkohtia, oli 28% kaikista. Asunnot olivat ahtaita tai rauhattomia, kylmiä, vetoisia tai kosteita taikka muussa suhteessa huonokuntoisia tai puutteellisia.

KUNNALLISKODIT

Monet vanhukset, joilla ei ole mahdollisuuksia selviytyä kotihoidossa, joutuvat siirtymään kunnalliskodin seinien sisäpuolelle.

Kunnalliskodeissa v. 1950 suoritettu tutkimus osoitti kouriintuntuvasti, minkä vuoksi vanhukset yleisesti tuntevat vastenmielisyyttä, jopa kammoa näitä laitoksia kohtaan. Kunnalliskotirakennukset olivat ensinnäkin vanhoja: runsaasti puolet niistä oli yli 30 vuotta sitten valmistuneita. Suurin osa asukkaista, n. 70%, joutui elämään kolmen tai useamman hengen huoneissa.

Kunnalliskotikäsitteeseen sisällytetään varsin usein se ajatus, että nämä kodit on tarkoitettu lähinnä vanhoja ihmisiä varten. Mutta köyhäinhoitolain mukaan ne ovat yleishoitolaitoksia. Niinpä maamme kunnalliskotien kaikkiaan 18,500 asukkaasta vain vähän yli puolet oli 65 vuotta täyttäneitä v. 1950. Sitä nuoremmista oli kokonaista 94% kroonillisesti sairaita. Myös vanhuksista oli suurin osa parantumattomasti sairaita tai pitkäaikaista tautia potevia, mutta heitä oli kuitenkin suhteellisesti vähemmän, 75%. Runsaasti puolet sairaista oli pakko hoitaa yleisillä osastoilla, ja koulutetuista sairaanhoitajista oli suuri puute.

Suurin epäkohta oli kuitenkin se että mielisairaita hoidettiin kunnalliskodeissa yhdessä terveitten tai tavallisten sairaitten kanssa, eikä ainoastaan omilla osastoillaan, vaan suurelta osalta myös toisten seassa. Mielisairasosasto oli nim. vain vajaassa puolessa kaikista kunnalliskodeissa. Mielisairaita, vajaamielisiä ja kaatumatautisia oli lähes 40% kunnalliskotien asukkaista, vanhuksista vain vajaa neljännes, mutta nuoremmista melkein kaksi kolmasosaa.

Ei siis ihme, että kunnalliskodit eivät ole suosittuja vanhusten keskuudessa. Suoritetun tutkimuksen aikana haastatelluista vain 7% oli halukas muuttamaan kunnalliskotiin siinä tapauksessa, että he tulisivat tarvitsemaan enemmän hoitoa.

ARVOSTELEVA YHTEENVETO

Siirtyminen maatalousvaltaisesta yhteiskunnasta, jossa käsityö edusti teollisuutta, ja samalla omavaraistaloudesta kapitalistisen tuotantotavan leimaamaan järjestelmään ja maaseudullakin suurelta osalta rahatalouteen on perinjuurin muuttanut vanhusten aseman yhteiskunnassa. Heidän lukumääränsä on lisääntynyt ja samalla suhteellinenkin huollontarpeensa kasvanut tuotantotavan synnyttämien olosuhteiden vaikutuksesta. Kuitenkin vielä itsenäisyyden kahden ensimmäisen vuosikymmenen ajan vanhusten toimeentulo oli loppukädessä monesti epävarman ja kitsastellen jaetun köyhäinhoidon varassa. V. 1939 voimaanastunut kansaneläkelakikaan ei rahastoimisjärjestelmineen, niukkoine eläkkeineen ja työntekijöiltä perittävine maksuineen luvannut muuta kuin vähäisen korjauksen asiaan.

Sodan jälkeen v. 1945, asetettiin sosiaalivakuutuskomitea —valmistamaan suunnitelmaa kansaneläkejärjestelmämme uudistamiseksi. Yhdeksän vuotta aherrettuaan tämä komitea sai mietintönsä valmiiksi kesällä 1954. Sen ehdotuksen mukaan eläkkeet jonkin verran suurenisivat, mutta jäisivät silti edelleen suhteellisen pieniksi. Jaoitusjärjestelmään, jonka periaatteiden mukaan vuosittain kertyvät vakuutusmaksutulot käytetään niitä rahastoimatta eläkkeiden maksamiseen, siirryttäisiin nim. vain vähässä määrin. Kokonaan kajoamatta on jätetty se arvostelua herättänyt seikka, että täysimääräiseen lisäeläkkeeseen, jonka nimitys uudessa ehdotuksessa on eläkkeen tukiosa, oikeuttava vuositulon alaraja on mitättömän alhainen. Suorastaan huononnus on ehdotus vanhuuseläkkeen ikärajan korottamisesta 67 vuoteen.

Yhteisin voimin maamme vanhukset saivat valtiovallan aikanaan antamaan vanhuusavustuslain. Sama keino auttaa varmasti torjumaan kansaneläkelain huononusehdotukset ja päinvastoin laajentamaan lain suomia etuja.

Suomalainen ehdokas karpinterien union virkatehtävään

Tämän kuun 20 pnä kello 7.30 on nikkareilla hyvin tärkeä kokous St. Eugene kirkon kellarissa, 40 Eyre St. Tässä kokouksessa valitaan puutyöläisten ammattiosaston johtokunta mukaan lukien unio-osaston presidentti ja kaikki virkailijat sekä tärkein virkailija osaston järjestäjä (business agent), joka huolehtii union toimistosta.

Tämän kokous on siinäkin suhteessa tärkeä, että siinä ratkaistaan kuinka pitkäksi aikaa virkailijat valitaan vuodeksi, kahdeksi, kolmeksi eli neljäksi vuodeksi. Ennen on virkailijat valittu vuodeksi.

Union suomalaisia jäseniä kiinnostaa se, että nyt on järjestäjän ehdokkaana suomalainen, joten tämä kokous on erittäin tärkeä suomalaisille. Jos meillä olisi suomalainen järjestäjänä, voisimme toimittaa asiamme union toimistossa suomenkielellä. Toisena ehdokkaana tähän virkaan on ranskalainen, joka on toiminut vuoden union järjestäjänä.

Tämän kirjoittaja toivoo, että suomalaiset osallistuvat runsaslukuisesti tähän kokoukseen, että saadaan ammattiosastomme virkakoneisto hyvään kuntoon. — Masa.

Osuustoimintaklubin kalamojakka päivälliset Beaver Lakella

Beaver Laken osuustoimintaklubi tarjoaa ensi sunnuntaina, kesäkuun 19 pnä, kello 12 päivällä, SJ:n osaston haalilla mahtavat kalamojakka päivälliset. Kalamojakan lisäksi on hyviä voileipiä, maitoa, pitkää pilmää ym. makupaloja. Hinta on halpa.

Lisäksi on ajanviete pelejä, bingoa, nuolenheittoa ja mahdollisesti ampumista. Saapukaa joukolla viettämään sunnuntai-iltapäivä hupaisassa seurustelussa. Kaikki ovat tervetulleita.

Vierailivat Sudburyssa viikon vaihteessa

Irja ja Paavo Kivinen St. Catharinesista ja Pansy ja Paavo Isännäinen Kirkland Lakelta, olivat täällä viikon vaihteessa. He saapuivat perjantaina pidettyihin Irjan ja Pansyn tädin Miina Lahtisen hautajaisiin. Molemmat parit palasivat lauantai-iltana ja sunnuntaina kotiinsa.

Kadonnutta lentokonetta ei ole löydetty

Winnipeg. — Amerikkalaiset ja canadalaiset ilmavoimien lentokoneet eivät ole löytäneet viime keskiviikkona Sioux Lookoutin ja Kenoran välillä kadonnutta amerikkalaista lentokonetta, tiedoitettiin täällä sunnuntaina.

Maakuntapoliisit toimittavat naarausta East Hawk-järvessä josta on löydetty öljyläikkä.

Mies kuoli junan ajettua auton päälle

Ottawa. — Maanantaina sai surmansa Albert Sickman kun juna ajoi hänen trokinsa päälle rautatien ylikäytävällä täällä. Isku oli niin voimakas, että Sickmanin ruumis paiskautui 174 jalkaa kauaksi ylikäytävältä.

SYNTYNYT

Marilyn, Ronald ja Martin ovat saaneet pikku veljen

ALLAN NEIL

Syntynyt toukokuun 28 p. 1955.

ADELE JA JULES PAIVIO,
704-35 St. N. W.,
Calgary, Alberta

Penage Roadin ...
VUOTUISET
KOULUTAN...
JA MYYJÄ...
pidetään
S. S. No. 3 koululla
Lauantaina, kesäk. ...
Sisäänpääsy 50...
Siellä on merkkitan...
ovipalkinto.
VIRVOKKEITA
Soittaa TUURIN ORK...
Tulkaa ja pitäkää ha...

TANSS...
TARMOLAS...
JOKA
LAUANTA...
ILTA
kello 9—12 illall...
Soittaa
MIKE LUCAS...
ORKESTER...

VARASTOMME KÄSITTÄÄ KAIKKI SUOSITUIMMAT
DECCA- JA RYTMILEVYT
● Allaolevasta luettelosta löydätte suosittujen laulajien levy...
• DECCA-LEVYJÄ
SD 5137 Karjatyttö, valssi, Henry Theel
Tänä iltana, tango, Henry Theel
SD 5169 Mustalaistyttö, tango, Martti Suuntala
Kaksi yksinäistä ihmislasta, tango, Martti Suuntala
SD 5171 Minä soiton sulle illalla, tango, Matti Louhivuori
Lintu merellä, laulelma, Matti Louhivuori
SD 5181 Talvisäällä, fox-trot, Metro-tytöt
Valkea joulu, slowfox, Henry Theel ja Metro-tytöt
SD 5182 Minkä vuoksi, tango, Erkki Junkkarinen
Muistojen pieni valssi, Erkki Junkkarinen
SD 5197 Tulisuudelma, tango, Olavi Virta ja Metro-tytöt
Ennen kuolemaa, tango, Olavi Virta
SD 5202 Älä, tyttöni, itke, tango, Olavi Virta
Poskivalssi, Olavi Virta
SD 5206 Viesti mereltä, tango, Olavi Virta
Nuoruuteni kaupunki, tango, Olavi Virta
SD 5208 Unelma onnesta, tango, Erkki Junkkarinen
Koditon rakkaus, tango, Erkki Junkkarinen
SD 5228 Tie, joka luoksesi johtaa, tango, Metro-tytöt
Kohtalon tango, Metro-tytöt
SD 5231 Kolme sormusta, jenkka, Matti Louhivuori
Vanha ystäväni, valssi, Matti Louhivuori
SD 5233 Jäähyväistango, Erkki Junkkarinen
Tavallinen tarina, tango, Erkki Junkkarinen
SD 5240 Missä lienetkään, tango beguine, Olavi Virta
Tyttöni, luokseni jää, valssi, Olavi Virta
SD 5241 Kohti kaukaista rantaa, valssi, Metro-tytöt
Sade kattoihin lyö, tango, Metro-tytöt
SD 5263 Alfonso, tango, Olavi Virta ja Metro-tytöt
Tuntematon taival, beguine, Olavi Virta
SD 5264 Toivetyttöni, foxtrot, Olavi Virta
Sydänkäpyseni, foxtrot, Olavi Virta
SD 5267 Täyttymätön toive, tango, Metro-tytöt
Yksinäinen asema, foxtrot, Metro-tytöt
SD 5268 Koivu ja sydän, foxtrot, Juha Eirto
Mäen laidassa pienoinen tölli, valssi, Juha Eirto
SD 5275 Pariisin kaduilla, valssi, Olavi Virta
Kerran saavun satamaan, merimiesvalssi, Olavi Virta
• RYTMI-LEVYJÄ
R 6037 Siirtolaisen muistoja, jenkka Jorma Ikävalko
Tukkilaisten tanssiaiset, polkka, Jorma Ikävalko
R 6095 On aivan samaa, laulelma, Kauko Kayhkö
Yö perhonen, tango, Iris Kangasniemi
R 6099 Imatran Inkeri, valssi, Erkki Junkkarinen
Kulta kuumetta, tango, Erkki Junkkarinen
R 6113 Sysmän Linda, valssi, Veikko Sato
Tämän kylän jenkka, Veikko Sato
R 6118 Vaillejääneen valssi, Jorma Ikävalko
Surut säkkiin, jenkka, Jorma Ikävalko
R 6119 Kulkurin iltatähti, valssi, Matti Louhivuori
Kievarin Kirsti, jenkka, Matti Louhivuori
R 6126 Topparoikka tulee, foxtrot, Justeeri
Huoleton hummeripoika, jenkka, Justeeri
R 6128 Tumma tie, valssi, Erkki Junkkarinen
Kevätunta, tango, Erkki Junkkarinen
R 6132 Sydämeni laulu, Jean Sibelius, mieskuoro
Finlandia-hymni, Jean Sibelius, mieskuoro
R 6159 Valssi menneiltä ajoilta, Erkki Junkkarinen
Takkavalkea palaa, tango, Erkki Junkkarinen
R 6162 Pihalaulaja, laulelma, Matti Louhivuori
Ohikulkija vain, jenkka, Matti Louhivuori
R 6171 Taikayö, valssi, Metro-tytöt
Odotin pitkän illan, tango, Metro-tytöt
R 6175 Lauttaralli, jenkka, Matti Louhivuori
Pirssimiehen päivä, jenkka, Matti Louhivuori
R 6181 En surujani itke, tango, Matti Suutala
Eron hetkellä, valssi, Martti Suutala
R 6193 Kulkijan valssi, Olavi Virta
Täysikuu, tango, Olavi Virta
R 6207 Sokeripala, fox-trot, Olavi Virta
Ajattelen sinua aina, fox-trot, Olavi Virta
R 6211 Hiljainen tango, Kalevi Tauru
Rakkaalle äidille, valssi, Kalevi Tauru
R 6213 Voi, kun olis viulu, jenkka, Justeeri
Markkinapolkka, Justeeri
R 6215 Uutta ja vanhaa No. 3, valssisikermä, Tamara ja Juste...
Uutta ja vanhaa No. 4, tangosikermä, Tamara ja Jus...
R 6216 Orpo sydämeni, foxtrot, Metro-tytöt
Kohtalon leikkiä, tango, Olavi Virta
R 6222 Terveiset vain, tango, Erkki Junkkarinen
Kaunis kadotettu, valssi, Erkki Junkkarinen
R 6225 Metsätorpan tyttö, valssi, Juho Eirto
Kaksi nimeä kaidepuussa, tango, Juho Eirto
R 6232 Sinikaunokki, valssi, Erkki Junkkarinen
Mummon rantatie, valssi, Erkki Junkkarinen
LÄHETÄMME LEVYJÄ KAIKKIALLE
HINTA $1.35 KPL.
(Ostajan maksettava lähetyskulut)
Posti- ja pikatavaratilausten tulee käsittää vähintäin kolme l...
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd
Leijona-, Beaver- ja Fennia-levyjen tukku- ja vähittäismy... Canadassa.
BOX 69 SUDBURY, ONTAR...

JAMES H. DAVEY
KOKSIA - KOLIA - PUITA
Parhaimpaa öljyttyä strokeri-kolia
PUHELIN OS. 5-5647
177 Kathleen St. W. Sudbury

Matkustakaa Suomeen
Lähempiä tietoja saatte toimistolta jolla on matkailukokemusta vuodesta 1936.
RITARI TRAVEL AGENCY
Edustamme laivalinjoja, lentolinjoja, hotelleja ja huvimatkoja
7 Cedar St. Puhelin OS. 5-5685 Sudbury, Ontario